

Årsrapport

For Landkreditt konsern og Landkreditt SA

108. regnskapsår

2023

Innhold

Hilsen fra styreleder	S. 3 - 4
Hilsen fra konsernsjefen	S. 5 - 6
Nøkkeltall	S. 7 - 12
Konsern og selskapsstruktur	S. 13
Organisasjonskart	S. 14
Tillitsvalgte 2023	S. 15 - 16
Årsmøtet	S. 18 - 19

Landkreditt Konsern

Årsberetning	S. 21 - 28
Bærekraft i Landkreditt	S. 29 - 38
Klima & miljø	S. 39 - 42
Samfunnsansvar i egen virksomhet	S. 43 - 53
Ansvarlig styring	S. 54 - 55
FNs bærekraftsmål	S. 56
Samarbeid for felles mål	S. 57 - 58
Energi & Klima regnskap	S. 59 - 66
Konsern Resultatregnskap	S. 68 - 69
Balanse	S. 70 - 71
Kontantstrømoppstilling	S. 72 - 74
Noter	S. 76 - 151

Landkreditt SA

Resultatregnskap	S. 153 - 154
Balanse	S. 155
Kontantstrømoppstilling	S. 156 - 157
Endring i selskapets egenkapital	S. 158
Noter	S. 160 - 176

Hilsen fra styreleder 2023

Vi må dessverre konstatere at den geopolitiske uroen har økt det siste året. Krigen i Ukraina går inn i sitt tredje år – uten utsikter til løsning, og i høst fikk vi et voldsomt krigsutbrudd i Gaza. Krig er grusomt med brutale ødeleggelser og forferdelige lidelser for alle berørte. Vi skal være svært takknemlige for å leve i et fredelig hjørne av verden, hvor vi fortsatt kan ta trygghet, mat og helsetjenester som en selvfølge.

Inflasjon og renteutvikling

Men finansielt er vi slett ikke upåvirket. Gjennom 2023 har den norske kronen svekket seg, og vi har hatt en kraftig prisvekst. Rett før jul satt Norges Bank opp styringsrenta for 12. gang siden starten av 2022. Dette har gitt tøffere tider for mange, og i næringslivet ser vi særlig problemer innen bygg og anleggssektoren, med sterk reduksjon av nybygg. utfordringer i én sektor kan fort gi ringvirkninger til andre sektorer og lokalsamfunn.

I Landkreditt følger vi utviklingen i økonomien tett, og har god kontroll på risiko. Selv om våre kunder også påvirkes av økte kostnader og høyere renter, ser vi få låneengasjement med mislighold og tap. Vi legger også stor vekt på god likviditetsstyring og har en solid kapital, og tilstreber tett dialog med våre kunder som opplever utfordringer.

Det er en utbredt oppfatning at vi nå har nådd rentetoppen for denne gang. De mest optimistiske prognosene antyder første rentenedsettelse sommeren 2024.

En strammere økonomi vil nok vedvare for de fleste, men det er en positivitet å spore, med økte utsikter til litt mer «blå himmel».

Et historisk resultat med fornøyde kunder

Alle våre selskaper har det siste året hatt en flott utvikling, og faktisk oppnådde vi historiens beste konsernresultat! Tusen takk og gratulerer til alle våre ansatte som lykkes gjennom svært god innsats. Dette gjør meg stolt på vegne av organisasjonen og eierne. Det er også en bekreftelse på at vi er et konsern med svært compatible virksomheter som fremmer synergier, som igjen skaper resultater. Vi lever godt opp til målsettingen om å være best på landbruk. Faktisk finnes det ingen andre finanshus med tilsvarende produkter, og så bred og høy landbrukskompetanse som hos våre ansatte. Dette gir det beste utgangspunktet for å fortsette å levere på formålet.

I den årlige EPSI-undersøkelsen for bank skårer vi svært høyt på lojalitet og kundetilfredshet. Og i DNBs vurdering av norske banker rangeres vi høyt.

Bærekraft - vi skal utgjøre en forskjell

I Landkreditt innlemmer vi nå bærekraft som en naturlig del av vår strategi.

Det blir «bærekraft i praksis» gjennom finansiering, forsikring og forvaltning.

Finansbransjen har ekstra ansvar og krav fra myndighetene, fordi vi kan og skal flytte kapital i mer bærekraftig retning. Landkreditt skal fremsnakke landbruket og ha en stemme i den offentlige debatten om bærekraftig landbruk. Næringa har sjøl inngått en avtale med myndighetene om kraftig utslippskutt innen 2030. Denne avtalen støtter vi opp om, og vil bidra med finansiering av gode tiltak som hjelper bonden til å nå målene på sin egen gård.

Norsk matproduksjon er i utgangspunktet klimasmart, grunnet plante- og dyrehelse som er helt i verdenstoppen. Men vi må huske at en biologisk produksjon aldri blir utslippsfri. Vi er stolte av å være en bidragsyter til at norske bønder kan opprettholde god og trygg matproduksjon på en bærekraftig måte over hele landet. Det er en del av vårt samfunnsansvar.

Bærekraft handler ikke bare om klima og miljø. Like viktig er sosiale forhold for mennesker og samfunn, og virksomhetsstyring. Vi skal være en attraktiv arbeidsgiver med høy arbeidsglede blant ansatte, og vi jobber aktivt for å bekjempe hvitvasking og økonomisk kriminalitet.

Samfunn og beredskap

Den regjeringsoppnevnte Totalberedskapskommisjonen avga sist sommer sin rapport NOU 17: Nå er det alvor.

Kommisjonen har gjort et betydelig og grundig arbeid, og har lagt fram en omfattende utredning på alle samfunnsområder.

Det konkluderes med at en rekke faktorer som pandemi, krig i Europa og klimaendringer øker behovet for styrket beredskapstenking. Herunder behov for sterkere statlig styring på flere områder, bedre samordning samt en rekke beredskapstiltak i kritiske samfunnssektorer.

Matforsyning er én av disse kritiske samfunnssektorene, med hele elleve anbefalinger. Landkreditt støtter naturligvis disse anbefalingene, og jeg vil spesielt trekke fram:

- behovet for økt sjøforsyning, det vil si størst mulig matproduksjon basert på norske ressurser
- en restriktiv jordvernpraksis, det vil si sikre bondens matproduserende næringsarealer
- sikre nødvendige lagre av kritiske innsatsfaktorer for matproduksjon
- Norge må utvikle beredskapstilnærmingen fra en tanke om friksjonsfrie prosesser som leverer «akkurat-i-tide» til å være basert på et «føre-var»-prinsipp

Dette påvirker naturligvis mulighetene for våre eiere og kunder. Skal vi lykkes med å møte disse anbefalingene, må forståelsen for økt norsk matproduksjon styrkes i samfunnet. Jeg ser fram til at regjeringen i 2024 legger fram en god politisk tiltakspakke, hvor forhåpentligvis økt matforsyning er en del av vår felles økte beredskap.

Men det viktigste beredskapstiltaket er å sørge for at vi til enhver tid har rammevilkår for et aktivt landbruk og matproduksjon på norske ressurser – over hele landet.

Landbrukspolitikk, marked og økonomiske realiteter

Et annet område hvor det virkelig haster for regjeringa å presentere tiltak og løsninger, er den tidligere annonserte opptrappingsplanen med inntektsmål for jordbruket. Bondens økonomi og lønnsomhet har vært presset over tid, og hele næringa har et stort investeringssetterslep. Vedvarende økte kostnader på driftsmidler, renteøkninger, tørke, flom og ekstrem nedbør i innhøstingssesongen gjorde 2023 til et krevende år for alle bønder. I Landkreditt følger vi utviklingen tett og oppfordrer kunder som møter utfordringer til tidlig kontakt og dialog. Sammen har vi god erfaring med at vi klarer å finne gode løsninger for alle parter.

I den norske jordbruksmodellen er også prisuttak avhengig av balanse mellom produksjon og marked. Og det er jammen krevende å treffe norske forbrukeres vaner og samtidig konkurrere med et globalt eksportmarked når vi driver med biologisk utendørsvirksomhet med lang ledetid. De norske markedsordninger er derfor svært verdifulle, men har den siste tiden fått kritikk. Men denne kritikken er feilslått. Jeg vil oppfordre alle som ser på eksempelvis melkeproduksjon – ha

heller rett fokus på de 99 prosent av volumet som faktisk treffer planken i stedet for den ene prosenten som ikke gjør det!

Jeg tror forbrukeren får økende innsikt og forståelse av hvor viktig norsk matproduksjon er for verdiskaping og beredskap. Med dette følger også økt interesse for matproduksjon og matpolitikk. Landbruksnæringa er stabil, framtidsretta og bærekraftig, og dette kommer ekstra tydelig frem i krevende tider. Midt i dette bildet står Landkreditt og skal være bondens viktigste finansielle partner. Og her har vi stått i over 100 år – vi har det i ryggmargen – vi har det i formålet – vi har det i våre verdier!

Godt utgangspunkt for videre vekst

Det er alltid viktig for selskapene og konsernet å tenke vekst og utvikling. Rett og slett fordi verden rundt oss – konkurrenter, marked, regulatoriske rammebetingelser, teknologi og kostnader – er i konstant endring. Gjennom året har flere sparebanker fusjonert og nye samarbeidsløsninger etableres. Denne utviklingen er det naturligvis viktig å følge nøye med på, men Landkredits strategi ligger fast. Vi skal bruke våre muligheter og utgangspunkt for ytterligere organisk vekst. Vi har en konsernstruktur som et komplett finanshus, solid kapital, god likviditet, konkurransedyktige produkter og tjenester – og ikke minst meget solid kompetanse hos våre ansatte.

Vekst gjør oss til en enda bedre finansiell partner for våre nye og eksisterende kunder, og vekst sikrer Landkredits formål: Vi skal bedre økonomien til medlemmer og kunder ved å tilby gode finansielle tjenester og produkter.

Det er min overbevisning at vi skal gripe muligheter – fordi vi kan. Hvis vi venter, risikerer vi alltid å måtte gjøre endringer fordi vi må. Nå er vi rigget for vekst – nå kan vi!

En takk

Landkreditt har gjennom året utviklet seg til en større og mer betydelig aktør.

Som ett av få finansforetak som er organisert som et samvirke, er vi annerledes. Denne annerledesheten er vår styrke og vårt fortrinn i konkurransen om kundene.

Jeg vil takke alle medlemmer, tillitsvalgte, styrene og ansatte for den svært gode innsatsen og samarbeidet i året som har gått.

Vi har mye å være stolte av, og går sammen en spennende framtid i møte.

Med vennlig hilsen
Hans Edvard Torp

Hilsen fra konsernsjefen

2023 – Neste steg opp

Vi har gjennom 2023 oppdatert konsernets strategi og vil de neste årene bruke vårt gode utgangspunkt med solid kapital og dyktige medarbeidere til å vokse. Dette skal vi gjøre både gjennom å forsterke vår posisjon som et markedsledende finanskonsern innen landbruket og ved å være et smart valg for privatsegmentet. Vi vil ha markedsledende priser og øke kundenes preferanse gjennom vårt omdømme og posisjon som et solid finanskonsern med gode produkter og kompetanse. Bærekraft skal være en naturlig del av vår forretningsstrategi og vi skal ha en stemme i debatten om bærekraftig landbruk som også setter søkelys på jord- og skogbrukets positive bidrag. Vår videre strategi er uavbrutt å bygge et enda sterkere Landkreditt for å følge et landbruk i utvikling, og for å fylle vårt formål.

Historisk resultat

Jeg er veldig stolt over at vi legger bak oss et år hvor alle selskapene i konsernet har god utvikling både på volumer og resultat. Vårt konsernresultat på 318 millioner kroner etter skatt er en forbedring på hele 53 prosent fra 2022. Dette klarer vi samtidig som vi har blant markedets beste betingelser. Et godt resultat er avgjørende for videre utvikling og bestemmer hvem vi kan være for både medlemmer, kunder og medarbeidere. Målet er å være det beste valget. En stor takk til alle våre dyktige medarbeidere som gjør dette mulig for Landkreditt.

Vekststrategi – fylle vårt formål

Kontinuerlig god utvikling befester stadig Landkreditts rolle som et markedsledende finanskonsern innen jord- og skogbruket og som et smart valg for alle våre 100.000 kunder. Både finans- og landbruksnæringen er i endring som følge av regelverk, teknologi og kostnader. For landbruket stiller dette krav til bærekraftige rammebetingelser, fortsatt effektivitetsutvikling og økt grad av profesjonalisering både som

næringsdrivende og agronom i det grønne skiftet. I finansnæringen er dette drivere for konsolidering og økt størrelse gjennom fusjoner og samarbeid. Bransjeutviklingen medfører økte krav også for Landkreditt, og vi har derfor gjennom 2023 utarbeidet en vekststrategi for alle selskapene i konsernet. Et større konsern gjør oss mer attraktive som arbeidsgiver og sikrer kompetansen vi trenger for at vi fortsatt skal ha blant bransjens mest fornøyde og lojale kunder. Skalafordeler og økt produktbredde er også avgjørende for vår konkurranseevne, økt effektivitet og lønnsomhet. Oppsummert så er vår vekststrategi avgjørende for at vi skal fylle vårt formål som landbrukssamvirke.

Bærekraftig omstilling med jord og skogbrukets stemme

Landkreditt skal ha bærekraft som en naturlig del av forretningsstrategien og bidra til omstilling av det norske landbruket gjennom verdiøkende produkter og kompetanse frem mot 2030. Innen privatmarkedet vil vi følge markedspraksis for å bidra til finansnæringens samfunnsansvar for det

grønne skiftet. Vi ønsker å drive effektivt og å møte de forventninger samfunnet har til oss om miljøansvar, medmenneskelig engasjement og ansvarlig styring. For oss er det viktig å ha en stemme i debatten om bærekraftig landbruk. Vi skal målbære jord- og skogbrukets naturlige del av det grønne kretsløpet. Dette er nødvendig for å nyansere en tøff opplevelse for mange bønder og agronomer av å bli beskrevet av samfunnet som miljøverstinger. Fra 2024 samarbeider vi med Felleskjøpet Agri om å dele ut Landbrukets Bærekraftspris. Vi ønsker å utvikle oss som partner for aktører innen de grønne næringene for å løfte frem norsk landbruk. Vi er stolte over å være en aktør som bidrar til enda mer grønn matproduksjon i Norge.

Kundetilfredshet

Vi lykkes bare med vekst, konkurranse og investeringer hvis vi skaper gode kundeopplevelser. Heldigvis kan vi bygge vår videre utvikling på gode tilbakemeldinger fra alle kundesegmenter. I EPSI-undersøkelsen for finansnæringen konkurrerer vi i topp i nesten alle kategorier. Vi har lojale kunder som sier de opplever at de får «verdi for pengene». Dette er et svært godt utgangspunkt for videre vekststrategi og en tilbakemelding fra våre kunder som vi er stolte av, og som vi lover å leve opp til.

Merkevare

Både Landkreditts formål og plan om høy vekst krever konkurransedyktige og gode priser. Alene er likevel ikke dette nok. Vårt solide verdigrunnlag og kompetanse må oppleves som merverdi for våre kunder. Vi skal være eksperten og det naturlige valget på landbruk, samtidig som vi er et trygt og smart valg for privatmarkedet. Du skal føle deg godt ivaretatt som kunde hos oss og vi skal oppleves med et glimt i øyet. Ved å leve opp til dette, bygger vi omdømme, stolthet og fornøyde kunder velger Landkreditt.

Overskuddet reinvesteres i kundene

Med en bransje i rask endring, er effektivitet og å ha konkurransefortrinn stadig viktigere. Et av våre viktigste fortrinn er hvordan vi skiller oss fra de tradisjonelle aktørene i finansnæringen ved å være et samvirke. Vi har ikke utbyttefokus, men er en samfunnsaktør som reinvesterer vårt overskudd til medlemmenes og kundenes beste. Vi leverer «kundeutbytte» direkte gjennom å ha løpende gode priser og produkter. Vi er også stolte over at vi gjennom å være landbrukets finanskonsern bidrar til produksjon av norsk mat. Dette er kvaliteter ved Landkreditt som vi vet verdsettes av medlemmer og kunder.

En stor takk

Det er all grunn til å rette en stor takk for fantastisk innsats og endringsvilje til vårt viktigste konkurransefortrinn, nemlig alle våre dyktige medarbeidere, styrer og tillitsvalgte. Sammen yter alle sitt beste for at vi skal fylle vårt formål og skape gode kundeopplevelser. Jeg vet at vi som organisasjon har en sterk vilje til å bidra til at Landkreditt skal lykkes. Takk også til alle kunder som velger Landkreditt. Vårt mål er å fortsatt levere et av markedets beste tilbud til alle kunder!

Ole Laurits Lønnum

Nøkkeltall

Pr 31. desember

Konsern

	2023	2022	2021
Forvaltningskapital (mill. kr.)	35 970	33 848	33 251
Utlånsvekst (%)	4,52	7,48	0,08
Årsresultat etter skatt (mill. kr.)	318	208	225
Egenkapital (mill. kr.)	4 085	3 827	3 583
Net Stable Funding Ratio (%)	150	144	N/A
Ren kjernekapitaldekning (%)	23,74	23,44	22,00
Uvektet kjernekapitalandel (%)	10,82	10,78	10,31

Landkreditt SA

	2023	2022	2021
Forvaltningskapital (mill. kr.)	1 713	1 713	1 678
Årsresultat (mill. kr.)	7	4	12
Egenkapital (mill. kr.)	1 685	1 678	1 674
Ren kjernekapitaldekning (%)	96,45	96,34	97,95

Landkreditt Bank

	2023	2022	2021
Forvaltningskapital (mill. kr.)	30 625	27 892	27 590
Årsresultat etter skatt (mill. kr.)	274	174	165
Egenkapital (mill. kr.)	3 359	3 160	2 958
Liquidity Coverage Ratio (%)	331	216	243
Net Stable Funding Ratio (%)	158	155	156
Ren kjernekapitaldekning (%)	22,50	22,84	21,15
Uvektet kjernekapitalandel (%)	10,29	10,63	10,10
Utlånsvekst (%)	7,7	8,76	1,07
Innskuddsvekst (%)	16,2	1,70	11,72
Innskuddsdekning (%)	95,8	88,77	94,93
Tapsprosent (%)	0,01	-0,02	-0,03
Misligholdsprosent (%)	0,53	1,03	0,91
Gjennomsnittlig belåningsgrad boliglån (%)	55,4	55,1	54,8
Overføringsgrad boliglån til Landkreditt Boligkreditt (%)	29,9	36,3	38,9
Tellende sikkerhetsmasse i prosent av total sikkerhetsmasse	69	75,6	74,7

Landkreditt Forsikring

	2023	2022	2021
Skadeprosent brutto	76,4	69,4	71,7
Skadeprosent for egen regning	76,5	73,6	74,1
Kostnadsprosent brutto	22,4	20,7	19,5
Kostnadsprosent for egen regning	24,2	23,1	24,4
Combined brutto	98,8	90,2	91,2
Combined for egen regning	100,7	96,7	98,6
Årsresultat (mill. kr.)	37	24	19
Forfalte bruttopremier (mill. kr.)	819	791	809
Solvenskapitaldekning %	199,5	177,5	170,2

Landkreditt Boligkreditt

	2023	2022	2021
Forvaltningskapital (mill. kr.)	4 332	4 873	4 710
Årsresultat (mill. kr.)	18	15	34
Egenkapital (mill. kr.)	589	572	557
Liquidity Coverage Ratio (%)	380	284	268
Net Stable Funding Ratio (%)	117	112	108
Ren kjernekapitaldekning (%)	33,95	29,29	29,32
Uvektet kjernekapitalandel (%)	12,09	10,51	10,58
Tapsprosent (%)	0,00	0,00	-0,03
Misligholdsprosent (%)	0,00	0,00	0,00
Gjennomsnittlig belåningsgrad (%)	41	42	44
Overpantsettelse (%)	16	17	16
Lovpålagt overpantsettelse	5	5	2
Frivillig overpantsettelse	11	12	14

Landkreditt Forvaltning

	2023	2022	2021
Forvaltet volum (mill. kr.)	7 338	5 927	6 985
Årsresultat (mill. kr.)	6,0	10,0	8,8

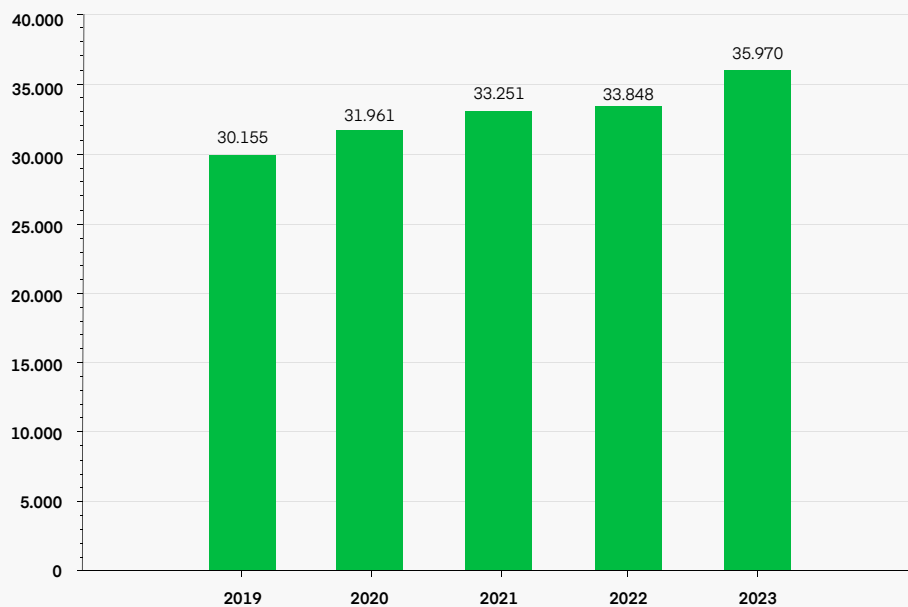
Landkreditt Eiendom

	2023	2022	2021
Omsetning (mill. kr.)	22,7	18,7	19,9
Årsresultat (mill. kr.)	0,1	-3,2	-0,2

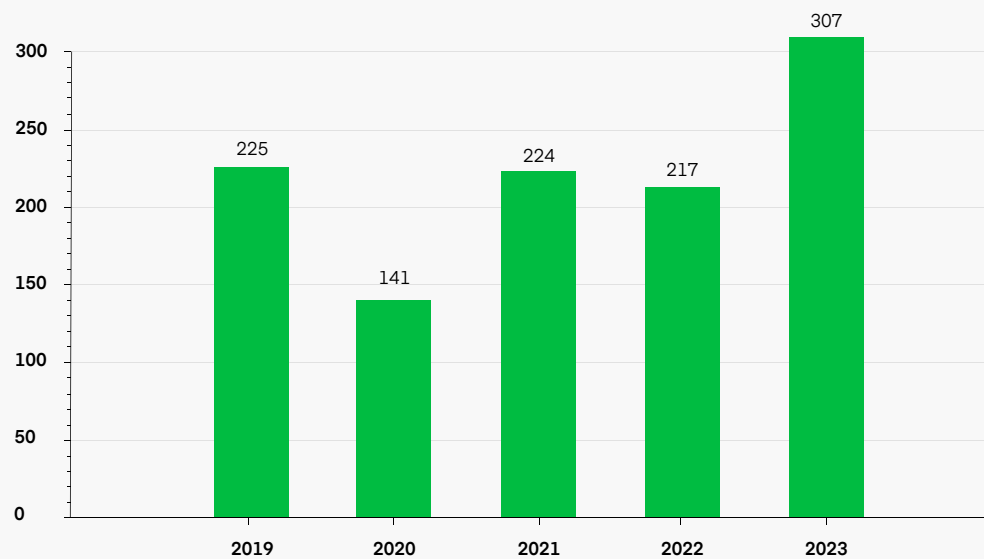

Landkreditt konsern

Forvaltningskapital (mill. kr.)

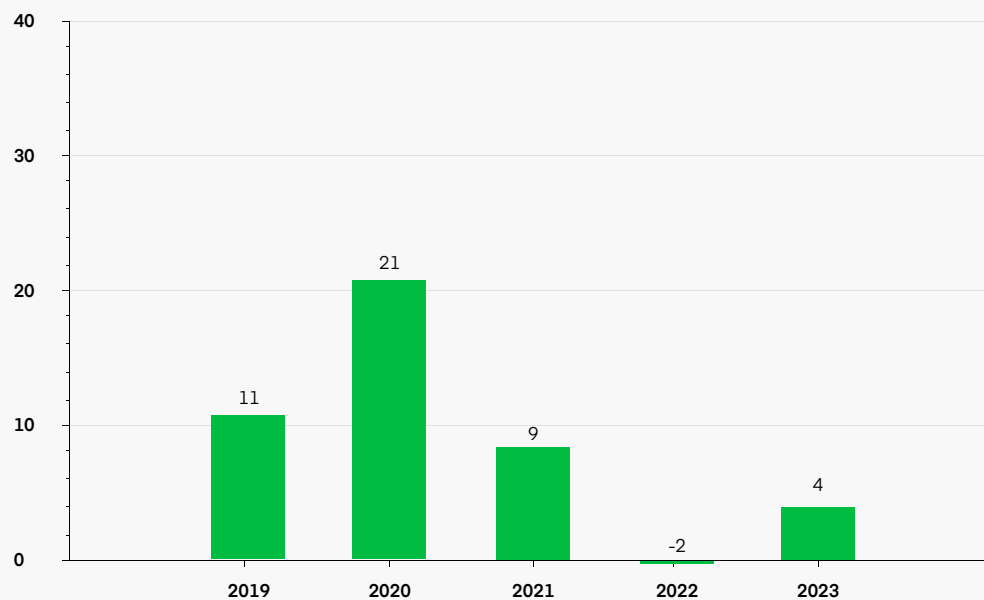

Årsresultat (mill. kr.)

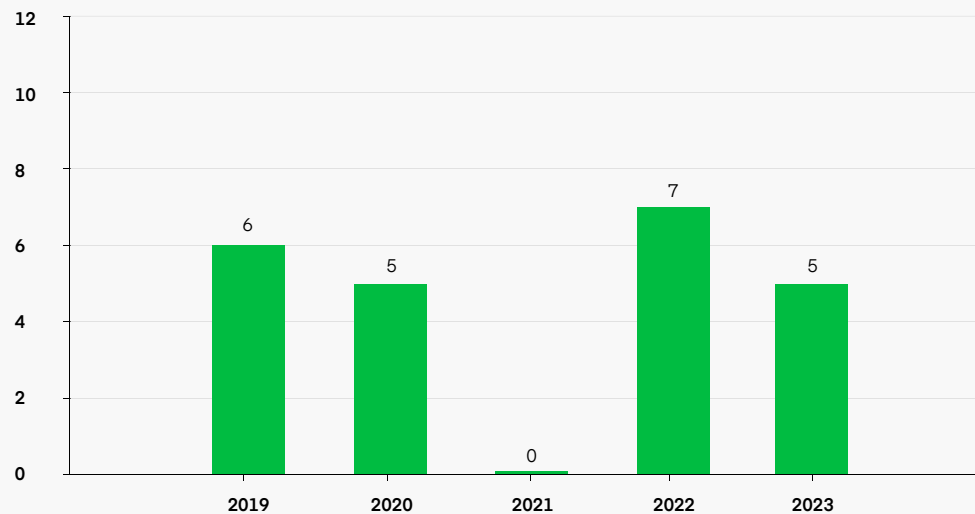

Vekst forfalte bruttopremier (%)

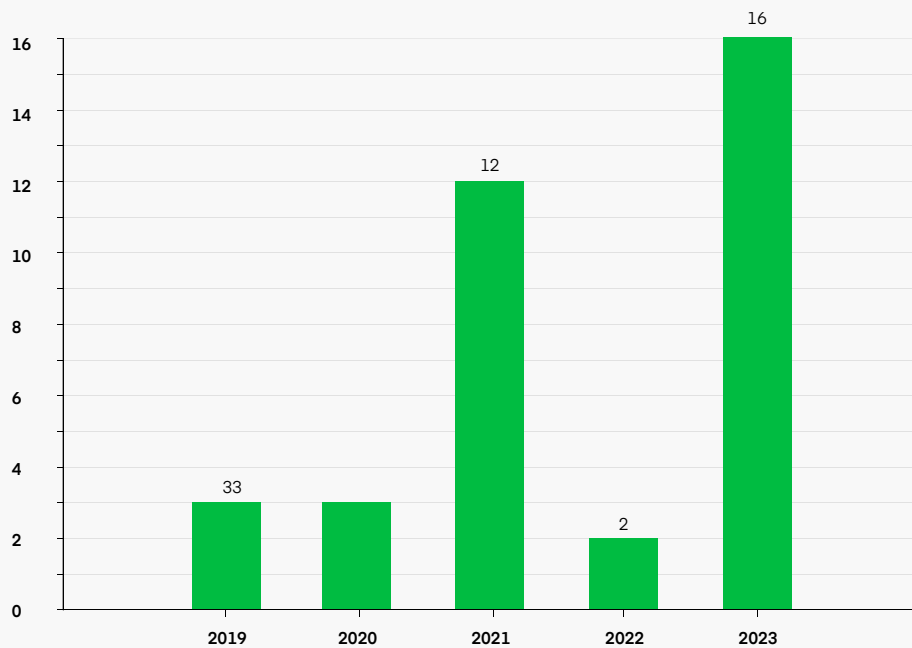

Utlånsvekst (%)

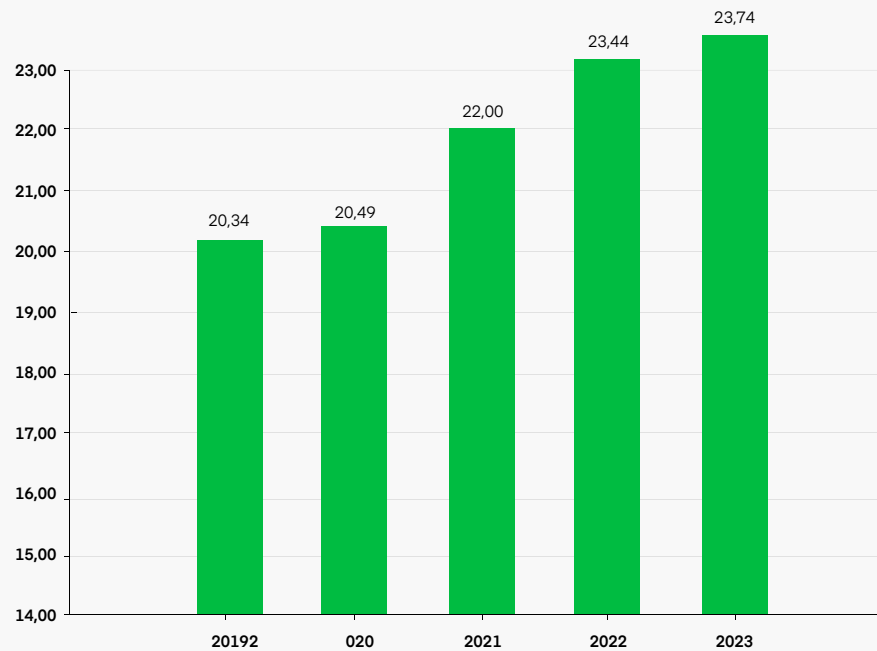

Innskuddsvekst (%)

Ren kjernekapitaldekning (%)

Konsern og selskapsstruktur

Landkredittkonsernet omfatter Landkreditt SA, Landkreditt Bank AS, Landkreditt Forsikring AS, Landkreditt Boligkreditt AS, Landkreditt Eiendom AS og Landkreditt Forvaltning AS.

Landkreditt SA er foretaksrettslig et samvirkeforetak av låntakere hvor kriteriene for medlemskap er knyttet til samhandling med definerte produkter i datterselskapet Landkreditt Bank AS. Landkreditt SA har per 31. desember 2023 8.350 medlemmer.

Landkreddits formål er å bedre økonomien til medlemmene og kundene gjennom å tilby gode finansielle tjenester. Det strategiske mandatet (misjon) formuleres slik: Bidra til å bedre økonomien for medlemmene ved å tilby gode finansielle tjenester til landbruket. Vekst også innenfor andre kundegrupper muliggjøres ved at disse foretrekker Landkreditt på basis av våre verdier, sterke kunderelasjoner og konkurransedyktige betingelser.

Landkreditt Bank AS er et heleid datterselskap av Landkreditt SA. Den kombinerte landbruks- og bankkompetansen har skapt en sterk posisjon innenfor landbruket, både i næringsvirksomhetene og hos bøndene. Dette reflekteres i en solid utlånsportefølje

med lav risiko. Landkreditt Bank har også opparbeidet en meget god kundeportefølje innen personmarkedet.

Landkreditt Forsikring AS ble etablert i 2001 for å betjene personforsikringene til virksomhetene i landbrukssamvirket. Selskapet har siden den gang utvidet forretningsområdet til også å gjelde alle typer skadeforsikringer til bonden, privatpersoner og utvalgte bedrifter.

Landkreditt Forvaltning AS eies av Landkreditt AS. Selskapet forvalter aksjefondene Landkreditt Utbytte, Landkreditt Norden Utbytte og Landkreditt Aksje Global samt rentefondene Landkreditt Høyrente og Landkreditt Extra.

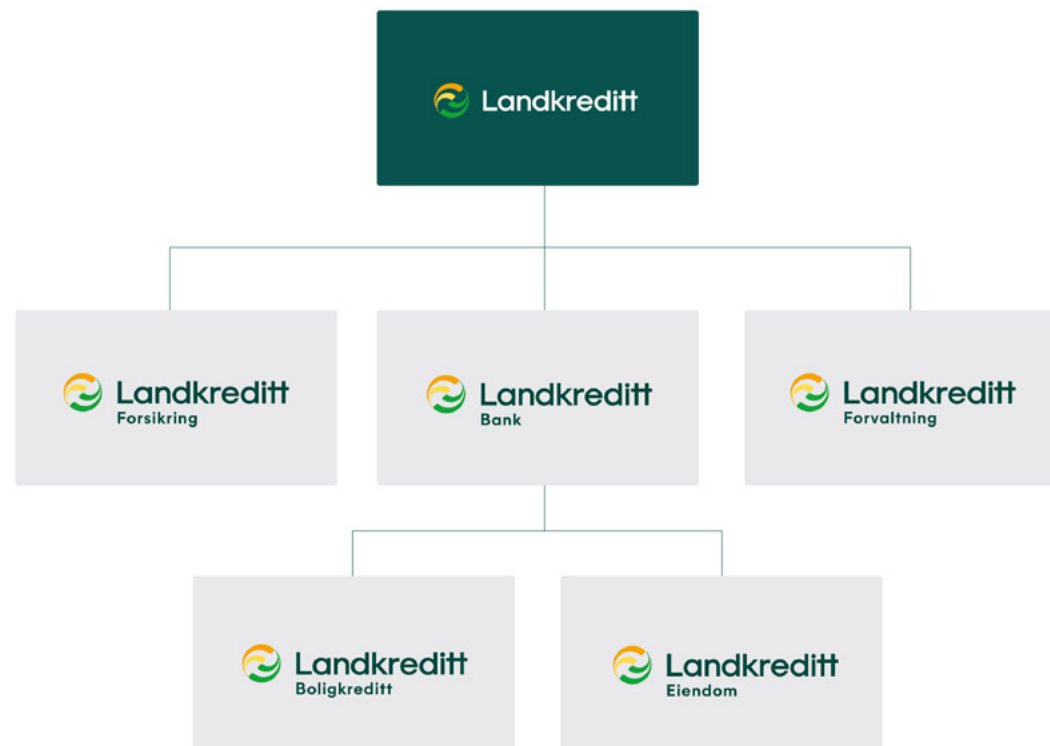
Landkreditt Boligkreditt AS er et heleid datterselskap av Landkreditt Bank AS, etablert i 2010. Selskapet er konsernets finansieringsforetak for utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett knyttet til finansiering av boligeiendommer innen personmarkedet.

Landkreditt Eiendom er et heleid datterselskap av Landkreditt Bank AS. Selskapet het tidligere Koppang Landbruks- og næringsmegling og ble kjøpt med virkning fra 1. mars 2020. Selskapet tilbyr eiendomsmegling hovedsakelig innenfor landbrukssegmentet, men utfører også andre megleroppdrag for eksisterende kunder og relasjoner. Kjøp og salg av landbrukseiendommer er underlagt omfattende særregler med konsesjonsloven, odelsloven og jordlova. Landkreditt Eiendom har engasjerte eiendomsめglere med bred kompetanse innenfor dette fagområdet, og skal være den ledende landbruksmegleren for bønder over hele landet

Organisasjonskart

31. desember 2023

Tillitsvalgte 2023

Årsmøte – valgt av medlemmene
i elektronisk medlemsvalg.

Østfold

Repr.:	Hans Nummestad, Rakkestad	2022/24
Repr.:	Bjørn Brustugun, Indre Østfold	2023/25
Repr.:	Thor Harald Bjoner, Rakkestad	2023/25
1. vara:	Elisabeth Skårer, Indre Østfold	2023/24
2. vara:	John Olav Aarum, Fredrikstad	2023/25
3. vara:	Simen Gjølsg, Indre Østfold	2023/25

Oslo/Akershus

Repr.:	Hans Petter Aurstad, Ullensaker	2023/25
Repr.:	Kristian Presterud, Nordre Follo	2023/25
Repr.:	Marthe Bogstad, Ullensaker	2022/24
1. vara:	Odd Einar Hjortnæs, Asker	2023/24
2. vara:	Kjell Kristoffer Skuterud, Ås	2023/25
3. vara:	Elin Slette, Enebakk	2023/25

Hedmark

Repr.:	Ivar Skramstad, Hamar	2023/25
Repr.:	Hege Kristin Hjelmtveit Ryhaug, Folldal	2022/24
1. vara:	Odd Romenstad, Rendalen	2023/25
2. vara:	Knut Gustav Woie, Eidskog	2022/24

Oppland

Repr.:	Turi Elise Kaus, Ringebu	2022/24
Repr.:	Ole Christian Øksne, Gjøvik	2023/25
1. vara:	Kim Johan Enger, Gjøvik	2022/24
2. vara:	Anders Skari, Gran	2023/25

Buskerud

Repr.:	Gro Anette Nordmoen Isene, Lier	2022/24
Repr.:	Knut Olav Skrindo, Ål	2023/25
1. vara:	Jon Anders Hindhamar, Drammen	2022/24
2. vara:	Else Marie Tveit Rødby, Asker (tidligere Hurum)	2022/24

Vestfold

Repr.:	Guro Rimstad, Larvik	2023/25
Repr.:	Hans Kristian Teien, Holmestrand	2022/24
1. vara:	Elise Kirkevold, Tønsberg	2023/24
2. vara:	Hans Edvard Holtung, Tønsberg	2023/24

Telemark

Repr.:	Lars Vassend, Porsgrunn	2023/25
1. vara:	Per Arne Hoppestad, Skien	2023/25

Aust- og Vest-Agder

Repr.:	Åge Andre Brømnes, Arendal	2022/24
1. vara:	Terje Anders Granås, Arendal	2022/24

Hordaland

Repr.:	Hans Arne Breivik, Øygarden	2023/25
1. Vara:	Peder Nernes, Kvam	2023/25

Sogn og Fjordane

Repr.:	Hogne Arve Bjørklund, Naustdal	2023/25
1. Vara:	Camilla Avedal Ulvik, Hyllestad	2023/25

Rogaland

Repr.:	Marianne Storhaug Strøm, Kleppe	2022/24
Repr.:	Stein Pettersen, Bjerkreim	2023/25
Repr.:	Jostein Sørhus, Vindafjord	2022/24
1. vara:	Hege Brattebø, Bjerkreim	2022/24
2. vara:	Geir Ingve Øglend, Sandnes	2022/24
3. vara:	Torleif Stople, Vindafjord	2023/25

Møre og Romsdal

Repr.:	Marte Halvorsen, Heim (tidligere Halså)	2023/25
1. vara:	Marius Dahle Klever, Rauma	2023/25
		3

Sør-Trøndelag

Repr.:	Johnny Foss, Indre Fosen	2022/24
1. vara:	John Inge Sirum, Selbu	2022/24

Nord-Trøndelag

Repr.:	Håvard Silset, Namdalseid	2022/24
Repr.:	Geir Håvard Valstad, Levanger	2023/25
1. vara:	Johan Kristian Daling, Steinkjer	2022/24
2. vara:	Øyvind Austad, Inderøy	2023/25

Nordland

Repr.:	Jørn Gunnar Ellingsen, Meløy	2022/24
1. vara:	Margrethe Aakerøy Moe, Brønnøy	2022/24

Troms og Finnmark

Repr.:	Sunniva Berglund Skogan, Balsfjord	2023/25
--------	------------------------------------	---------

Landkreditt SA

Kontrollkomité	
Hans Kristian Teien (Leder)	2023/24
Jørn Gunnar Ellingsen	2023/25
Hans Kristian Teien	2022/24
Synnøve Smørdal Wiik	2022/24
Sunniva Berglund Skogan (vara)	2023/25

Styret

Hans Edvard Torp, Tønsberg (styreleder)	2023/24
Wenche Irene Kristiansen, Sortland (nestleder)	2023/24
Jørn Spakrud, Bærum	2022/24
Bjørn Kåre Grude, Eigersund	2023/25
Kristin Gilje Sandnes, Fjord	2023/25
Hilde Husby (ansatt)	2022/24
Øyvind Hestnes (ansatt)	2022/24
Anders Klaseie, Eidsvoll (1. vara)	2023/24
Kenneth Bakke (ansatt, vara)	2022/24
Sidsel Aasvik (ansatt)	2022/24

Hans Edvard Torp, f. 1966 ble valgt som styreleder i 2019, Styremedlem 2013-2019. Bonde og agronom på Torp Søndre siden 1996. Driver planteproduksjon med hovedvekt på korn og engfrø. Rugeeggproduksjon og klekkeri av Pekingand. Utdannet bilmekaniker og agronom. Har fullført en rekke kurs innen organisasjonsarbeid, landbruk, politikk og marked. Erfaring fra en rekke styreverv på flere nivå i Norges Bondelag, og er tidligere fylkesleder for Vestfold Bondelag. Har også solid erfaring fra diverse styreverv i Gårdsand AS og Agrol AS.

Wenche Irene Kristiansen, f. 1961 ble valgt som styremedlem i 2018 og som nestleder i 2019 Bonde på heltid med melk og kjøtt samt sau siden 1989. Utdannet agronom fra 1982. Bedriftsøkonomi, markedsføring, organisasjon og ledelse fra Nord Universitetet fra 2012. Har fullført en rekke kurs innen organisasjonsarbeid, landbruk, politikk og marked. Erfaring fra en rekke verv på flere nivå i Norges Bondelag, og er også tidligere fylkesleder for Nordland Bondelag. Har også bred erfaring som tillitsvalgt i Felleskjøpet Agri og Tine SA.

Bjørn Kåre Grude, f. 1975 ble valgt som styremedlem i 2019 Bonde fra 2014 med sau og melkeproduksjon. Driver i tillegg et selskap innen økonomi controlling. Bakgrunn fra regnskap og revisjon, og arbeidet i Nortura SA 2005 – 2018, de siste

årene som regnskapsdirektør. Agronom fra 1995, Høyskolekandidat Revisjon og Regnskap fra Høyskolen i Stavanger 2000, høyere Revisorstudium, statsautorisert revisor fra Norges Handelshøyskole fra 2003. Erfaring fra ulike tillitsverv i landbruket.

Jørn Spakrud, f. 1966 ble valgt som styremedlem i 2020 Ansatt som administrerende direktør i Tines pensjonskasse fra 01.01.21, CFO i TINE SA 2008-2020, diverse økonomistillinger i Yara/Norsk Hydro 1997-2008. Revisor i Deloitte 1991-1997. Utdannet siviløkonom fra NHH i 1991, Statsautorisert revisor fra NHH 1997. Erfaring fra flere ulike styreverv tilknyttet landbruket.

Kristin Gilje Sandnes, f. 1979 ble valgt som styremedlem i 2021 Driver gård på heltid siden 2007 med inn på tunet, jordbær, potet kålrot, forproduksjon og hest. Master i Økonomi og Ressursforvaltning fra Norges Landbrukshøgskole fra 2004 Erfaring fra ulike tillitsverv i landbruket og politikk.

Øyvind Helgemo Hestnes, f. 1983, ble valgt som varamedlem i 2008 og fast styremedlem i 2016. Ansatt i Landkreditt siden 2006 med erfaring fra forskjellige seksjoner både på kundesiden og IT-siden. Jobber i dag som prosjektleder i Marked og IKT med ansvar for selvbetjente kanaler, PSD2 og IT sikkerhetsarbeid.

Tidligere erfaring fra IT drift og selvstendig næringsdrivende IT-konsulent. Utdannet ved Handelshøyskolen BI - Bachelor in retail management 2006. Master of Management med spesialisering i strategi og innovasjon 2012. Hovedtillitsvalgt i Landkreditt konsern.

Hilde Husby, f. 1971 ble valgt som styremedlem på vegne av de ansatte i Landkreditt Forsikring i 2019. Ansatt i Landkreditt Forsikring (tidligere Landbruksforsikring) siden 2010. Hun har jobbet innen produkt, underwriting og skade. Har fra før arbeidserfaring fra blant annet Gjensidige og Tine. Utdannet Master of Science i næringsmiddelfag fra Norges Landbrukshøgskole 2001, og har en rekke kurs innen forsikring og risk management.

Anders Klaseie, f. 1986 ble valgt som varamedlem til styret i 2019 Selvstendig næringsdrivende siden 2007, tok over hjemgården i 2014. Driver med korn, gras, sau og ammeku. Utdannet agronom ved Hvam videregående fra 2006, master i fornybar energi fra NMBU i 2013. Har fullført en rekke kurs i organisasjonsarbeid, landbruk, politikk og marked. Erfaring fra flere tillitsverv i landbruk, politikk og frivillig arbeid.

Sidsel Aasvik, f. 1975 ble valgt som varamedlem til styret på vegne av de ansatte i Landkreditt Forsikring i 2019. Ansatt som porteføljeforvalter i Landkreditt Forsikring AS i 2015. Har fra før jobbet innen bank og finans siden 1996, og har arbeidserfaring fra Gjensidige, Intrum og Codan. Utdannet advokatsekretær fra Fagskolen Kristiania

Kenneth Lysaker Bakke, født 1987. Ble valgt som vararepresentant til styret i Landkreditt Bank og Landkreditt SA i 2022. Ansatt i Landkreditt Bank siden 2021 hvor han jobber på landbruksavdelingen som senior kundeansvarlig. Tidligere arbeidserfaring er regnskapsfører og bedriftsrådgiver i bank. Utdannet ved Handelshøyskolen BI – Bachelor i økonomi og forretningsjus. Har bestått Autorisert finansiell rådgiver (AFR), Autorisasjonsordningen innen kreditt, Autorisasjonsordningen i skadeforsikring og autorisasjonsordningen i personforsikring.

Revisor

PricewaterhouseCoopers AS, Oslo

Årsmøtet

Årsmøte ble avholdt 29. og 30. mars 2023 på Thon Hotel Bristol, Oslo. På møtet ble regnskap pr. 31.12.2022, styrets beretning 2022 og forslag til årsoppgjør-disposisjoner godkjent.

Følgende valg skjedde på dette møtet
Styret: Som styreleder ble Hans Edvard Torp valgt for 1 år. Wenche Irene Kristiansen ble valgt til nestleder for 1 år. Bjørn Kåre Grude og Kristin Gilje Sandnes ble valgt som styremedlem i 2 år. Anders Klaseie ble valgt som varamedlem til styret for 1 år.

Som revisor ble PricewaterhouseCoopers AS gjenvalgt for 1 år.

Valgkomité for 2023

Turi Elise Kaus (leder)
Geir Håvard Valstad
Lars Ivar Fause
Marianne Storhaug Strøm
Vara: Åge Andre Brømnes

2022/23
2022/25
2020/23
2022/23
2022/23

Valg på årsmøterepresentanter

Ved elektroniske valg på årsmøterepresentanter i 12 distrikter ble følgende valg foretatt:

Østfold

Representant: Hans Nummestad, Rakkestad
Representant: Bjørn Brustugun, Indre Østfold
Representant: Thor Harald Bjoner, Rakkestad
1. vara: Elisabeth Skårer, Indre Østfold
2. vara: John Olav Aarum, Fredrikstad
3. vara: Simen Gjølshø, Indre Østfold

(ikke på valg)
(gjenvalg)
(ny)
(gjenvalg)
(ny)
(gjenvalg)

Oslo/Akershus

Representant: Hans Petter Aurstad, Ullensaker
Representant: Kristian Presterd, Nordre Follo
Representant: Marthe Bogstad, Ullensaker
1. vara: Odd Einar Hjortnes, Asker
2. vara: Kjell Kristoffer Skuterud, Ås
3. vara: Elin Slette, Enebakk

(ny)
(ny)
(ikke på valg)
(gjenvalg)
(ny)
(ny)

Hedmark

Representant: Ivar Skramstad, Hamar (gjenvalg)
Representant: Hege Kristin Hjelmtveit Ryhaug, Folldal (ikke på valg)
1. vara: Odd Romenstad, Rendalen (ny)
2. vara: Knut Gustav Woie, Eidskog (ikke på valg)

Oppland

Representant: Turi Elise Kaus, Ringebu (ikke på valg)
Representant: Ole Christian Øksne, Gjøvik (gjenvalg)
1. vara: Kim Johan Enger, Gjøvik (ikke på valg)
2. vara: Anders Skari, Gran (gjenvalg)

Buskerud

Representant: Gro Anette Nordmoen Isene, Lier (ikke på valg)
Representant: Knut Olav Skrindo, Ål (gjenvalg)
1. vara: Jon Anders Hindhamar, Drammen (ikke på valg)
2. vara: Else Marie Tveit Rødby, Asker (tidligere Hurum) (ikke på valg)

Vestfold

Representant: Guro Rimstad, Larvik (ny)
Representant: Hans Kristian Teien, Holmestrand (ikke på valg)
1. vara: Elise Kirkevold, Tønsberg (ny)
2. vara: Hans Edvard Holtung, Tønsberg (gjenvalg)

Telemark

Representant: Lars Vassend, Porsgrunn (ny)
1. vara: Per Arne Hoppestad, Skien (gjenvalg)

Agder

Representant: Åge Andre Brømnes, Arendal (ikke på valg)
1. vara: Terje Anders Granås, Arendal (ikke på valg)

Hordaland

Representant: Hans Arne Breivik, Rong (gjenvalg)
1. vara: Peder Nernes, Kvam (gjenvalg)

Sogn og Fjordane

Representant: Hogne Arve Børklund, Naustdal (ny)
1. vara: Camilla Avedal Ulvik, Hyllestad (ny)

Rogaland

Representant: Marianne Storhaug Strøm, Kleppe (ikke på valg)
Representant: Stein Pettersen, Bjerkreim (gjenvalg)
Representant: Jostein Sørhus, Vindafjord (ikke på valg)
1. vara: Hege Brattekjø, Bjerkreim (ikke på valg)
2. vara: Geir Ingve Øglend, Sandnes (ikke på valg)
3. Vara: Torleif Stople, Vindafjord (gjenvalg)

Møre og Romsdal

Representant: Marte Halvorsen, Heim (tidligere Halså) (ny)
1. vara: Marius Dahle Klever, Rauma (ny)

Sør-Trøndelag

Representant: Johnny Foss, Indre Fosen (ikke på valg)
1. vara: John Inge Sirum, Selbu (ikke på valg)

Nord-Trøndelag

Representant: Geir Håvard Valstad, Levanger (gjenvalg)
Representant: Håvard Silset, Namdalseid (ikke på valg)
1. vara: Johan Kristian Daling, Steinkjer (ikke på valg)
2. vara: Øyvind Austad, Inderøy (gjenvalg)

Nordland

Representant: Jørn Gunnar Ellingsen, Meløy (ikke på valg)
1. vara: Margrethe Aakerøy Moe, Brønnøy (ikke på valg)

Troms og Finnmark

Representant: Sunniva Berglund Skogan, Balsfjord (ny)

Landkreditt Konsern

Årsberetning 2023

Konsernet Landkreditt

Årsberetning for 2023

Landkreditt er godt posisjonert for videre utvikling og vekst av konsernet. Vi er godt kapitalisert, har attraktive produkter og tjenester, og medarbeidere med høy kompetanse. Gjennom våre virksomheter innen bank, fond, forsikring og eiendom skal vi videreutvikle Landkreditt og fortsette å levere på formålet om å bidra til bedre økonomi for medlemmene og kundene gjennom å tilby gode finansielle løsninger. Landkreditt har i 2023 god vekst innen våre produktområder og et historisk godt konsernresultat. Vi har suksess med produkter som bidrar til bærekraftig grønn omstilling i landbruket og hos våre kunder.

Samlet har Landkredittkonsernet et årsresultat etter skatt på 318 millioner kroner (208 millioner kroner). Vi fortsetter å utvikle konsernets fagmiljøer og planlegger ytterligere rekruttering i 2024 for økt kompetanse og leveranseevne som grunnlag for gode kundeopplevelser. Vi opplever at vår størrelse og bredde som finanskonsern gjør oss til en spennende arbeidsgiver. Dette er avgjørende da motiverte og kompetente medarbeidere er det viktigste virkemiddelet for å være konkurransedyktig over tid. Vi har i 2023 fortsatt arbeidet med økt digitalisering og

selvbetjente kundeprosesser for å sikre effektivitet og gode priser til våre kunder. Bærekraft og smart bruk av data er ytterligere satsningsområder som prioriteres i konsernet. Ved vår tilstedeværelse i distriktene både gjennom distriktkontorer og nettløsninger leverer vi en kundeopplevelse hvor vi er best på landbruk.

Landkreditt Bank konsern leverer en utlånsvekst på 4,4 prosent i 2023 som forsvaret vår markedsposisjon. Resultat etter skatt er historisk høyt på 292 millioner kroner (185 millioner kroner). De mange rentehevingene fra Norges Bank gjennom året har medført forsinkelser mellom bankens utlånsrenter og finansieringskostnad. Samtidig har banken økt innskuddsdekningen gjennom året, noe som har gitt våre kunder gode produkter for banksparing og konsernet et positivt bidrag til rentemarginen. Over tid vil innskuddsdekningen være nærmere det målsatte nivået på over 70 prosent i konsernet, men denne påvirkningen både av likviditeten i landbruket og bankens vurderinger når det gjelder finansieringskostnader. Ved å levere gode betingelser på både våre utlåns- og innskuddsprodukter i banken, bidrar vil til at Landkreditt leverer på formålet. Vi er stolte over at Landkreditt Bank er rangert som den 11. beste norske banken generelt i DNB Markets' rangering.

Landkreditt Forsikring leverer et godt resultat i et år preget av mange værrelaterte skader. Til tross for dette, har selskapet hatt en positiv utvikling av lønnsomheten 2023. Årets resultat etter

skatt endte på 37 millioner kroner (25 millioner kroner). Resultatet er svekket av avviklingstap og ekstraordinært mange værrelaterte skader, samtidig som god avkastning og finansresultat har bidratt positivt. Underliggende viser skadeprosenten forbedring fra 2022. Brutto skadeprosent i 2023 var på 76,4 (69,4). Brutto kostnadsprosent økte fra 20,7 til 22,4 prosent. Økningen skyldes primært økte IT-kostnader etter at Landkreditt Forsikring tok i bruk nytt forsikringssystem rundt årsskiftet. Det forventes at kostnadsprosenten vil reduseres i tråd med planlagt vekst i porteføljene.

Landkreditt Forvaltning har hatt en god utvikling i 2023 og levert avkastning for andelseierne i våre verdipapirfond – aksjefondene har gitt tosfifret positiv avkastning og rentefondene betydelig bedre avkastning enn bankrenten. Den samlede forvaltningskapitalen utgjorde 7,3 milliarder kroner ved årsslutt, en økning på om lag 1,4 milliarder kroner gjennom året. Selskapet har fokus på gode kundeopplevelser gjennom enkel tilgang til våre produkter og tilgjengelig forvalterkompetanse. 4 av 5 fond er artikkel 8-fond. Selskapets resultat endte på 6 millioner kroner (10 millioner kroner), grunnet lavere midler til forvaltning ved inngangen til året og en økt allokering til rentefond i 2023.

Landkreditt Eiendom har gjennom 2023 etablert ny strategi og forsterket integrasjonen med Landkredittkonsernet. Ny daglig leder, Ole Anders Midtskog, ble ansatt våren 2023. Selskapet

oppretholder sin markedsposisjon i 2023 og økte antall salg, samtidig som markedssituasjonen har redusert provisjonsnivåene. Selskapet hadde fortsatt kostnader tilknyttet oppkjøpet og integrasjonen i selskapet som svekker resultatet. Årets totalresultat for Landkreditt Eiendom endte på 0 millioner kroner (-4 millioner kroner). Selskapet bidrar til økt synlighet for konsernet og posisjonen som best på landbruk.

Utgangspunktet for videre utvikling av Landkredittkonsernet som markedsleder og tydelig nisseaktør innen landbruket har aldri vært bedre. Ved utgangen av 2023 har vi en posisjon og strategi som gir grunnlag for en for videre utvikling av Landkreditt. Vi skal være det markedsledende finanskonsernet innen landbruk. Dette er også vårt mål. Denne posisjonen krever kontinuerlig utvikling av våre produkter, tjenester og segmenter. Dette for å skape gode og verdifulle kundeopplevelser, og sørge for en effektiv arbeidshverdag for våre medarbeidere. Våre kunder skal være trygge på at vi skal fortsette å konkurrere på både moderne produkter og konkurransedyktige betingelser.

Eierstyring

Landkreditt har en gjennomgående styringsstruktur der våre 8.350 medlemmer er organisert i 16 valgdistrikter som velger sine representanter direkte til årsmøtet. Vi gjennomfører elektroniske valg for å nå flest mulig medlemmer og sikre en bredest mulig eierstyring.

Vi møter våre medlemmer gjennom året i sammenheng med øvrige arrangementer i landbruket. Dette er den mest effektive måten vi kan møte flest mulig medlemmer og bønder, og slik sett sikre aktiv eierstyring gjennom gode informasjons- og diskusjonsfora i Landkreditt. Årsmøtet, selskapenes generalforsamlinger og styret er besluttsende organer. De lokale foraene, årsmøtet og høstmøtet skaper god kontakt mellom de demokratiske og forretningsmessige delene av konsernet.

Strategi - Hva ønsker vi å oppnå?

Landkreditt skal være det markedsledende finanskonsernet i landbruket gjennom å tilby nye og eksisterende kunder den beste kompetansen og de riktige produktene for bonden. Denne posisjonen forsterkes gjennom landbrukets og våre medlemmers eierskap til Landkreditt gjennom samvirkeorganiseringen og vårt formål. Som en viktig partner for, vil vi også bidra aktivt for at næringen når bærekraftmålene i landbrukets klimaplan.

Landkreditt skal være et tydelig alternativ i privatmarkedet og oppleves som trygge og forutsigbare. Det skal være enkelt å være kunde hos oss og med gode produkter som er rettferdig og godt priset i forhold til sammenlignbare produkter i markedet.

Vi skal øke kundeopplevelse og lojalitet gjennom å kunne tilby våre kunder og

medlemmer kombinasjonen av bank, fond, forsikring, eiendomsmegling og landbruksfaglig kompetanse. Landbrukskundene våre vil også i økende grad oppleve oss som både digitale og lokale. Digitale hvor de selvbetjent kan administrere egne produkter og tjenester. Lokal gjennom at Landkreditt øker tilstedeværelse i sentrale landbruksområder for å forsterke distribusjon, synlighet og lokal kompetanse til landbruket og medlemmene våre.

Sammen med engasjerte tillitsvalgte vil vi sikre at vi også i fremtiden etterlever vår ambisjon om å være det markedsledende og mest kompetente finanskonsernet for landbruket.

Videre volumvekst gir skalafordeler og en økt evne til å levere på formålet. Vi vil prioritere vekst innen både landbruket og privatsegmentet for å sikre evne til videre vekst og investeringer. Sammen med videre digitalisering av våre tjenester, gir dette effektivitet, positiv resultatutvikling og konkurransekraft. Ved å bygge større volumer i våre kundesegmenter balanserer Landkreditt sin risiko, ved et eventuelt økonomisk tilbakeslag i et av segmentene. En viktig del av vekststrategien i konsernet er å opprettholde en innskuddsdekning på minimum 70 prosent. Dette gir oss optimal likviditetsstyring og god kostnadskontroll.

Som en større aktør, vil vi være i bedre stand til å håndtere krevende og komplekse lover og regler. En sentral del av strategien er effektiv bruk av ny

teknologi og egen innsikt og data. Vi skal ha høy grad av selvbetjening og automatiserte produkter og tjenester. Med økt størrelse og resultat vil vi i større grad kunne investere i ny teknologi, kompetanse og løsninger som kundene etterspør. Økt aktivitet, synlighet og gode betingelser vil også forsterke omdømme og kjennskap. Dette vil gjøre oss mer attraktive som medlemsorganisasjon, for kundene og som arbeidsplass.

Unge bønder og rekruttering

Det er et mål å motivere yngre utøvere til å komme inn i næringen. Det er viktig med gode ordninger som sikrer at den eldre generasjon har råd til å gå av med pensjon, og at den yngre generasjon har råd til å overta. Et viktig ledd i dette er å bygge ordninger som motiverer til å styrke egenkapitalen i landbruket. Dette er viktig for å sikre rekruttering, og en god start for de som ønsker å satse på norsk matproduksjon. Landkreditt satser på unge og nye bønder. Dette er avgjørende for å sikre rekruttering til landbruket og fortsatt norsk matproduksjon. Å etablere seg som bonde er kapitalkrevende. Det er ofte også behov for betydelige investeringer for å opprettholde et driftsapparat som gir en effektiv og rasjonell drift.

Landkreditt har en rekke produkter som er laget for å hjelpe neste generasjon bønder inn i næringen. Gårdssparing for Unge (GSU) er ett av disse. Her kan kommende bønder spare

penger til kjøp av landbrukseiendom til svært gode betingelser. Sammen med Boligsparing for unge (BSU) legger vi til rette for at det skal kunne spares opp kapital til den dagen gården skal kjøpes. Skattefradraget i BSU-ordningen er blitt redusert det siste året, noe som gjør Landkreditts GSU-ordning enda mer aktuell for de som vil spare opp egenkapital til å kjøpe gård. For de som er 45 år eller yngre og i ferd med å etablere seg som bonde, tilbyr vi Ny bonde-lån. Dette lånet gis med rabattert rente de første tre årene. I tillegg dekker vi tinglysningsgebyr på pantobligasjonen.

Landkreditt Bank har over tid hatt markedets beste vilkår på driftskreditt til landbruket. Dette representerer en betydelig medlemsfordel og besparelse for landbruket. Landkreditt Bank har vært en viktig bidragsyter til at renten på trekket på driftskreditten er redusert betydelig i markedet. Dette er dokumentert i tidligere undersøkelser gjort av Norsk Institutt for Landbruksøkonomisk Forskning (nå NIBIO).

Landkreditt Forsikring er landbrukets eget forsikringsselskap. Her jobber vi med produktutvikling for å sikre at landbruket også fremover skal ha gode forsikringsprodukter, og at det skal finnes et forsikringsselskap som har hovedfokus på landbruksnæringen. Landkreditt Eiendom jobber med å bidra til at de som ønsker å selge gården får en trygg og god salgsprosess. Vi skal bidra til at man finner riktig kjøper til rett pris.

Vi samarbeider med de andre norske landbrukssamvirkene. Sammen fremmer vi fordelene Landkreditt og de andre landbruksorganisasjonene kan tilby unge og nye bønder. Vi bidrar både til opplæring innen landbruk generelt, samt fordelene fremtidens bønder vil ha av et sterkt landbrukssamvirke. Gjennom vårt gode samarbeid med 4H og Norges Bygdeungdomslag, støtter vi deres omfattende skoling av tillitsvalgte gjennom fag og organisasjonskurs på lands-, fylkes- og lokalplan. Dette er viktig for å skape aktiviteter og sosiale møteplasser for barn og ungdom på bygda.

Rammevilkår

Den økonomiske utviklingen i 2023 var preget av høy inflasjon og sentralbankenes dertil renteøkninger. Målet for sentralbankene har vært å redusere etterspørselen i økonomien og derved få kontroll på inflasjonen, uten å skape en «hard landing» for den økonomiske utviklingen. Til tross for høyere renter, kostnadsøkninger og noe svakere vekstutsikter har avkastningen i finansmarkedene vært god gjennom året.

Norges Bank påbegynte økningene i styringsrenten tidligere enn mange andre sentralbanker, samtidig som renteøkningene raskere får effekt i Norge hvor både husholdninger og delvis bedrifter har finansiert seg ved flytende renter, sammenlignet med

andre europeiske land og USA. Norges Banks styringsrente har i løpet av 2022 og 2023 økt fra 0,75 prosent til 4,50 prosent.

Aksjemarkedene globalt (alle land) har steget over 22 prosent målt i amerikanske dollar i løpet av 2023. Avkastningen for norske aksjer var en god del svakere enn for globale aksjer, men det ble likevel et godt børsår på Oslo Børs med en oppgang på nesten 10 prosent i 2023.

Statsrentene i Norge og vestlige land har steget markant gjennom året frem til midten av oktober, før de falt noe tilbake i tråd med forventning om kommende kutt i styringsrentene i 2024. I Norge har kredittpåslaget på obligasjoner med god kredittverdighet (investment grade) beveget seg sidelengs, mens påslaget for obligasjoner med svakere kredittverdighet (high yield) falt.

Samtidig som geopolitiske forhold har medført usikkerhet i 2023, med særlig krigføring i Ukraina og Gaza, står verden fremfor et behov for fortsatt kraftfullt arbeid med det grønne skiftet. Matsikkerhet og kortreiste produkter er en viktig del av et bærekraftig grønt skifte i Norge.

Rammevilkår for det norske landbruket

Landkreditt har i over hundre år jobbet for å øke norsk landbruksproduksjon ved å bidra til bedre økonomi for bonden. Dette har vi gjort ved å utvikle og tilby gode finansielle tjenester.

Stortingsflertallet har fastslått at de ønsker høyest mulig selvforsyningsgrad av mat og landbruk over hele landet. Lav medisinerbruk, bærekraft og miljø, høy dyrevelferd og en oversiktlig verdikjede er sentrale stikkord som ligger til grunn for framtidens jordbruk. For at bonden skal kunne utvikle egen drift slik at den oppfyller samfunnets mål, trengs forutsigbare rammebetingelser, styrket lønnsomhet og tilgang på kapital.

Landbruket utvikler seg i retning av færre, men større og mer profesjonelle bruk. Totale investeringer i landbruket har holdt seg relativt stabilt, mens investering per bruk er økende. I de fleste produksjoner i landbruket er det tilnærmet full markedsdekning, og noen grenser i perioder til overproduksjon. Enkelte produksjoner, som for eksempel grøntsektoren har mulighet i markedet og rom for å øke norsk matproduksjon på noen områder. Landkreditt har godt samarbeid og dialog med markedsregulatorene. Det er viktig at aktørene i landbruket jobber på lag for å sikre god balanse i alle produksjoner. Dette medfører at det må gjøres riktige prioriteringer basert på kvalifisert og god rådgivning som løser bondens behov for å fornye og utvikle driftsapparatet.

De siste årene har vært preget av økte kostnader på energi, kunstgjødsel, fôr, byggevarer og andre innsatsfaktorer. I løpet av det siste året har også renten økt markant. Inflasjonen har vært på et høyt nivå, og Agri Analyse har lansert Bondens Prisindeks som langt på vei dokumenterer en vesentlig brattere indeks på innsatsfaktorer i

landbruket sammenlignet med KPI for de siste årene. Kostnadsveksten påvirker de fleste, men kan være spesielt utfordrende for bønder i oppstartsfasen, eller som nylig har gjort store investeringer. Høyt rente- og kostnadsnivå påvirker også lysten og evnen til å gjøre nødvendige investeringer. Landkreditt er alltid opptatt av å komme tidlig i dialog med kunder som får økonomiske problemer. Dette gjelder også nå, og erfaringer fra tidligere er at vi ved god dialog på et tidlig tidspunkt ofte finner gode løsninger sammen med kundene. Det er en løpende debatt knyttet til bondens inntekt sett opp mot andre grupper i samfunnet. Landkreditt støtter helhjertet at landbruket trenger et godt inntektsløft, og at dette må komme på plass for at man skal klare å gjøre landbruket attraktivt og framtidsrettet. Det er også en bekymring for om økte kostnader og svake inntekter påvirker landbrukets evne til å gjøre opp for seg. Landkreditt har så langt ingen indikasjon på at det er noen likviditetskrise i landbruket. Alt tyder på at bonden så langt har klart å tilpasse seg situasjonen med økt pris på innsatsfaktorer, og har vært i stand til å betjene sine forpliktelser.

Klima- og bærekraftdebatten har de senere årene hatt et sterkt fokus på landbruket. Landbruket er kanskje den sektoren i Norge som i størst grad merker virkningen av klimaendringene. De siste vekstsesongene har vært preget av store variasjoner i klimatiske forhold. Dette gir store utfordringer. Vi har blitt rammet av både tørke og flom, og dette aktualiserer debatten omkring

hvordan landbruket skal møte klimaendringene i framtiden.

Mange peker på den norske landbruksmodellen som en del av løsningen på de utfordringer verden står overfor. Vår modell bygger på samarbeid mellom stat og næring, og har langsiktige perspektiver der landbruksnæringen deltar aktivt for å realisere viktige samfunns mål.

Landbruket er den første sektoren som har inngått en klimaavtale med Staten. Norges Bondelag og Norsk Bonde og Småbrukarlag inngikk i 2019 en avtale med Regjeringen som forplikter jordbruket til å redusere utslippene med fem millioner tonn CO₂-ekvivalenter i tiden frem til 2030. Klimaavtalen gir økt tyngde til flere igangsatte klimasatsinger i jordbruket. Eksempler på dette er økt produksjon av biogass, bedre agronomi, avlsarbeid, førutvikling og satsing på et fossilfritt landbruk og ny teknologi. Landkreditt vil være med å bidra i dette arbeidet, og lanserte i 2021 Grønt Landbrukslån, og i 2023 utvidet vi produktporteføljen med Grønt Landbrukslån PLUSS. Her kan bonden få lån til konkrete investeringer på sin gård som gir mindre utslipp og en mer bærekraftig produksjon.

Norsk mat er trygg og holder høy kvalitet. En viktig årsak til at norsk landbruk har forutsetninger for å være mer bærekraftig enn landbruket i mange andre land, er at vi har hatt et unikt og langsiktig fokus, der andre kvaliteter enn kun å produsere billigst mulig er vektlagt.

Vi har husdyr med god helse og fruktbarhet, samtidig som de har god produksjonsevne. Dette gjør at Norge er blant de landene som har verdens friskeste dyr. Kombinert med strenge krav til dyrevelferd, og en transparent og oversiktlig verdikjede, har norske husdyr et klart fortrinn. Naturgitte forhold spiller også inn og bidrar til god plantehelse og lavt smittepress. Også på dette området ligger det klare forventninger om at landbruket fortsetter å arbeide med å sikre dokumentert god dyrevelferd og trygg mat av høy kvalitet.

Norske banker vurderer bonden som en interessant kundegruppe, men begrenser seg ofte til tradisjonelle prosjekter med lav risiko og god sikkerhet. Vår erfaring er at en del spennende og økonomisk lønnsomme investeringer er vanskelig å realisere, grunnet manglende virkemidler for å sikre toppfinansieringen. Mye av årsaken er at vi har svært variabel verdi på landbrukseiendommer i forskjellige deler av landet. Dette gjør at kapitalbehovet mange steder overstiger verdiene av pantet. Landkreditt jobber derfor aktivt for å påvirke myndighetene til å tilby en risikolåneordning som monner for landbruket. Kombinasjonen lavrisikolån fra bankene, risikolån, tilskudd og egenkapital, vil være en god sammensetning for å finansiere lønnsomme prosjekter i landbruket, der lave panteverdier begrenser låneadgangen i dag. Landbrukets evne til å reinvestere, utvikle og fornye seg styres i stor grad av lønnsomhet og kapitaltilgang. Dette er grunnlaget for at næringen over tid skal ha

en bærekraftig utvikling, og kunne lykkes med å gjennomføre klimatiltak, samtidig som det skal leveres gode, norske landbruksvarer.

Virksomheten

Landkreditt er Norges ledende finanskonsern innen finansielle produkter og tjenester til landbruket. Vi skal ha betydelig vekst innen alle våre segmenter: landbruksportefølje, privatmarkedsportefølje og næringslivsforsikring, samtidig som vi følger vårt formål og historie innen landbruket.

Vi er markedsledende innen landbrukssegmentet og det er her vi har våre største konkurransefortrinn. Landkreditt SA er morselskapet i finanskonsernet, og ble stiftet som en kredittforening i 1915. Landkreditt er et samvirkeforetak av låntakere med pant i landbrukseiendom eller driftskreditt. Etter etableringen av Landkreditt Bank i 2002 har vi utviklet oss til et finanskonsern med full finansiell bredde innen bank, fond, forsikring og landbruksmegling.

Landkreditt Bank er hovedselskapet i konsernet og betjener våre 8.350 medlemmer i morselskapet Landkreditt SA. Kriteriet for å være medlem er å være enten låne- og dagligbankkunder i landbruksmarkedet. Det største antall kunder er likevel innenfor privatmarkedet. Dette er også en svært viktig kundegruppe for Landkreditt, og vi skal over tid sikre at våre privatkunder tilbys et av markedets

beste totaltilbud. Dette er viktig for å sikre konsernet tilstrekkelig antall kunder, for å drive kostnadseffektivt.

For å sikre kundevennlige løsninger og økt effektivitet, er det viktig å tilrettelegge for økt selvbetjening hos kundene. Konsernet har derfor høyt fokus på teknologisk utvikling. Bankkonsernets resultat etter skatt utgjør 292 millioner kroner i 2023 (185 millioner kroner i 2022). Det vil fortsatt være fokus på å øke kundenes kjøp av øvrige produkter i banken og resten av konsernet. Dette gjør vi for å øke kundelønnsomheten og fordi vi tror dette vil øke kundeloyalitet og -tilfredshet med oss som leverandør. Økte inntekter gir mulighet for å kunne investere i teknologi, videreutvikle kostnadseffektive systemer og legge grunnlaget for videre vekst.

Landkreditt Forsikring retter primært sin virksomhet mot bønder og aktører innen norsk landbruk ved å tilby gode forsikringsdekninger til konkurransedyktige priser. Næringslivsforsikring utgjør også en vesentlig andel av virksomheten i tillegg til privatforsikringer. Selskapet driver forsikringsvirksomhet innen person- og skadeforsikring i alle bransjer. Landkreditt Forsikring har hatt en svært god utvikling i kvaliteten i porteføljen de siste årene, og underliggende fortsetter utviklingen i 2023. Kombinertprosenten (brutto) for 2023 svekkes av mange værrelaterte skader og endte på 99 prosent i 2023 (90 prosent). Landkreditt Forsikring

har ikke lenger kvotedekning for alle vesentlige bransjer. Dette har sammen med et forbedret XL-program gitt en redusert forsikringsrisiko. Resultatet på 37 millioner kroner (24 millioner kroner i 2022) løftes av et godt finansresultat.

Landkreditt Boligkreditt finansierer boliglån gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) for å bidra til at konsernets innlånskostnader optimaliseres. Landkreditt Bank har god innskuddsdekning, noe som har bidratt til lavere aktivitet i Landkreditt Boligkreditt i 2023 enn tidligere år. Totalresultatet i 2023 utgjør 17 millioner kroner (15 millioner kroner i 2022). Resultatet er også påvirket av de kraftige renteøkningene fra Norges Bank gjennom en lavere rentemargin grunnet tidsavvik mellom økte finansieringskostnader og endringer i kundenes lånerenter.

Landkreditt Forvaltning forvalter fem verdipapirfond hvorav tre aksjefond og to rentefond. Samlet forvaltningskapital utgjorde 7,3 milliarder kroner pr. 31. desember 2023, fordelt på 3,8 milliarder kroner i rentefond (2,7 milliarder kroner) og 3,5 milliarder kroner i aksjefond (3,2 milliarder kroner). Selskapet har et resultat på 6 millioner kroner i 2023 (10 millioner kroner). Nedgangen i resultat skyldes lavere midler til forvaltning ved inngangen til året, samt økt allokering til rentefond.

Landkreditt Eiendom ble kjøpt av Landkreditt Bank i første kvartal 2020. Landkreditt Eiendom

har spesialkompetanse innenfor omsetning av landbrukseiendommer, skogeiendommer og næringseiendommer. Hensikten med kjøpet var å øke distribusjonskraft, synlighet og kompetanse på landbruk. Selskapet omsatte i 2023 for 23 millioner kroner (19 millioner kroner) og har et resultat rett over 0 millioner kroner i 2023 (-4 millioner kroner i 2022). Resultatet er påvirket av at selskapet har vært i en endringsprosess, og at det investeres for økt synlighet og framtidig vekst i markedet. Det forventes at selskapet vil ha en god resultatforbedring i 2024, og bidra med en rekke synergier i Landkredittkonsernet.

Endringstempoet innen finansnæringen er høyt, men Landkreditt har et godt utgangspunkt med en god markedsposisjon og solid kapital for videre vekst og utvikling. Ved en tett integrert konsernstruktur med bank, forsikring, forvaltning og eiendom bygger vi fremtidens Landkreditt med gode komplementære produkter. Gjennom å videreutvikle synergier og kombinere sterke fagmiljøer i selskapene vil vi kunne levere enda bedre produkter og enkle digitale løsninger for kundene våre. Dette vil komme alle kunder og medlemmer til gode og over tid, og gjøre oss i bedre stand til å ivareta Landkreditt sitt formål.

En redegjørelse for tilnærmingen til den norske anbefalingen for god eierstyring og selskapsledelse finnes på vår hjemmeside landkreditt.no under fanen "Om oss".

Virksomheten er lokalisert i Oslo.

Risiko

Landkreditt er eksponert mot mange ulike typer risikoer. Det er, både på konsolidert nivå og på foretaksnivå, fastsatt rammer som dekker alle relevante områder. Utviklingen følges opp innen den enkelte resultatenheter med rapporter til de respektive styre og til morselskapets styre som konsernstyre. I tillegg til de operative enhetene, er risikostyring, compliance og internrevisjon viktige funksjoner.

Kredittrisiko er risiko for at en motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. Konsernet har virksomhet i alle selskapene av en slik karakter at det kan oppstå fare for tap på utlån, kreditter eller investeringer i verdipapirer og lignende. Det er i de enkelte selskapene etablert rammer innenfor de områder som er aktuelle. I tillegg er det utarbeidet konsernrammer. Kredittrisiko er primært knyttet til utlån til kunder, sekundært til investeringer i rentebærende verdipapirer. Styret vurderer at virksomhetens samlede kredittrisiko er lav.

Klimarisiko er risiko både knyttet til hvordan de fysiske konsekvensene av endringer i klima vil påvirke natur og samfunn samt risiko knyttet til endringer i samfunnet som følge av overgang til lavere utslipp. 2023 har vært et år hvor værrelaterte skader virkelig har påvirket. Både tørkeperioder, ekstremvær, flom og skredaktivitet har påvirket samfunnet. Landkreditt Forsikring har lang erfaring med å vurdere klimarisiko i

kundeprosessene, men skaderesultatene i hele forsikringsbransjen og reassuransekostnader aktualiserer klimarisiko i stor grad. Landkreditt Bank har tidligere implementert en modul for vurdering av klimarisiko som en del av kredittprosessen for landbruksprodukter. Vurdering av klimarisiko inngår som et sentralt element i konsernets risikovurderinger. Dette omfatter både kvalitative og kvantitative vurderinger. Se utvidet omtale av klimarisiko i kapitlet med bærekraftsrapportering. Forsikringsrisiko er risiko for at premieinnbetalinger ikke er tilstrekkelige til å dekke skadene som oppstår, inkludert kostnader som følger med, og risiko for at reserver ikke er tilstrekkelige. I dette ligger også risiko for katastrofehendelser. Styret vurderer at virksomhetens samlede forsikringsrisiko er moderat.

Markedsrisiko er risiko for økonomiske tap som følge av endringer i markedsvariabler som for eksempel renter, valuta og finansielle instrumenter. Også på dette området er det etablert rammer i de ulike konsernselskapene, der dette er relevant, samt konsernrammer. I all hovedsak er utlån til kunder gitt til flytende rente. Tilsvarende har finansieringen (innskudd fra allmennheten og verdipapirinnlån) i hovedsak flytende rente. Valutarisikoen er meget lav. Konsernet har samlet en betydelig portefølje av aksje- og renterelaterte verdipapirer. En stor andel er knyttet opp mot likviditetsstyringen i de enkelte selskapene i konsernet og på konsolidert nivå.

Styret vurderer at den samlede markedsrisikoen er lav.

Med likviditetsrisiko forstås risiko for manglende likviditet til å kunne innfri forpliktelser ved forfall. Likviditetsstrategien omfatter alle selskaper i konsernet. Konsernets samlede likviditetssituasjon er primært avhengig av at banken har en god likviditet. Konsernet har som målsetting å ha en lav likviditetsrisiko. Den lave risikoen kommer som følge av høy innskuddsdekning og god forfallstruktur på innlånene.

Med operasjonell risiko forstås risiko for tap som følge av utilstrekkelige rutiner, system- og menneskelig feil, svikt eller eksterne hendelser. Landkreditt skal til enhver tid ha oversikt over den operasjonelle risiko som er knyttet til virksomheten. Konsernet skal ha etablert et rammeverk bestående av relevante systemer for å identifisere, måle og vurdere operasjonell risiko. Vurdering skal minimum gjøres årlig i forbindelse med konsernets vurdering av samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil. Landkreditt befinner seg i et marked med høyt fokus på sikkerhet og hvor bedrageri kan oppstå. Det arbeides derfor kontinuerlig med opplæring og holdningsskapende arbeid både blant ansatte og kunder. For de ansatte arrangeres et sikkerhetsseminar 1–2 ganger i året. Det er opprettet et tverrfaglig sikkerhetsforum som møtes månedlig og som arbeider med interne og eksterne sikkerhetshendelser, samt forebygging av slike hendelser.

Sikkerhet er også et fast tema med alle leverandører med spørsmål om informasjon og forebyggende tiltak. Landkreditt følger bransjestandarder og anbefalinger fra ulike sikkerhetsforum.

Med hensyn til bedrageri internt, er det blant annet etablert rutiner ved ansettelser, bestemmelser rundt håndtering av fullmakter, opplæringstiltak, innsynslogg og annen internkontroll. Det er styrets vurdering at den operasjonelle risikoen er lav.

For å sikre seg at nytt regelverk blir fanget opp og implementert, og at gjeldende rutiner blir fulgt er det utarbeidet interne compliancerutiner i konsernet, som blant annet beskriver rapporteringsstrukturen og hvordan kontrollarbeidet skal gjennomføres. Det er opprettet et eget complianceutvalg som koordinerer oppfølgingen i første forsvarslinje (avdelingsnivå). Videre blir det på bakgrunn av utarbeidet årsplan gjennomført uavhengige kontroller.

Finansiering og egenkapital

Likviditet og egenkapital er to av de viktigste styringsparameterne i et finanskonsern. Landkreditt legger derfor stor vekt på god likviditetstyring og et forsvarlig nivå for kapitaldekning.

Likviditeten sikres gjennom en god innskuddsdekning og gode relasjoner med aktørene i verdipapirmarkedene, spesielt det norske obligasjonsmarkedet. Innskuddsdekningen i konsernet utgjør 81 prosent per 31. desember 2023. Ved opptak av verdipapirinnlån er det lagt vekt på at den gjennomsnittlige løpetiden på gjelden skal være forsvarlig og at det skal være god spredning i forfallsstrukturen. Den gjennomsnittlige løpetiden på obligasjonsgjelden i konsernet utgjør 2,3 år. DNB har rangert Landkreditt Bank som den 11. beste banken i Norge som følge av blant annet meget god kvalitet i utlånsporteføljene, samt solide likviditets og kapitalbuffer. Kredittratingselskapet SCOPE har opprettholdt Landkreditt Bank sin utstederrating på «A- med stable outlook» og Landkreditt Boligkreditts obligasjoner med fortrinnsrett sin kredittrating på «AAA stable outlook».

Styrene i morselskapet og de datterselskapene som er underlagt kapitaldekningsregelverket har høyt fokus på at alle enhetene og den samlede virksomheten i konsernet skal ha en forsvarlig soliditet. Når man ser på sammenlignbare aktører eller større, er Landkreditt et godt kapitalisert finanskonsern som oppfyller alle de formelle kravene med god margin.

Konsernet har kapital for å realisere sin strategi i 2024 og fremover om fortsatt vekst. Konsernet har solid kapital, men vil avstemme vekst og inntjening mot kapitaldekning.

Medarbeidere

Landkreditt skal være en moderne, effektiv og attraktiv arbeidsplass, drevet av solide og dyktige medarbeidere. Det er menneskene som skaper de gode kundeopplevelsene og de gode resultatene i konsernet. Det er derfor viktig for oss at vi har kontinuerlig oppmerksomhet på å ivareta og utvikle den sterke bedriftskulturen vi har, i tillegg til å sikre at medarbeiderne får mulighet til å videreutvikle både sin personlige og faglige kompetanse.

Ved årsskifte hadde Landkreditt 200 fast ansatte medarbeidere i konsernet, hvorav 38,5 prosent er kvinner og 61,5 prosent er menn. En konsekvens av at konsernet er blitt større er at det åpner flere muligheter for intern mobilitet, både i det enkelte selskap og mellom selskapene. Dette er svært positivt og gjør at vi lærer av hverandre og får utnyttet gode erfaringer og bredde kompetansen i flere miljøer.

I løpet av 2023 er det gjennomført flere kompetansehevende aktiviteter. Vi har et par år nå hatt tilbud om en intern seminarrekke med aktuelle temaer som alle ansatte får mulighet til å delta på. I tillegg er det flere medarbeidere som har deltatt på eksterne kurs og seminarer innenfor sitt ansvarsområde. Vi har forbedret vårt introduksjonsprogram for nye medarbeidere, og bruker et digitalt verktøy som nye ansatte får tilgang til via en app, før de starter i stillingen. Vi er opptatt av å legge til rette for at nye kollegaer

får relevant og effektiv opplæring slik at de raskt kan komme inn i arbeidsoppgavene og kjenne mestring i arbeidshverdagen.

Vi har videreført hospiteringsprogrammet hvor ansatte drar ut på gårdsbesøk og blir bedre kjent med ulike produksjonsformer, daglig drift og arbeidsdagen som bonde. Dette er et meget populært tilbud og det er svært viktig for oss at våre medarbeidere har god innsikt i rammebetingelser, utfordringer og drift for denne viktige kundegruppen. Det er høyt internt fokus på at organisasjonen vår har solid landbrukskompetanse og kan være en god diskusjonspartner for denne kundegruppen.

Konsernet har også i 2023 flere medarbeidere som har tatt autorisasjoner og godkjenningsordninger gjennom Finansnæringens autorisasjonsordninger. De som allerede har fullført autorisasjoner har gjennomført de årlige oppdateringene.

Samtlige medarbeidere har gjennomført opplæring i personvern, etiske retningslinjer og taushetsplikt samt kurs om en trygg digital hverdag. Det er også gjennomført intern opplæring og oppdatering rundt antihvitvasking og antikorupsjon.

Ledergruppen har hatt felles samlinger gjennom året, hvor det hovedsakelig er jobbet med utvikling og forankring av ny strategi for selskapene og konsernet.

Det har vært arrangert flere sosiale samlinger for ansatte i løpet av 2023, og bedriftsidrettslaget i konsernet har høyt aktivitetsnivå og tilbyr ulike aktiviteter som er attraktivt for de aller fleste grupper av ansatte. Dette er populære tilbud og de ansatte benytter seg av mulighetene som gis og de fleste arrangementene blir fulltegnet.

Konsernet er opptatt av å fremme likestilling og hindre forskjellsbehandling og diskriminering. Det er spesielt fokus på å legge til rette for at alle skal ha like karrieremuligheter og betingelser hos oss. Det er jevnlig møter med de ansattes tillitsvalgte, og samarbeidet er konstruktivt og godt og har bidratt positivt til utvikling av konsernet.

Det er viktig for oss at vi kan tilby konkurransedyktige arbeidsvilkår, og at vi kan tiltrekke og beholde kvalifiserte medarbeidere. Dette støtter opp under holdningen om at våre ansatte og den kompetansen og de holdningene som de representerer, er konsernets viktigste ressurs. Det er styrets oppfatning at arbeidsmiljøet i Landkreditt er godt.

I bærekraftsrapporten for konsernet er det gitt en oversikt over hvordan vi jobber med aktivitets- og redegjørelsesplikten. Rapporten er tilgjengelig på konsernets nettsider.

Det totale sykefraværet i konsernet var på 3,3 prosent, en nedgang fra 4,8 prosent i 2022. Det har ikke vært skader eller ulykker i konsernet i løpet av 2023.

Landkreditt SA og de øvrige selskapene i konsernet har tegnet styreansvarsforsikring som dekker økonomiske tap som ikke er oppstått som følge av fysiske skader på person eller ting. Forsikringen dekker krav som er fremsatt skriftlig og gjelder for styremedlemmer, daglig leder og medlemmer av ledergruppen.

Resultat og balanse

Det er styrets vurdering at grunnlaget for videre drift i Landkreditt SA og Landkreditt som konsern er meget godt, og årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Landkreditt SA

I Landkreditt SA utgjør resultat etter skatt 7 millioner kroner i 2023 (5 millioner kroner i 2022). Lønns- og driftskostnadene beløper seg til 17 millioner kroner (11 millioner kroner). Driftskostnadene dekker drift av medlemsorganisasjonen og administrasjon av selskapet.

Landkreditt SA har ikke egne ansatte og baserer sin drift på kjøp av tjenester fra Landkreditt Bank AS. Resultatet i Landkreditt SA foreslås i sin helhet overført til annen egenkapital som dermed utgjør 1.685 millioner kroner (1.678 millioner kroner). Sum eiendeler utgjør 1.713 millioner kroner (1.713 millioner kroner). Aktividasiden består hovedsakelig av aksjer i datterselskaper. Passivasiden består i det alt vesentlige av egenkapital. Egenkapitalen

er hovedsakelig ren kjernekapital. Den rene kjernekapitaldekningen er beregnet til 96,45 prosent (96,34 prosent). Konsernet Landkreditt

I Landkredittkonsernet utgjør netto renteinntekter 610 millioner kroner (476 millioner kroner). Andre driftsinntekter beløper seg til 291 millioner kroner (214 millioner kroner). Sum driftskostnader utgjør 483 millioner kroner (412 millioner kroner) hvorav tap på utlån og kreditter utgjør 1 millioner kroner (-1 millioner).

Utlånsporteføljene i Landkreditt Bank, Landkreditt Boligkreditt og Landkreditt Forsikring tåler etter styrets vurdering eventuelle konjunkturedganger. Gjeldende kredittretningslinjer vil bli videreført, og det foreligger ingen tegn i porteføljene, signaler eller endringer i rammevilkår som tilsier vesentlige endringer i forventningene til fremtidige tap. Samtidig har både inflasjon vært høy og rentene steget kraftig i 2023, slik at presset på den økonomiske situasjonen for kunder kan bli høyt. Årets tap på utlån utgjør 1 millioner kroner, omtrent 0 prosent av utlånsmassen. Dette kan tilsa at Landkreditts kunder fortsatt har en god betjeningsevne, men konsernet følger situasjonen nøye.

Porteføljen og tegningsretningslinjer i Landkreditt Forsikring kvalitetssikres løpende for å sikre at vi vokser med rett risiko. Selskapet har i 2023 hatt en forbedring i underliggende skadeprosent til tross et forsikringsresultat preget av naturskader

og avviklingstap fra tidligere årganger. Det nye kjernesystemet som ble implementert i 2022 har gitt grunnlag for videre effektivisering og utvikling. Dette gir et godt utgangspunkt for videre lønnsom vekst gjennom Landkreditts sterke markedsposisjon i landbruket og eksisterende privatmarkedsportefølje.

Landkredittkonsernet har et resultat etter skatt på 318 millioner kroner i 2023 (208 millioner kroner). Resultatet foreslås i sin helhet tillagt egenkapitalen som for konsernet dermed øker fra 3.827 millioner kroner til 4.085 millioner kroner.

Balansen utgjør 35.969 millioner kroner (33.848 millioner kroner). Netto utlån utgjør 30.154 millioner kroner (28.849 millioner), innskudd fra kunder utgjør 24.349 millioner kroner (20.941 millioner kroner).

Kontantstrømoppstillingen viser utlånsveksten for 2023 og at denne er finansiert ved en vekst i innskudd fra kunder, økt likviditetsbeholdning og netto reduksjon av verdipapirinnlån.

Egenkapitalen er hovedsakelig ren kjernekapital, og den rene kjernekapitaldekningen er beregnet til 23,74 prosent (23,44 prosent).

Framtidsutsikter

Landkreditt er inne i en fase hvor konsernet vokser og utvikler seg til å bli en større og mer betydelig aktør. Styret er av den oppfatning at

videre vekststrategi for både bank, fond, forsikring og eiendom gir utvikling og et breddetilbud som gir gode Landkredittopplevelser til alle kunder og medlemmer.

Usikkerhet knyttet til pandemi og nedstengning av samfunn er betydelig redusert i 2023. Men effektene på inflasjon som i starten ble vurdert til å være forbigående påvirker fortsatt globalt. Videre har krigen i Ukraina medført usikkerhet generelt og økning i særlig energipriser. Krigføring på Gaza-stripen og uroligheter i Rødehavet påvirker også internasjonal handel, gir økt usikkerhet og mulige effekter for et fortsatt press på inflasjonen. Konsensus ved årsskiftet er allikevel at sentralbankene vil starte rentereduksjoner utover i 2024. Eiendomsprisene i selskapets hovedmarked (området rundt Oslofjorden) steg på starten av året, og endte med en økning for året til tross for en utflating i slutten av 2023. 87 prosent av utlånsporteføljen er vurdert til å bestå av kunder med lav eller lav/middels risikoprofil. Ved avleggelsen av årsregnskapet for 2023 er det derfor ingen tegn til at porteføljene i konsernet er utsatt for vesentlige tap.

Ambisjonen til konsernet er fortsatt å bygge Landkreditt til en større og mer solid aktør slik at vi i fremtiden står sterkere og kraftfullt kan fylle vårt formål. Det forventes at tapene for konsernet også i fremtiden vil ligge på lave nivåer. Vi vil opprettholde en god innskuddsdekning samtidig som det ved opptak av obligasjonsinnlån legges sterk vekt på å ha en god forfallsstruktur.

Styret forventer en vekst i balanse og positiv resultatutvikling basert på en fortsatt solid kapitalbase.

Takk

Styret retter en takk til alle kunder og medlemmer, ansatte i konsernet, tillitsvalgte, forretningsforbindelser og andre samarbeidspartnere for innsats og engasjement i 2023.

Oslo, 31. desember 2023
torsdag 15. februar 2024

Hans Edvard Torp Styreleder	Wenche Irene Kristiansen Nestleder	Bjørn Kåre Grude Styremedlem
Kristin Gilje Sandnes Styremedlem	Jørn Spakrud Styremedlem	Øyvind Hestnes Styremedlem
Hilde Husby Styremedlem	Ole Laurits Lønnum Konsernsjef	

Bærekraft i Landkreditt

I over 100 år har vi jobbet for å bidra til å bedre økonomien til kundene og medlemmene våre gjennom å tilby gode produkter og tjenester innen bank og finans. Ved å finansiere og forsikre et aktivt landbruk over hele landet, bidrar vi med vår virksomhet til en bærekraftig og fremtidsrettet utvikling i norsk landbruk. Det er vi stolte av.

Hva betyr bærekraft for Landkreditt

«Bærekraft støtter opp om Landkreditts formål. Vi er en bidragsyter til et bærekraftig norsk landbruk gjennom våre produkter, tjenester og kunnskap.

Vi skal bidra til omstilling gjennom lånefinansiering, skadeforebygging, sirkulært skadeoppgjør og investeringer.»

Ole Laurits Lønnum
Konsernsjef

Bærekraftig historie

Landkreditt er et samvirkeforetak, eid av norske bønder. Vi har dermed ikke et utbyttefokus, men er en samfunnsaktør som reinvesterer vårt overskudd til medlemmenes og kundenes beste. Samvirkeforetaket er derfor delingsøkonomi på sitt beste, da medlemmene deler både virksomheten og de økonomiske resultatene. Dette gjør samvirke som forretningsmodell bærekraftig i seg selv.

At lånekundene også er eiere av Landkreditt, skaper engasjement, medansvar og langsiktighet. Formålet til et samvirke fastsettes av medlemmene og legger vekt på å løse både medlemmenes egne og fellesskapets behov. Landkreditts formål er å bidra til en bedre økonomi for våre medlemmer og kunder gjennom å tilby gode finansielle tjenester og produkter. Dette formålet står like fjellstøtt nå som ved etableringen i 1915.

Norsk jordbruk er blant verdens mest klimasmarte matprodusenter. Skogen er et viktig ledd i omstillingen til netto null-utslipp og jordbrukets kulturlandskap gir en ramme for satsing på kultur, lokal mat, friluftsliv,

bosetting og turisme, og er leveområde for mange plante- og dyrearter. Vi finansierer og forsikrer økt landbruksproduksjon over hele landet, samt bidrar til at våre kunder tar bærekraftige valg. Vi skaper økt lønnsomhet, og med det følger økt konkurransekraft og bedre utviklingsmuligheter, også for bonden.

Vi jobber målrettet for å oppnå lønnsomhet på en måte som er i samsvar med grunnleggende etiske verdier og med respekt for mennesker, miljøet og samfunnet rundt oss. Bærekraft er ett av seks strategiske satsingsområder og skal være en naturlig del av hele vår forretningsstrategi.

Prinsipper for Landkreditts samfunnsansvar

Aktiv praktisering av vårt samfunnsansvar, der vi legger til grunn bærekraft og en høy etisk standard, er avgjørende for at konsernet skal ha tillit fra omverdenen, oppnå de forretningsmessige målene og kunne ivareta samvirkeoppgaven på en god måte.

Vi har identifisert ti hovedtemaer som er viktige for vår utøvelse av samfunnsansvar. Disse ti støtter også opp under FNs bærekraftsmål. Retningslinjer for samfunnsansvar ble vedtatt av styret i Landkreditt SA i januar 2014, og er oppdatert i desember 2018. Alle medarbeidere og tillitsvalgte i konsernet skal være informert om retningslinjene.

1. Samvirke og formål

Landkreditt har som formål å bidra til en bedre økonomi for våre medlemmer og kunder gjennom å tilby gode finansielle tjenester og produkter.

2. Menneskerettigheter

Landkreditt skal respektere og følge menneskerettighetene i alle deler av vår virksomhet.

3. Aktivt eierskap og ansvarlige investeringer

Landkreditt skal ha en aktiv dialog med eiere og andre interessenter om styringsrelaterte, miljømessige og sosiale temaer. Vi følger Statens Pensjonsfond Utlands retningslinjer for investeringer.

4. Kunderelasjon og omdømme

Alle kunder av Landkreditt skal behandles med respekt og integritet. Vi vil oppfylle våre kunders behov på best mulig måte innenfor våre forretningsmessige og etiske rammer.

5. Forebygge økonomisk kriminalitet

Landkreditt har nulltoleranse for alle former for korrupsjon og skal forebygge økonomisk kriminalitet, herunder skatteunndragelse og korrupsjon.

6. Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold

Landkreditt skal være en stimulerende arbeidsplass med et inkluderende arbeidsmiljø. Alle ansatte i Landkreditt skal ha en arbeidsavtale i tråd med arbeidsmiljølovens krav og en rettferdig lønn.

7. Vurdering av risiko og muligheter i et langsiktig perspektiv

Landkreditts samlede virksomhet skal ha en lav risikoprofil. Vår lønnsomhet er avhengig av evnen til å identifisere, styre og prise risiko som oppstår i forbindelse med finansielle tjenester.

8. Klima- og miljøhensyn i drift/tjenester

Landkreditt arbeider langsiktig og målrettet for å redusere miljøbelastningen av egen drift.

9. Personvern og sikkerhet

Landkreditt skal ha en forsvarlig informasjonssikkerhet, konfidensialitet og bruk av personopplysninger i tråd med regelverket.

10. Etikk

Vår virksomhet bygger på tillit, og vi skal ha en høy etisk standard i og for Landkreditt.

Se våre nettsider for utfyllende informasjon om våre prinsipper for samfunnsansvar.

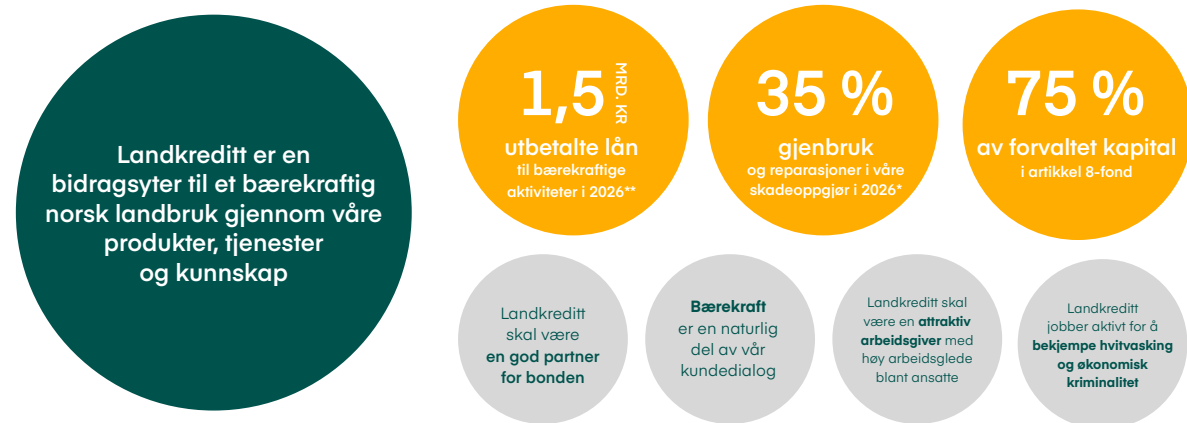

Ambisjoner for bærekraft i Landkreditt

Bærekraftrapporteringen til Landkreditt har som formål å gi innsikt i status, mål og resultater knyttet til vårt bærekraftsarbeid. Bærekraft handler ikke bare om hvordan vi driver vår egen virksomhet, men også hvordan vår virksomhet kan bidra til en bærekraftig utvikling i våre omgivelser.

Vi skal være en bidragsyter til et bærekraftig norsk landbruk gjennom våre produkter, tjenester og kunnskap. Vi tror det er gjennom landbruksproduktene vi kan utgjøre en merkbar forskjell, men vi skal også følge markedspraksis for bærekraft innen alle våre produkter i tillegg til egen drift. Derfor skal vi inkludere bærekraft i våre vurderinger og beslutningsprosesser.

Bærekraft er et av seks strategiske hovedmål for konsernet og vi har følgende mål for det vi kaller «Bærekraft i praksis».

* Målet for forsikring er en vektet sum av flere underliggende mål knyttet til de forskjellige forsikringsproduktene.

** Disse aktivitetene baserer seg ikke på taksonomiforordningens definisjon eller klassifiseringssystem.

Grønt landbrukslån

Som første bank i Norge lanserte vi Grønt landbrukslån i 2021. Lånet finansierer tiltak som reduserer utslipp, reduserer skaderisiko, og som bidrar til en mer bærekraftig matproduksjon. I 2023 lanserte vi også Grønt landbrukslån PLUSS, som er et lån tilpasset bonden som vil gjøre flere, eller større grønne investeringer på gården. For å stimulere til at landbruket når målene i klimaavtalen krever vi at våre kunder skal ha gjennomført klimarådgiving og/eller tatt i bruk Landbrukets klimakalkulator.

Finansiering av bærekraftige tiltak

Personmarked

Halvparten av utlånsvolumet til banken er boliglån til privatkunder. Vi ønsker å bidra til mer energieffektive boliger gjennom vårt grønne boliglån, og ser også på ordninger som vil motivere kundene våre til å investere i energieffektive tiltak i eldre boliger.

Grønt boliglån

Målet med vårt grønne boliglån er å gi en gunstig finansiering til de som gjør tiltak for at boligeiendommen blir mer energieffektivt. Boligen må oppnå en energiklasse A eller B.

Jordbruket

Matsikkerhet, selvforsyning og beredskap blir stadig blir mer presserende i en mer urolig verden. Matindustrien er Norges største fastlandsindustri, og vi er glade for å kunne bidra i en verdikjede som sørger for god og trygg norsk mat i butikkhyllene våre. Norsk jordbruk er blant verdens mest klimasmarte matprodusenter og er på verdenstoppen innen matsikkerhet*. Jordbruket i Norge har redusert klimagassutslippene med 6,8 prosent siden 1990 og som en av få næringer har jordbruket inngått en avtale med regjeringen om å kutte 5 millioner tonn CO₂e i perioden 2020 til 2030.

Matproduksjon består av biologiske og naturlige prosesser som avgir klimagasser. Derfor er fullstendig nullutslipp i noe som påpekes av matproduksjonen ikke mulig og heller ikke en målsetting, noe både myndighetene og Klimautvalget 2050 støtter opp om. Næringen har kommet langt i forskningen på hvordan vi kan produsere mat med lavere utslipp. Her kan blant annet nevnes forutvikling, presisjonslandbruk og mer bærekraftig energi. Å ta i bruk ny teknologi vil kreve investeringer hos den enkelte bonde.

Våre undersøkelser viser at halvparten av våre landbrukskunder har planer om å gjennomføre bærekraftstiltak i løpet av 2024. De mest aktuelle tiltakene de ønsker å gjennomføre er solceller for å redusere forbruket av strøm og fossilt brensel, samt grøfting for å redusere avrenningen og øke avlingsnivået.

Vi tilbyr grønne landbrukslån til ekstra lav rente for å motivere gårdbrukere til å investere i tiltak som er skadeforebyggende og

som reduserer klimaavtrykket i matproduksjonen. Avgrensingen i produktet er at banken ikke finansierer tiltak som er lovpålagt samt utstyr gårdbrukerne uansett må ha for å drifte gården. Basert på forventet taksonomi har Landkreditt utarbeidet en liste med tiltak som vi ønsker å finansiere.

Skogbruket

Langsiktig virkesproduksjon og livskraftig skog er avgjørende for å få til det grønne skiftet. Den er avgjørende for CO₂-binding og for at skogens produkter kan erstatte produkter som har høyere klimaavtrykk. Et eksempel på denne substitusjonsverdien er tre som erstatter betong i bygg.

Bærekraftige tiltak som fremmer livskraftig skogproduksjon, er blant annet skogplanting og ungskogpleie. Landkreditt jobber med å få til gode finansieringsløsninger innenfor dette segmentet.

Målsetting for finansiering av bærekraftige tiltak

Landkreditt finansierer norsk matproduksjon og hver fjerde bonde er kunde hos oss. Vi skal bidra til at bøndene når målene i landbrukets klimaplan gjennom å finansiere bærekraftige tiltak i landbruket. Vi skal bidra til omstilling gjennom å finansiere bærekraftige tiltak i landbruket. Vi har en kraftig vekstambisjon frem mot 2027 og har mål om å øke utbetalte lån til bærekraftige investeringer fra dagens cirka 1 milliard til 1,5 milliarder kroner.

*Kilde: <https://www.bondelaget.no/bondelaget-mener/miljo-og-klima/klima/klima-og-landbruk>

6 av 10 bønder

har startet jobben med å følge opp landbrukets klimaplan på eget bruk.

Våre sirkulære skadeoppgjør

I 2023 har vi fortsatt arbeidet med å gjøre våre skadeoppgjør mer bærekraftige. Det foretas kontinuerlig opplæring av våre skadebehandlere for å sikre bærekraftige skadeoppgjør og riktig metodevalg i alle skadesaker. Vi har dedikerte ressurser som følger opp skadesaker for å sikre mest mulig bærekraftig skadeoppgjør.

Tingskade

Vi prioriterer tørking fremfor riving, reparasjon fremfor kondemnering og gjenbruk av materialer der det er forsvarlig og hensiktsmessig. Ved totale bygningsskader medvirker vi til miljøvennlige alternativer.

Vi setter krav til, og følger opp leverandørenes etterlevelse av deres bærekraftstrategi. I 2023 har vi opplevd en høyere bevissthet på bærekraft og påbygningsskader registrerer vi at våre leverandører følger sin bærekraftstrategi i 95 prosent av tilfellene.

For å bidra til redusert utslipp, gir vi økonomiske insentiver for å øke reparasjon fremfor utskifting, og vi forsøker alltid å komme til enighet med kunde og leverandører. Interne undersøkelser viser at våre kunder er godt fornøyd med skadeoppgjørene sine. Ved totale bygningsskader har vi i 2023 tilstrebet enighet om alternative løsninger til gjenoppbygging, som å legge til rette for kjøp av annen eksisterende bolig som er ledig på markedet i de geografiske områder dette er relevant. Vi har åpnet opp for slik mulighet i forsikringsvilkårene våre, i tillegg til at vi kan utbetale et tillegg på kr 250 000,- til klimavennlige tiltak. Bygninger som har mistet sitt behov og/eller funksjon kan erstattes med kontantoppgjør uten gjenoppbygging.

I 2023 økte vi timeprisen i kontantoppgjør på bygningsskader for å gjøre det mer lukrativt for

kunden å reparere selv. Dette er både miljøvennlig og kostnadsbesparende. I 2024 tilstreber vi å få etablert et klimaregnskap på de fleste bygningsskadene våre. Dette vil da også bli synliggjort for kundene slik at kundene selv kan velge den mest klimavennlige reparasjonsmåten. De største skadene gir det største avtrykket. Derfor økonomisk støtte ved totalskader når det velges klimavennlige tiltak i gjenoppbyggingen eller i en erstatningsbolig.

Motor

I kundedialogen styrer vi alle skadene til avtaleverkstedene våre og oppfordrer kundene våre til å bruke «smart repair» på alle skader som er innenfor kriteriene.

Landkreditt reduserer også avfall i skadeprosessen gjennom å bidra til å bygge et bruktmarked for deler som kan brukes av alle selskap ved reparasjon av motorskader. Våre avtaleverksteder skal prioritere brukte deler og vårt takstapparat har tett dialog med verkstedene i alle saker der det foretas besiktigelse eller fjernetakst (elektronisk takst via –DBS).

I 2021 økte vi kondemnasjonsgrensen på nye biler fra 60 til 80 prosent. Samtidig økte andelen av de kondemnerte bilene som ble sendt til demontering* med 36 prosent fra året før. Ved demontering gjenvinnes 75 prosent av råmaterialet. 79 prosent av vrakede biler/lastebiler gikk til demontering* og 21 prosent til oppbygging. Biler sendt til gjenvinning er relativt uendret fra året før med 73 prosent til demontering og 27 prosent til oppbygging. Vi prioriterer å selge biler til demontering for å øke volumet av brukte likeverdige deler til gjenbruk i reparasjoner.

Kondemnerte biler selges til profesjonelle bilopphuggere som demonterer og videreselger deler og materialer som igjen brukes som produksjonsfaktorer til nye produkter

Slik når vi mål på reparasjonsgrad

Vi har gjennom 2023 hatt tett samarbeid med våre avtaleverksteder på bilglasskader som setter både kunden og miljø i førersetet. Med riktig utstyr og kompetanse fører dette blant annet til at de kan reparere frontruter der andre verksteder må skifte.

Glasskader er frekventskader og vi har et mål for 2024 at 30 prosent av alle bilrutene blir reparert i stedet for skiftet. I 2023 var vår reparasjonsgrad på bilglass 27 prosent.

Det er gjort diverse tiltak for styring til avtaleverkstedene og alle kunder kan melde inn glasskader digitalt og foreta hele prosessen med skademelding og bestilling av time til aktuelle verksted. For å illustrere forskjellen på reparasjon kontra skifte av glass, vil 40 frontruteskift medføre et helt lastebillass med søppel, mens du vil få plass til avfallet fra 40 reparasjoner i hånden din.

Landkreditt Forsikring vant prisen som årets klatrer i bærekraftsanalysen 2023 til Söderberg og Partners

	Mål 2023	Oppnåelse 2023	2024	2025	2030
Motorskader					
Demontering	-	71 %	75 %	75 %	80 %
Reparasjon av glasskader	25 %	27 %	30 %	33 %	35 %
Tingskader:					
Gjenbruk av brukbare rester	20 %	15 %	20 %	25 %	40 %
Tørking fremfor riving ved vannskader	20 %	23 %	25 %	30 %	40 %
Alternativ til gjenoppbygging ved totalskade	20 %	40 %	30 %	35 %	50 %
Bruk av lokale håndverkere/takstmenn	60 %	80 %	70 %	75 %	75 %
Krav til bærekraftfokus hos leverandører	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Kildesortering	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Interne taksmenn med bærekraftsfokus (metodevalg)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Det overordnede målet på 35 % på gjenbruk/reparasjon i 2026 omfatter ikke samtlige elementer i tabellen, med baseres på en vektet nøkkelverdi basert på følgende elementer: demontering, reparasjon av glasskader, gjenbruk, tørking og alternativ til gjenoppbygging ved totalskade. Måloppnåelsen skal øke fra dagens resultat på 20 % til 35 % i 2026.

Slik jobber vi med skadeforebygging

Skadeforebygging

Å unngå skader er bærekraft i praksis. Forebyggende tiltak kan være både holdningsskapende, arbeidsmetodiske eller materielle. Medfører tiltaket at en skade ikke oppstår, kan liv og verdier bli spart. Når skaden likevel har skjedd, fortsetter det bærekraftfokusede arbeidet vårt i skadeoppkjøret, som beskrevet i avsnittet over. Vi legger vekt på å forhindre skader ved å tilpasse produktene våre, samtidig som vi gir økonomiske insentiver for å motivere kundene våre til å gjennomføre skadeforebyggende tiltak. Våre kunder får tips og råd om skadeforebyggende tiltak direkte, på våre nettsider og i sosiale medier.

I 2023 har vi også gjort følgende produktendringer med fokus på skadeforebygging og bærekraft:

- Bil: Totalskadegaranti 1 år/15 000 km er fjernet på ordinær kaskodekning, noe som kan bidra til å gjøre samlet miljøregnskap bedre.
- Bil: Maskinskadedekningen er utvidet til å omfatte batteri til el-bil, noe som kan bety økt reparasjon framfor bytte.
- Hus: Det er innført en erstatningsregel som legger vekt på bærekraft, ved å gjenoppbygge huset med Svanemerket-sertifisering etter total skade. Landkreditt Forsikring dekker merkostnad på inntil 250 000 kroner ved gjenoppføring av svanemerket hus.

El-kontroll

Vi stiller krav til faglig utført og godkjent el-kontroll på driftsbygninger hvert tredje år for norske husdyrprodusenter med produksjon over gitte størrelser, samt kunder med bygninger over gitte verdier eller nærmere definerte bruksområder.

Som et miljøvennlig tiltak har vi investert i termograferingskameraer som er tilgjengelige for gratis utlån til våre kunder. Ved å identifisere og utbedre kuldebroer, kan våre kunder redusere strømforbruket, noe som både gagner miljøet og deres økonomi. Utbedring av kuldebroer kan også forhindre sopp og råteskader. I tillegg kan disse kameraene oppdage unormalt høye temperaturer i eller rundt tekniske installasjoner, og dermed bidra til å forhindre potensielle branner.

Skadeforebygging og ressurser videre

For å bidra til å redusere skader ytterligere, ble det ansatt en ressurs på skadeforebygging i 2023. Dette ble gjort med mål om både å samle og øke fokus og innsatsen på selskapets skadeforebyggende arbeid. Hovedfokus for skadeforebygging videre inn i 2024, vil være HMS og brannforebygging i landbruket.

Forvaltet kapital

Landkreditt Forvaltning skal ha 75 prosent av forvaltet kapital i artikkel 8-fond. Informasjon om hvordan fondene rapporterer i henhold til SFDR nivå 2, finnes i enden av prospektene til våre artikkel 8-fond (Landkreditt Utbytte, Landkreditt Norden Utbytte, Landkreditt Extra og Landkreditt Høyrente).

Vår forvaltningsstrategi går ut på å velge de selskapene vi mener er lønnsomme og veldrevne – ikke bare i dag, men også i fremtiden. Dette kaller vi økonomisk bærekraftig forvaltning. For Landkredittfondene innebærer bærekraft at selskapsledelsen gjennomfører de nødvendige tiltak for å sikre at selskapet videreutvikler sin nåværende markedsposisjon. Vi overvåker selskapenes målsetninger og ambisjoner på

bærekraftsområdet, og tar med dette i våre vurderinger. Det er viktig for oss at selskapene har et aktivt forhold til arbeidet med sine bærekraftsmål. Vi følger opp selskapenes arbeid med bærekraftsmålene gjennom vårt bærekraftsbibliotek. Bærekraftsbiblioteket har blitt oppdatert i løpet av året, og vil oppdateres på nytt i starten av 2024.

I våre bærekraftsvurderinger av selskapene søker vi å utelukke selskaper som tar uakseptabel risiko basert på forhold knyttet til blant annet alvorlig miljøskade, brudd på menneskerettigheter, herunder barnearbeid og arbeidstakerrettigheter, grov korrupsjon og andre grove brudd på grunnleggende etiske normer. Landkreditt Forvaltning har opprettet en ESG sjekkliste og observasjonsliste. Dette er tiltak som hjelper oss å screene selskap før de tas inn i fond samt holde selskap ansvarlige ved brudd på ESG-faktorer som vi mener er viktige. En mer detaljert beskrivelse av hvordan vi bruker disse verktøyene finnes i våre retningslinjer for ansvarlig og bærekraftig forvaltningsvirksomhet. Disse er tilgjengelige på landkreditt.no.

Videre har vi opprettet en egen nettside for bærekraft. Denne nettsiden vil oppdateres med ny informasjon angående bærekraft, hva det rapporteres på, samt en logg som oppdateres ved endringer i informasjon på hjemmeside eller i prospektene.

Vi hensyntar også de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer (Principle Adverse Impact (PAI)). Fondene investerer i selskaper med bærekraftige forretningsmodeller og vil blant annet tilstrebe å unngå selskaper som misbruker arbeidskraft og utnytter knappe

naturressurser. For mer informasjon, besøk vår bærekraftsside på landkreditt.no.

Vi har fortsatt vårt samarbeid med Svenska Enskilda Banken (SEB), som måler fondene på flere bærekraftsfaktorer, blant annet EU-taksonomien, FNs bærekraftsmål og ESG-faktorer. Målingene utføres ved bruk av SEBs egne modeller og er basert på både rapporterte og estimerte data. Målingen av fondene blir gjennomført en gang i året og brukes til å evaluere fondene våre og selskapenes arbeid med bærekraft. Vårt bærekraftsbibliotek blir benyttet aktivt i oppfølging av bærekraftsarbeidet i selskapene Landkredittfondene investerer i.

En god partner for bonden

Landkreditt skal være best på landbruk og bondens fortrukne partner for finansielle tjenester. Vi jobber kontinuerlig med produkt- og tjenesteutvikling samt kompetanseheving av våre ansatte for å fortsette å bidra til at det skal være lønnsomt for norske bønder å produsere mat. På den måten bidrar vi til å sikre sysselsetting, økonomisk vekst og anstendig arbeid i landbrukssektoren. Driftskreditt er et eksempel på et slikt produkt. Vi har over tid hatt blant markedets beste vilkår på driftskreditt til landbruket.

For at vi skal kunne opprettholde og øke matproduksjonen vår, er det avgjørende at vi har en god rekruttering til landbruket. Det er kapitalkrevende å etablere seg som bonde. Det er ofte også behov for betydelige investeringer for å opprettholde et driftsapparat som gir en effektiv og rasjonell drift. Derfor støtter vi i Landkreditt nye bønder som satser, med en rekke produkter utviklet for å hjelpe neste generasjons bønder inn i næringen.

Gårdssparing for Unge (GSU) er ett av disse. Med GSU kan kommende bønder, i kombinasjon med BSU, spare med svært gode betingelser til kjøp av landbrukseiendom. Vårt Ny bonde-lån har gunstige betingelser for nye bønder, enten de skal ta over gård etter forrige generasjon eller kjøpe ny gård. Bondelagets boligstart er et boliglån med gunstig rente, forbeholdt bondelagsmedlemmer som skal ta over gård etter hvert, men som har behov for et boliglån i påvente av overtagelse.

Gjennom skreddersydde forsikringsprodukter kan den norske bonden forsikre både seg selv, dyrene, utstyret og annet som inngår i den daglige driften. Bonden er gårdens viktigste ressurs, og god helse og økonomisk forutsigbarhet er en forutsetning. Derfor er vi spesielt opptatt av at alle bønder skal ha økonomisk mulighet til å forsikre seg og tilbyr blant annet spesielt gunstige priser til medlemmer av Norges Bondelag. I januar 2024 lanserer vi helseforsikring på egen bok med den hensikt å holde prisene nede.

Ved brann eller andre traumatiske skader hos kunder i landbrukssegmentet, har vi en avtale med Norsk Landbruksrådgiving som kan bistå med hjelp til bearbeidelse av hendelsen, dialog med offentlige instanser og annen nødvendig hjelp.

Bærekraft i kundedialogen

Vi ønsker å insentivere og bidra til våre kunders bærekraftige omstilling gjennom aktiv kundedialog. Dette vil vi gjøre ved å gi våre ansatte opplæring i bærekraft, samt dele tips og råd om bærekraftige tiltak både med kundene våre og i sosiale medier. Dette realiserer vi gjennom vårt nyskapende innholdskonsept, Landbruksøkonomene, samt gjennom tildeling av ny bærekraftpris.

Attraktiv arbeidsgiver

Landkreditt skal være en moderne, effektiv og attraktiv arbeidsplass, drevet av solide og dyktige medarbeidere. Vi skal tiltrekke, beholde og videreutvikle kvalifiserte, motiverte og forandringsdyktige medarbeidere. Vi skal legge til rette for at våre medarbeidere kan utvikle sin personlige og faglige kompetanse i Landkreditt. Vi skal forsterke vår posisjon som en attraktiv arbeidsgiver blant de vi ønsker å rekruttere.

Bekjempe hvitvask og korrupsjon

Landkreditt skal være en moderne, effektiv og attraktiv arbeidsplass, drevet av solide og dyktige medarbeidere. Vi skal tiltrekke, beholde og videreutvikle kvalifiserte, motiverte og forandringsdyktige medarbeidere. Vi skal legge til rette for at våre medarbeidere kan utvikle sin personlige og faglige kompetanse i Landkreditt. Vi skal forsterke vår posisjon som en attraktiv arbeidsgiver blant de vi ønsker å rekruttere.

Dobbel vesentlighet i Landkreditt

Landkreditt både påvirker og blir påvirket av verden rundt oss. I 2023 gjennomførte vi en dobbel vesentlighetsanalyse. Målet var å avdekke de sentrale områdene der Landkreditt har innvirkning eller påvirkes av mennesker, miljø og sikkerhet, samt å belyse konsernets risiko og muligheter.

Vesentlighetsanalysen bygger på interne analyser, kundeundersøkelser, konsernets rapporter samt intervjuer med ansatte, styret og bønder. Analysen ligger til grunn for Landkreditts arbeid med samfunnsansvar og bærekraft. Oppdatert vesentlighetsanalyse peker på følgende tre områder som de mest vesentlige, i prioritert rekkefølge:

- G1: Anti korrupsjon, økonomisk kriminalitet
- E1: Klimatilpasning, utslippsreduksjon og energi
- S1: Egne medarbeidere

Se matrise til høyre

Vi har også avdekket påvirkning på

E4: Biodiversitet og økosystemer: Tap av biologisk mangfold. Dette temaet er ikke ansett som et prioritert vesentlig tema for 2023, da vi har mindre påvirkning gjennom våre produkter og regelverket rundt dette fortsatt er uklart. Landkreditt vil imidlertid regelmessig evaluere om dette bør inkluderes som et prioritert vesentlig tema gjennom løpende vurderinger.

E5: Sirkulærøkonomi: Avfall. Foreløpig mangler vi data som er nødvendige for å rapportere i samsvar med ESRS, men du finner informasjon om vårt arbeid knyttet til dette området under avsnittet "Våre sirkulære skadeoppgjør".

Prioriterte vesentlige temaer

G1: Anti-korrupsjon, økonomisk kriminalitet (GRI 13.26 Anti-korrupsjon)

Landkreditt jobber aktivt for å bekjempe hvitvasking og økonomisk kriminalitet gjennom:

- Årlig opplæring for alle ansatte
- Retningslinjer og rutiner
- Systemer og prosesser
- Risikovurdering
- Etterlevelse av lover og regler
- Etsiske retningslinjer

E1: Klimatilpasning, utslippsreduksjoner og energi (GRI 13.1 Utslipp, GRI 13.2 Klimatilpasning)

Bidra til redusert utslipp i porteføljen gjennom

- å tilby grønne produkter
- snakke med kundene våre om bærekraft
- håndtere klimarisiko
- bidra til sirkulært skadeoppgjør
- skadeforebygging
- tilby artikkel 8-fond

S1: Egne medarbeidere (GRI 13.15 Frihet fra diskriminering og like rettigheter, GRI 13.18 Organisasjonsfrihet og rett til kollektive lønnsforhandlinger, GRI 13.19 Helse, miljø og sikkerhet.)

Landkreditt skal være en attraktiv arbeidsgiver med høy arbeidsglede blant ansatte gjennom:

- å støtte og respektere de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene, og sikre at vi ikke medvirker til brudd på disse.
- å være en stimulerende arbeidsplass med et inkluderende arbeidsmiljø hvor det er høy grad av arbeidsglede.
- å jobbe for likestilling og hindre diskriminering
- å anerkjenne retten til å organisere seg og retten til å føre kollektive orhandlinger. Jevnlige møter med tillitsvalgte og deres deltakelse i styrene.
- å forebygge og følge opp sykefravær.
- å gjennomføre årlig HMS-gjennomgang.

Våre interesser

Vi etablerer mål og strategier med sikte på langsiktig verdiskaping. For å sikre at våre mål og strategier er i samsvar med forventningene til våre hovedinteressenter, har vi prioritert de viktigste interessentene og kartlagt hva de er opptatt av. Vesentlighet- og interessentanalysen er forankret i ledelsen og styret og var grunnlaget for vår fornyede bærekraftstrategi med tilhørende målsettinger i 2023.

ESRS kategori	Prioriterte vesentlige temaer
Ansatte	- Trygghet og trivsel - Kompetanse og karrieremuligheter - Likestilling og mangfold - Arbeidsrettigheter - Samfunnsansvar, bærekraft og dyrevelferd - Matproduksjon
Kunder	- Gode produkter og priser - God kundeservice - Gode skadeoppgjør - Tillit og trygghet - Bærekraft: klima, dyrevelferd - Matproduksjon
Jord- og skogbrukere	- Gode produkter og priser - God kundeservice - Gode skadeoppgjør - Kunnskap om landbruk - Tillit og trygghet - Matproduksjon
Landbruksorganisasjonene	- Betingelser - Samfunnsansvar - Bærekraft: klima, dyrevelferd - Omdømme - Samarbeid - Matproduksjon
Leverandører	- Partnerskap - Omdømme
Investorer, finansinstitusjoner og andre brukere av bærekraftsinformasjon	- Samfunnsansvar og bærekraft - Transparens - Resultater - Omdømme
Myndigheter	- Ansvarlighet, samfunnsansvar og bærekraft - Transparens - Samarbeid
Samfunnet	- Ansvarlighet, samfunnsansvar og bærekraft - Omdømme - Landbrukets omdømme - Klimavennlig matproduksjon - Velferd for mennesker og dyr
Presse og media	Formidle nyheter med utgangspunkt i suksess og konflikt

Våre forpliktelser

Landkreditt er en bidragsyter til et bærekraftig norsk landbruk gjennom våre produkter, tjenester og kunnskap. Gjennom vårt arbeid med samfunnsansvar og bærekraft bidrar vi til økt lønnsomhet og bedret konkurransekraft for vår virksomhet og våre eiere.

I vårt arbeid støtter vi opp om:

- FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift (UNEP FI, The Principles for Responsible Banking): Vi signerte avtalen i desember 2021 og har gjennomført FNs påvirkningsanalyse i juni 2023. Resultatene fra analysen er tatt med i det videre bærekraftsarbeidet i selskapet.
- FNs prinsipper for bærekraftige investeringer (UN PRI): For å kunne være tilknyttet PRI, gjøres det årlig en vurdering av selskapene som er tilknyttet PRI og hvordan de arbeider med bærekraft. Denne vurderingen er basert på et omfattende spørreskjema, hvor selskapets arbeid med bærekraft blir grundig analysert. Hovedmålet med rapporteringen er å hjelpe selskaper med en bærekraftig utvikling. Vi signerte prinsippene i 2019 og rapporterte på dette for første gang i 2021. Resultatene for 2022 rapporten finnes på Landkreditt Forvaltnings bærekraftsside.
- FNs Global Compact: Konsernet har ikke underskrevet, men følger de ti prinsippene.
- Landbrukets klimaavtale: Som følge av avtalen som ble inngått med regjeringen i 2019, lanserte vi grønt landbrukslån i 2021 og grønt landbrukslån og grønt landbrukslån pluss i 2023. Lånene finansierer tiltak som reduserer utslipp og skaderisiko, samt bidrar til en mer bærekraftig matproduksjon.
- FNs bærekraftsmål: Landkreditt kan støtte opp om FNs bærekraftsmål og har valgt å fokusere på: 3, 8, 11, 13, 17
- Landkreditt Forvaltning samarbeider med andre markedsaktører og er medlem i Norsif (Norsk forum for ansvarlige og bærekraftige investeringer) og er representert i VFFs (Verdipapirfondenes forening) ESG-utvalg.
- Landkreditt Forvaltning rapporterer på Sustainable Financial Disclosure Regulation (SFDR) nivå 2. Informasjon om hvordan fondene rapporterer i henhold til SFDR nivå 2 finnes i enden av prospektene til våre artikkel 8-fond (Landkreditt Utbytte, Landkreditt Norden Utbytte, Landkreditt Extra og Landkreditt Høyrente).

Klima og miljø

Klima- og naturrisiko

Klimaet er i endring og vi forventer at det bli mer regn, mer vind og lengre tørkeperioder fremover. Hyppigheten, omfanget og styrken i slike værphenomener synes å øke slik at store områder blir berørt. Det kan medføre katastrofeshendelser der mange bank- og forsikringskunder blir rammet i samme hendelse.

Landkreditt deler klima- og naturrisiko i følgende hovedkategorier:

- Fysisk risiko: økt risiko for naturkatastrofer og ekstremvær
- Overgangsrisiko: risiko rundt omveltningene fra politiske, sosiale og teknologiske endringer som kreves for et lavutslippssamfunn
- Ansvarsrisiko: søksmål og erstatningskrav rundt utslipp og manglende klimatiltak

Med tanke på den fysiske risikoen, er det foretatt en foreløpig kartlegging av kundemassen relatert til risiko for flom og om forsikrede og finansierte eiendommer ligger nær eller på kjente kvikkleireforekomster. Det er foreløpig for tidlig å konkludere da det er usikkerhet blant annet knyttet til datakvalitet, men den foreløpige kartleggingen tyder på at selskapet ikke har noen stor andel av kundemassen som er utsatt for flom og kvikkleire.

Overgangsrisiko er utfordrende å kartlegge siden det henger tett sammen med hvordan samfunnet vil klare overgangen til et lavutslippssamfunn, og hvilke endringer det vil medføre. En suksessfull overgang til et lavutslippsregime vil også kunne begrense den fysiske risikoen ved at den globale oppvarmingen reduseres.

Landbruket er en sektor som i stor grad merker virkningen av klimaendringene. De siste vekstsesongene har vært preget av store variasjoner i klimatiske forhold, noe som skaper utfordringer. For landbruket er ikke klimaendringer bare vær, men kan eksempelvis

bety tap av biologisk mangfold, spredning av sykdommer og påvirke import av soya til kjøtt- og melkeproduksjon.

Landkreditt er eksponert for klimarisiko. I det korte perspektivet vurderes det at fysisk risiko som følge av økt omfang og hyppighet av værphenomener anses som den hendelsen med størst sannsynlighet og med størst konsekvens. Erstatningsordninger inn mot landbruket begrenser risikoen, men vedvarende endring i klimatiske forhold vil kunne få en negativ påvirkning på utlånsporteføljen.

En vesentlig risiko inn mot landbruket er langvarig tørke eller ekstreme nedbørshendelser som påvirker planteproduksjonen i vesentlig grad. Utfordringen med tørke er muligens størst knyttet til grasproduksjon som medfører at førtilgangen blir vanskelig/svært kostbart. Vår erfaring er at de som driver med planteproduksjonen ofte får en inntektssvikt i tørkeåret, men vil ha normal produksjon igjen året etter (gitt normale værforhold), mens for de som driver med husdyr kan et tørkeår få mere langsiktige konsekvenser. Gitt at førtilgangen er så dårlig at hele eller deler av besetningen må slaktes, vil det ta tid å bygge opp besetningen på nytt. I forbindelse med tørken i 2018, innførte Landkreditt et ekstraordinært tiltak ved å tilby tørkelån med gunstige betingelser til berørte bønder. I tillegg ble det gitt noe avdragsfrihet. Erfaringen vår er at tørkeåret i 2018 ikke medførte vesentlig tap i porteføljen.

For landbrukssegmentet er det, i tillegg til økt risiko for skader som følge av ekstreme nedbørshendelser eller tørke, en risiko for økt frekvens av skader knyttet til sykdom på avlinger og dyr som følge av nye sykdommer og arter som migrerer. Et varmere klima kan medføre at trekkmonsteret til fugler endres som igjen kan medføre økt forekomst av sykdom.

I et litt lengre perspektiv er det usikkerhet knyttet til overgangsrisikoen og hvilke eventuelle tiltak som vil bli iverksatt fra myndighetene for å redusere utslipp i samfunnet. Dette kan

påvirke Landkreditt både gjennom tiltak som treffer landbruks- eller privatmarkedsporteføljen, eller omfattende tiltak som medfører forstyrrelser i økonomien. Matsikkerhet, økt selvforsyningsgrad og beredskap vurderes å være viktige risikoreducerende faktorer med tanke på landbruket.

Forsikringsselskapenes kostnader for værrelaterte katastrofer har doblet seg de siste 20 årene. Klimarisiko er derfor et sentralt element i Landkreditts bærekraftstrategi. Landkreditt Forsikring har lang erfaring med å vurdere klimarisiko knyttet til våre kunder.

Naturskader fanges opp av naturskadepoolen. Landkreditt Forsikring forventer at premien her over tid vil justeres for å fange opp høyere skadekostnader. Selskapet ser likevel at det er en risiko for at ikke naturskadepremien blir tilstrekkelig justert til å dekke en slik utvikling. I et slikt tilfelle vil det være risiko for at naturskadefondet vil bli brukt opp, og at selskapets andel av naturskadekostnader vil måtte dekkes av egenkapital. Klimaendringene vil også kunne medføre økt forsikringsrisiko innen områder som ikke dekkes av naturskadepoolen, og derfor påvirke selskapet direkte. Avlingsskadedekninger er utsatt, men har begrenset omfang.

Et våtere klima vil også kunne medføre økt intensitet av vannskader som ikke dekkes av naturskadepoolen. I et tilfelle der klimaendringer medfører økte skadeutbetalinger har selskapet mulighet til å kunne reprise de utsatte produktene siden dette gjelder ettårige risikodekninger. Dette forholdet er med på å begrense risikoen for selskapet. Fra hendelsen inntreffer vil det maksimale ta litt over ett år til man oppnår full effekt av en opp-prising.

Scenarioanalyse klimarisiko

Vi har gjennomført en scenarioanalyse for klima knyttet til global temperaturøkning på +2 og +3 grader. Landkreditt har som mål å rapportere i samsvar med TCFD (Task Force on Climate-Related Financial Disclosures) i løpet av 2024. Vår kartlegging av klimarisiko identifiserte de mest vesentlige for Landkreditt, og disse er oppsummert i risikomatrisen nedenfor. Vurderingen tar hensyn til både sannsynlighet og konsekvens for de ulike risikoene. Enkelte risikoer kan ha høy sannsynlighet med lav konsekvens, eller omvendt. I matrisen er risikoene plassert med antakelsen om at vi ikke når 2-graders målet, og med tilsvarende vurdering av konsekvensene.

Fysisk risiko

- 1: Ekstrem nedbør - hyppigere, lengre og kraftigere nedbør
- 2: Naturskader - Hyppigere og kraftigere stormer, flom, stormflo og skred
- 3: Ekstrem tørke og varmere somre
- 4: Dyr- og plantesykdommer, endret biologisk mangfold som følge av temperaturendringer

Overgangsrisiko

- 5: Økte krav til klima og bærekraft for bygninger
- 6: Verdifall i investeringsportefølje
- 7: Vedvarende høy inflasjon som følge av utfasing av fossile energikilder og overgang til netto null-utslipp samfunn
- 8: Regulatoriske endringer

Ansvarsrisiko

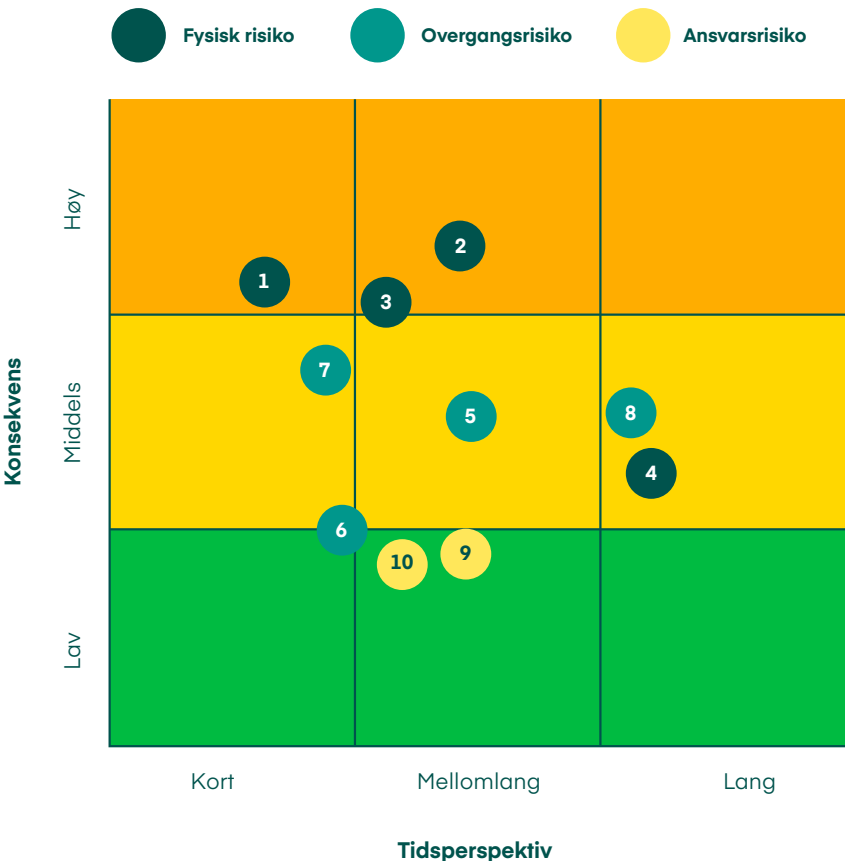
- 9: Erstatningskrav fra kunder under ansvarsforsikringer
- 10: Mangelfull tilpasning til regulatoriske endringer og spesifikke klimatilpasningskrav

Klimarisikomatrise

Selskapet følger utviklingen i klima og klimarelatert risiko tett, og dette utgjør en viktig del av vurderingen innenfor konsernets risikostyring fremover.

I 2022 implementerte vi en klimamodul for vurdering av klimarisiko som en del av kredittprosessen innenfor bankens landbrukskunder. Dette omfatter både kvalitative og kvantitative vurderinger basert blant annet på de data vi innhenter.

Som et neste steg, arbeider vi med å integrere klimarisiko i den faste rapporteringen til ledergruppen og styret. Vårt målbilde er at klimarisiko naturlig vil inngå som del av virksomhetens strategi og arbeid med bærekraft og inngå på lik linje med bankens øvrige risikovurderinger.

Klimavurderinger i utlånsporteføljen

Bærekraft (ESG) og klimarisiko inngår som en del av kredittvurderingen til landbrukskunder.

Vi er opptatt av at regelverk, føringer og retningslinjer fra myndighetene følges av den enkelte bonde. Samlet plan for næringen er å kutte jordbrukets samla klimagassutslipp og øke opptaket av karbon i jorda tilsvarende 5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter innen 2030.

Bærekraft og klimarisiko skal inngå som en fast del i kredittvurderingen av SMB- og landbruksengasjementer.

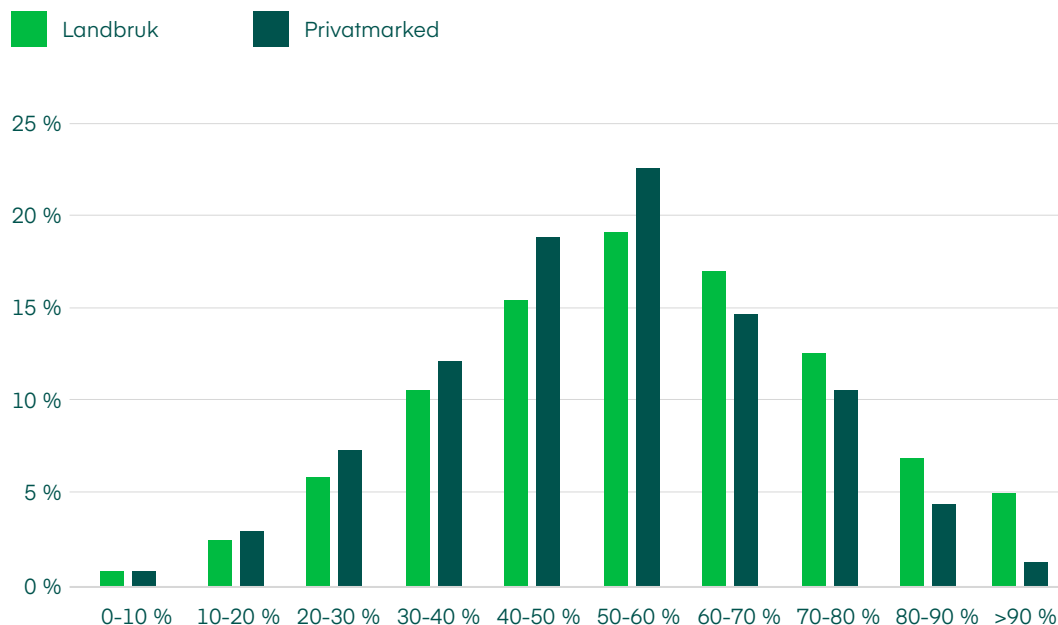
Vi skal være en god støttespiller for landbruket i tilpasningen til nye krav og retningslinjer, samt i å legge til rette for endring. Målet på sikt er å kunne rapportere endring både på enkeltkunde- og porteføljenivå. For å møte dette målet, blir det økt satsning på kompetanseheving for alle som jobber ut mot landbrukskunden.

For kunder som bevisst eller ubevisst viser en adferd som avviker fra myndighetskrav, skal vi vurdere å avstå fra å finansiere prosjektet/kunden.

En gjennomsnittlig belåningsgrad er indikasjon på selskapets økonomiske robustheten og evnen til å håndtere klima- og bærekraftsrelaterte utfordringer. En lav til moderat risikoprofil kjennetegner alle deler av bankens virksomhet, også for klimarisiko. Ulike former for tap skal over tid plassere oss bedre enn et gjennomsnitt av norske banker.

70,8 prosent av boliglånsporteføljen har en belåningsgrad innenfor 60 prosent og i overkant av 95,2 prosent av boliglånsporteføljen har en belåningsgrad innenfor 80 prosent. 98 prosent av landbruksporteføljen er lån med pant i landbrukseiendom, hvorav 89,9 prosent er belånt innenfor 80 prosent.

Gjennomsnittlig belåningsgrad

Landkredittsklimaregnskap

Siden 2014 har vi i samarbeid med CEMAsys AS fått utarbeidet en rapport som viser vårt klimaregnskap. Denne rapporten viser oversikten over vårt klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere vårt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør oss i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere oss selv over tid.

Klimaregnskap 2023

Landkreditt hadde i 2023 et totalt klimagassutslipp på 69,8 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Dette er en økning på 5,9 tCO₂e sammenlignet med 2022 som gir en prosentvis økning på 9,3 prosent.

Økningen skyldes hovedsakelig en økning i flyreiser og hotellovernattinger i kategorien tjenestereiser i Scope 3. Totalt sett utgjør Scope 3 63,4 prosent av klimaregnskapet i 2023 mot 53,8 prosent i 2022.

Den største nedgangen i rapporterte klimagassutslipp finner vi i Scope 1, hvor det i 2023 har vært en nedgang på 7,3 tCO₂e sammenlignet med 2022 som skyldes færre kilometer kjørt med firmabiler.

For firmabiler er det i årets klimaregnskap rettet opp tidligere feil i klimaregnskapet for 2021 og 2022. Dette påvirker rapporterte utslippsdata i Scope 1 og Scope 2 for disse årene tilhørende forbruk av fossilt brennstoff og energiforbruk.

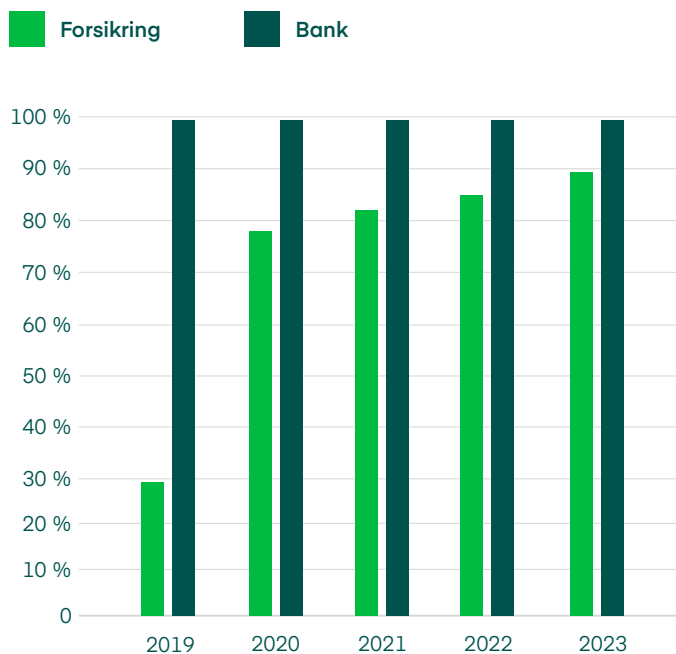
Klimagassutslippene i 2023 hadde følgende fordeling:

Scope 1: 8,2 tCO₂e (7,5%)
 Scope 2: 17,7 tCO₂e (16,2%)
 Scope 3: 83,4 tCO₂e (76,3%)
 Totale rapporterte utslipp i 2023: 109,4 tCO₂e

Se hele klimaregnskapet i eget kapittel i årsrapporten.

Slik jobber vi med klima og miljø i egen virksomhet

Landkreditt arbeider langsiktig og målrettet for å redusere miljøbelastningen av egen drift. Vi legger vekt på å implementere energibesparende tiltak og ytterligere øke den elektroniske formidlingen og lagringen av kommunikasjon og dokumenter. På fire år har vi, i privat- og landbrukssegmentet, økt vår andel elektroniske forsikringskunder fra 29 prosent til 89 prosent. Vi har pågående prosesser for å øke andelen digitale kunder ytterligere. Andelen digitale kunder har ligget stabilt på 99 prosent.

*95 % av våre private forsikringskunder mottar faktura elektronisk

Landkreditt skal være en samfunnsaktør som tar vare på miljøet. Vi har gode ordninger for kildesortering for avfallet vårt, og i kantinen har vi minimert matavfallet. Vår distribusjonskanal er i all hovedsak digital, og hovedvekten av de ansatte i konsernet Landkreditt arbeider på hovedkontoret i Karl Johans gate 45.

Bygget er svært sentralt plassert, og medarbeidere reiser i all hovedsak kollektivt, på sykkel eller til fots når de skal til jobb. Landkredittgården ble oppført i 1897 og vi har holdt til i bygget siden 1925. Bygningen har en historisk verdi som er viktig for oss å ta vare på. Samtidig skaper dette en utfordring når det kommer til å møte dagens krav til energieffektivitet. Gårdens totale areal er på 6.183 m². Kjeller, første og andre etasje leies ut til restaurantdrift og butikk. De øvrige etasjene benyttes til kontorformål.

Landkredittgården varmes primært opp av fjernvarme. I tillegg forbruker Landkreditt elektrisitet. Det har vært en betydelig reduksjon i energiforbruket de siste årene, men det er fortsatt potensiale for å redusere forbruket. I 2022 ble det installert et nytt og mer klimavennlig varme- og kjøleanlegg og vi er i dialog med gårdeier om å få skiftet vinduer i bygget.

Vi arbeider kontinuerlig med tiltak som skal redusere energiforbruket for gården totalt sett.

I 2023 oppgraderte selskapet PC-ene gjennom en leasingavtale for alle ansatte ettersom maskinparken var aldrende og fragmentert med hensyn til merke/modell og beskaffenhet. Alle PC-er og tilbehør selges til sertifiserte mottakere for brukte IT-produkter, med fokus på sikker sletting og høy grad av gjenbruk (80-90 prosent). Utstyr som ikke kan gjenbrukes, blir resirkulert. Tilsvarende løsning gjelder også for mobiltelefoner, dersom den ansatte ikke ønsker å kjøpe mobiltelefonen av selskapet. Mobiltelefonene må beholdes i minst tre år før det er tillatt å anskaffe en ny.

Samfunnsansvar i egen virksomhet

Samvirkemodellen har lang tradisjon for å ta samfunnsansvar. I denne eierformen står blant annet solidaritet, ærlighet, åpenhet, sosialt ansvar og omtanke for andre sentralt. For Landkreditt innebærer det å ta ansvar for og jobbe aktivt med likestilling, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold – ikke bare i virksomhetens arbeidshverdag, men også i vår omgang med storsamfunnet og hvordan vi kan bidra i et større perspektiv.

Mangfold og likestilling

Det er viktig å fremme likestilling og mangfold for å sikre rettferdighet, utvikling og for å være en attraktiv arbeidsgiver. Gjennom likestilling og mangfold, skapes det like rettigheter og muligheter for alle til å delta i arbeidslivet og utviklingen i samfunnet. Landkreditt som arbeidsgiver jobber aktivt, målrettet og planmessig med å utvikle et bredt mangfold og likestilling blant våre ansatte. Ved å benytte hverandres ulikheter i erfaring og kompetanse, kan vi styrke vår evne til å levere gode produkter og tjenester til våre medlemmer og kunder.

Menneskerettigheter

Landkreditt skal i sin virksomhet støtte og respektere de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene, og sikre at vi ikke medvirker til brudd på disse. Dette gjelder både internt i egen virksomhet og ut mot samarbeidspartnere, kunder og andre som på en direkte måte påvirkes av våre aktiviteter.

Det er økende interesse for at leverandører og samarbeidspartner kan dokumentere at de overholder lovgivning, oppfører seg

forsvarlig og lever opp til bransjestandarder og overenskomster. De leverandører som Landkreditt benytter er knyttet til et bredt spekter av produkter, tjenester og bransjer. Dette kan være alt fra strømleverandører, renhold og kantinedrift til mer komplekse IT-tjenester.

Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold

Landkreditt skal være en stimulerende arbeidsplass med et inkluderende arbeidsmiljø hvor det er en høy grad av arbeidsglede. Landkreditt har interne rutiner for ansettelser og arbeidsvilkår som sikrer at alle ansatte har rettigheter i tråd med lov- og avtaleverket. Alle medarbeidere har skriftlige arbeidskontrakter, regulert arbeidstid og gode arbeidsforhold.

Landkreditt anerkjenner retten til å organisere seg og retten til å føre kollektive forhandlinger. På konsernnivå har vi et samarbeidsutvalg hvor fagforeningen og ledelsen møtes minimum en gang i kvartalet. Fra og med 2022 har vi slått sammen dette møtet med møter i

arbeidsmiljøutvalget (AMU). Bedriftshelsetjenesten deltar i AMU-møtene.

Alle selskapene i konsernet som har ansatte, har også verneombud. I tillegg har vi et hovedverneombud for hele konsernet.

Landkreditt er medlem i Finans Norge/NHO og er dermed omfattet av gjeldende tariffavtaler innenfor dette tariffområdet. Alle medarbeidere i Landkreditt, også de som ikke er med i fagforeningen med forhandlingsrett i Landkreditt, er omfattet av de fremforhandlede tariffavtalene og øvrige avtaleverk.

Det skal utvises toleranse for medarbeidere og andre interessenters holdninger og meninger. Ingen skal diskriminere eller mobbe andre medarbeidere/kolleger, samarbeidspartnere, kunder eller andre interessenter. Den som føler seg diskriminert eller mobbet, skal tas på alvor.

Likestillingsredegjørelse

Landkreditt har fokus på å bevare en organisasjonskultur der alle behandles med respekt og kjenner seg inkludert. Alle medarbeidere skal ha like muligheter uavhengig av kjønn, etnisitet, funksjonsevne, religion eller seksuell orientering. Å jobbe med å fremme likestilling og mangfold er viktig for å sikre rettferdighet, utvikling og for å være en attraktiv arbeidsgiver.

Vi er opptatt av å fylle vår samfunnsrolle som finansinstitusjon og jobber for å innpasse etiske, sosiale og miljømessige hensyn i vår daglige drift i alle selskapene.

Vi fyller vår samfunnsrolle som finansinstitusjon og jobber for å innpasse etiske, sosiale og miljømessige hensyn i vår daglige drift i alle selskapene.

Tilstand for kjønnslikestilling

Konsernet består av seks selskaper, hvorav fire av disse har ansatte. To av selskapene har så få ansatte at de ikke har ledergruppe. De to andre selskapene har henholdsvis rundt 80 og 100 medarbeidere, og har egne ledergrupper i hvert selskap. Det er også en konsernledergruppe som består av ni personer.

Hvert selskap har eget styre. Tallene nedenfor representerer hele konsernet, med mindre annet er opplyst.

Styrene (inkl vara)

	Kvinner	Menn
Landkreditt SA	40 %	60 %
Landkreditt Bank AS	50 %	50 %
Landkreditt Forsikring AS	38 %	62 %
Landkreditt Forvaltning AS	38 %	62 %
Landkreditt Eiendom AS	25 %	75 %
Landkreditt Boligkreditt AS	50 %	50 %

Ledere (med personalansvar)

Konsernledergruppen	33 %	66 %
Leder i Landkreditt Bank AS	29 %	71 %
Ledere i Landkreditt Forsikring AS	21 %	79 %

Alle ansatte

Totalt i konsernet	39 %	61 %
---------------------------	------	------

Antall dager foreldrepermisjon

Totalt i konsernet	193	501
---------------------------	-----	-----

Sykefravær

	Kvinner	Menn
Totalt i konsernet	4,1 %	3,3 %
20 - 30 år	0,6 %	1,3 %
31 - 40 år	4,6 %	4,4 %
41 - 50 år	5,9 %	2,9 %
51 - 67 år	3,7 %	3,6 %

Fravær pga syke barn

Antall ansatte som har benyttet syke barn dager	7 %	10 %
--	-----	------

Lønn

Gjennomsnittslønn*	778.000	807.000
---------------------------	---------	---------

Kvinner lønn som andel av menns*

Ledere	102 %
Medarbeidere	96 %

Andel deltid

Totalt i konsernet	2,6 %	2,4 %
---------------------------	-------	-------

*) tallene gjelder Landkreditt Bank og Landkreditt Forsikring.

Det er gjort en kartlegging av andelen ufrivillig deltidsarbeid i konsernet, ved at nærmeste leder har hatt dialog med den enkelte som har en redusert stilling i dag. Denne gjennomgangen viser at alle som p.t. er i en deltidsstilling opprettholder dette etter eget ønske. Landkreditt som arbeidsgiver oppmuntrer til og legger til rette for at alle som ønsker det kan jobbe i full stilling.

Landkreditts arbeid for likestilling og mot diskriminering

Med våre verdier Solid, Oppriktig og Langsiktig (SOL) som bakteppe, skal Landkreditt være en attraktiv arbeidsplass som skal tiltrekke, utvikle og beholde kvalifiserte, motiverte og forandringsdyktige medarbeidere. Kompetanse og innsats skal verdsettes, og det skal være lagånd mot våre felles mål.

I Landkreditt jobber vi kontinuerlig med likestilling og mot diskriminering. Til tross for gode resultater, søker vi hele tiden å kartlegge risikoer og hindringer, analysere årsaker til skjevheter, iverksette tiltak og evaluere effektene av arbeidet.

Vi har spesielt søkelys på likestilling i forbindelse med rekrutteringsprosesser, og har som mål at vi skal tiltrekke oss flere kvinnelige kandidater. Ved bruk av eksterne rekrutteringsbyrå, stilles det krav om at det skal presenteres minst én finalekandidat fra hvert kjønn. Det er videre jobbet med stillingsannonser for å tiltrekke oss flere kvinnelige søkere. Ved lønnsoppgjør og ved rekruttering, er vi aktivt opptatt av å tilby godtgjørelse som ikke diskriminerer på grunn av kjønn, etnisitet eller nedsatt funksjonsevne. Ved etablering av prosjekter eller arbeidsgrupper, tilstreber vi en mest mulig jevn fordeling av deltakerne med tanke på kjønn. Kompetanseutvikling og autorisa

sjoner tilbys alle ansatte uavhengig av kjønn. Konsernet har en god fleksitidsordning, som gir alle ansatte muligheten til fleksibilitet og å kunne kombinere arbeidsliv og familieliv på en balansert måte. Det er lagt til rette for at ansatte kan benytte hjemmekontorløsning innenfor avklarte rammer. Hensynet til likestilling og ikke-diskriminering er ellers inkludert i konsernets øvrige personalpolitikk.

Investering i kompetanse

I 2023 har konsernet videreført det høye fokuset på kompetanseheving gjennom blant annet autorisasjon av medarbeidere som jobber med kunder og salg av forsikringer. Vi benytter både intern opplæring og trening sammen med e-læringskurs. I tillegg er det gjennomført årlige oppdateringer for medarbeidere som er autoriserte finansielle rådgivere, og/eller autoriserte i kreditt, samt for eiendomsmeglerne.

Siden 2020 har vi brukt en egen plattform for kompetansedeling som er tilgjengelig både som mobilapp og på PC. Her får ansatte tilgang til relevante e-læringskurs, webinarer, podkaster og foredrag. Noe innhold er kjøpt fra eksterne leverandører, noe har vi utviklet internt og noe har vi byttet med andre relevante virksomheter.

I alle konsernselskapene har medarbeidere deltatt på både interne og eksterne kurs og opplæringstiltak, og samtlige medarbeidere har gjennomført kurs i anti-hvitvasking og antikorrupsjon, IT-sikkerhet og oppdatert seg på konsernets etiske retningslinjer. Vi

gjennomfører også obligatoriske og frivillige kurs for alle ansatte innen klimarisiko og bærekraft gjennom egen plattform og studier på BI.

Det er arrangert en egen medarbeiderdag i 2023, hvor hele konsernet var samlet og det ble jobbet i grupper med ny strategi. Dette var en god arena for informasjon og involvering, hvor alle ansatte fikk mulighet til å bli bedre kjent med strategien og gi sine innspill og refleksjoner.

I 2023 har vi fortsatt med vår interne seminarrekke med aktuelle temaer innenfor blant annet prognoser og markedsregulering av ulike

produksjonsformer i landbruket, eiendomsmarkedet, pensjon og forsikringer.

Landkreditt er et finanskonsern med landbruk som hovedsegment. Det er viktig for oss at våre medarbeidere har høy kompetanse på landbruk for å kunne yte gode tjenester til våre kunder. Ifølge interne undersøkelser scorer vi høyt på landbrukskompetanse, og spesielt godt blant bankkundene.

Vi har også videreført hospiteringsprogrammet hvor ansatte i konsernet får hospitere på en gård, og bli bedre kjent med ulike produksjonsformer, daglig

drift og arbeidshverdagen som bonde. Bedre innsikt i gårdsdrift og rammebetingelser for en viktig kundegruppe er svært verdifullt for å bygge landbrukskompetanse internt.

På ledernivå er det gjennomført flere samlinger med relevante temaer innenfor ledelse og fag. I tillegg har vi tilbud om deltakelse på digitale kurs i regi av Handelshøyskolen BI.

GDPR og behandling av personopplysninger

Landkreditt er underlagt personopplysningsloven og personvernforordningen General Data Protection Regulation 2016/679 (GDPR) ved vår behandling av personopplysninger. Vi har også sluttet oss til Finans Norges bransjenorm for behandling av personopplysninger i bank og kredittforetak.

I tråd med personvernforordningen, har Landkreditt utarbeidet retningslinjer og rutiner for personvern og behandling av personopplysninger. Dette gjelder for eksempel i forbindelse med behandling av søknad om lån, bestilling av forsikring og andre produkter, eller når du på annen måte benytter deg av våre tjenester. Formålet med Landkreddits behandling av personopplysninger er i første rekke kundeadministrasjon, fakturering og for

å oppfylle de forpliktelser vi har påtatt oss for gjennomføring av oppdrag og tjenesteavtaler med kunden.

Oppdatert informasjon om hvordan Landkreditt behandler personopplysninger er tilgjengelig på landkreditt.no/vilkar-og-sikkerhet/personvern-ogsikkerhet/

Åpenhetsloven – Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger

Åpenhetsloven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Loven skal sikre allmennheten tilgang til informasjon og stille krav til hvordan større virksomheter skal arbeide for å ivareta menneskerettigheter og arbeidsforhold i egen virksomhet, leverandørkjede og hos forretningspartnere. Virksomhetene skal blant annet gjennomføre aktsomhetsvurderinger og informere allmenheten.

Nedenfor følger vår redegjørelse etter åpenhetsloven § 5 for perioden 1.6.2023 – 31.12.2023. Redegjørelsen for perioden 1.7.2022 – 31.5.2023 er publisert i eget dokument på vår side om åpenhetsloven på landkredittbank.no. Redegjørelsene omfatter samtlige av selskapene i konsernet Landkreditt med mindre et av selskapene er nevnt særskilt.

Hvordan ivaretar Landkreditt grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet?

Internt i egen virksomhet har vi god oversikt og kontroll over de krav som følger av åpenhetsloven. Som et norsk finanskonsern som driver og leverer tjenester i Norge, er vi pålagt å følge norsk lovgivning, herunder sørge for å ha en uavhengig kontrollfunksjon og internrevisjon som årlig kontrollerer etterlevelse av lover og regler. Samtlige av selskapene i konsernet Landkreditt er pålagt å støtte og respektere de internasjonale menneskerettighetene, og etterleve disse. Videre har konsernet

gode systemer, rutiner og retningslinjer som sikrer menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Rutinene og retningslinjene gjennomgås periodisk, og oppdateres ved behov. Samtlige av våre retningslinjer må godkjennes av de ulike styrene ved etablering eller endringer.

Følgende retningslinjer og rutiner bidrar til å sikre at selskapene i konsernet Landkreditt ivaretar grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet:

- Etiske retningslinjer
- IKT-retningslinjer
- Retningslinjer for interessekonflikt
- Retningslinjer for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering
- Retningslinjer for fondene
- Rutine for egenhandel
- Rutine for intern/ekstern varslings og kritikkverdige forhold i Landkreditt

- Rutine for håndtering av mobbing og trakassering
- Rutine for håndtering av trusler og vold
- Taushetspliktskjema

Nærmere redegjørelse for interne forhold i Landkreditt fremgår av øvrige punkter i bærekraftsrapporten – se særlig punktet om samfunnsansvar i egen virksomhet.

Vår konklusjon er derfor at det er lav risiko for faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i konsernet Landkreditt. Det er ikke avdekket faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i noen av Landkreditt sine selskaper i perioden 1.6.2023 – 31.12.2023.

Hvordan arbeider Landkreditt med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold hos våre leverandører og forretningspartnere?

For å sikre vi i Landkreditt heller ikke bidrar til brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, har vi retningslinjer som skal sørge for et ansvarlig næringsliv hos at våre leverandører og forretningspartnere:

- Retningslinje for åpenhet
- Retningslinje for samfunnsansvar og bærekraft
- Retningslinje for ansvarlige investeringer (LK Forvaltning)

Samtlige retningslinjer er godkjent av styret og formidlet til organisasjonen, og gjelder for Landkreditt SA og dets datterselskaper.

Retningslinjene pålegger selskapene i Landkreditt å følge åpenhetsloven, og utføre risikobaserte aktsomhetsvurderinger for å forebygge risikoen for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i vår leverandørkjede. Plikten til å utføre aktsomhetsvurderinger er videre en integrert del av beslutningsprosesser, risikovurderinger og leverandørvurderinger før avtaleinngåelse.

Alle våre leverandører får tilsendt vår etiske retningslinje for leverandører og forretningspartnere. Hensikten med retningslinjen er å tydeliggjøre hvilke forventninger og

krav vi har til alle som leverer produkter og tjenester til oss. Leverandører fra bransjer og land med høyere risiko for blant annet menneskerettighetsbrudd gjennomgår en mer dyptgående analyse.

Vår e-postadresse samfunnsansvar@landkreditt.no benyttes til å motta og besvare informasjonskrav knyttet til åpenhetsloven. Den samme e-postadressen kan benyttes av våre interessenter ved behov for varslings.

Kartlegging av risiko

Det er ikke avdekket faktiske negative konsekvenser i vår leverandørkjede.

Vesentlig risiko for negative konsekvenser

Risikoen er fremdeles lav for at vi har leverandører eller forretningspartnere som bryter menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Det skyldes at vi primært bruker norske og skandinaviske leverandører hvor arbeidsmiljølovens tariff-festede rettigheter står sterkt og det stilles høyere lovkrav til arbeidstakerrettigheter og grunnleggende menneskerettigheter enn det de internasjonale konvensjonene stiller.

Etter vår kartlegging har vi konkludert med at risikoen hovedsakelig befinner seg i leverandørkjeden. I den store sammenhengen er Landkreditt et lite finanskonsern med begrenset påvirkningskraft. Vår beste mulighet til å påvirke

til ansvarlig næringsliv i leverandørkjeden er dermed å stille krav til at våre leverandører sørger for at deres underleverandører opererer i henhold til vår etiske retningslinje for leverandører og forretningspartnere.

Totalt i konsernet er det 21 leverandører som er vurdert til forhøyet risiko. Disse leverandørene vil gjennomgå en grundig risikovurdering, og kartlegging. Vi fortsetter arbeidet med disse videre i 2024.

Av våre norske leverandører er det skadeleverandører for Landkreditt Forsikring og konsulentavtaler for samtlige av konsernets selskaper som er forbundet med flere risikomomenter. Konsulentbransjen kan være utsatt for manglende arbeidsrettslig vern etter arbeidsmiljøloven. Skadeleverandører som benyttes i forbindelse med bygning- og motorskader har flere risikomomenter med tanke på både arbeidsforhold, HMS og forholdene som produkter og komponenter som produseres i land som er særlig utsatt for menneskerettighetsbrudd og manglende arbeidstakervern. Det samme gjelder for eiendomssektoren. Øvrige bransje som utpeker seg er transportsektoren, da det er en uregulert bransje der mange er selvstendig næringsdrivende.

Videre er enkelte IT-leverandører forbundet med risiko, da det ofte innebærer komplekse og uoversiktlige leverandørkjeder, og hvor enkelte underleverandører kan befinne seg i

geografiske områder med svakere menneske- og arbeidstakervern. I Landkreditt Konsern er det totalt 85 IT-leverandører hvorpå hovedtyngden av leverandørene er norske eller nordiske selskaper hvor risikoen synes å være lav. De landene som utpeker seg som potensielle risikofaktorer for Landkreditt er leverandører eller underleverandører fra USA, India og Polen. På bakgrunn av øvrige regulatoriske krav, har Landkreditt en plikt til regelmessig leverandøroppfølging i forbindelse med IT-avtaler.

I 2024 vil vi fortsette å jobbe med implementering av åpenhetsloven i vår ordinære leverandøroppfølging etter utkontrakteringsregelverket, herunder forbedring av maler, retningslinjer og rutiner. Den vesentligste risikoen for samtlige selskaper i Landkreditt knytter seg til innkjøpsavtaler, såkalte forretningspartnere, som ikke er direkte knyttet til våre leveranser av produkter eller tjenester. Landkreditt har valgt å prioritere grundigere undersøkelser av følgende innkjøp:

- kontorrekvisita
- IKT-utstyr/elektronikk
- møbler
- interne håndverkertjenester
- renhold

Risikoen knytter seg hovedsakelig til råvarer, sammenstilling og produksjon av produkter. I henhold til «Årsrapport 2022 – En analyse av Arbeidstilsynets innsats» er håndverkertjenester

og renhold særlig knyttet til iboende bransjerisiko. Bygge- og anleggsbransjen er særlig utsatt for HMS-brudd, mye innleie av utenlandsk arbeidskraft som utgjør en risiko for lønnsdiskriminering. Bransjen er videre risikoutsatt i leverandørkjeden, grunnet produkter og komponenter som produseres i land som er særlig utsatt for menneskerettighetsbrudd og arbeidstakervern. Renholdsbransjen er utsatt for useriøse og uanstendige arbeidsvilkår, noe som vil kunne svekke arbeidsmiljøet for arbeidstakere og være konkurranseevridende for hele næringen.

For å sikre at vi foretar ansvarlige innkjøp, skal de som foretar innkjøp av høyrisikoprodukter i Landkreditt utføre en grundig risikovurdering, hvor forretningspartneren kartlegges og behovet for kvalifikasjonskrav eller særskilte kontraktsvilkår skal vurderes før det foretas innkjøp. Metoden for grundige risikovurderinger er å undersøke offentlig tilgjengelige kilder som nettsøk, undersøke om selskapet har relevante retningslinjer og varslingskanaler, supplier code of conduct, om de redegjør etter åpenhetsloven eller OECDs retningslinje og om denne informasjonen er dekkende nok. Dersom disse kildene ikke gir nødvendig informasjon, vil leverandøren bli kontaktet for samtale eller tilsendt et spørreskjema.

Vi har ikke avdekket faktiske negative konsekvenser, eller at selskaper med vesentlig risiko for negative konsekvenser ikke er rigget for å ivareta denne risikoen.

Iverksatte tiltak og planlagte tiltak

I løpet av høsten har vi erfart at de nye retningslinjene er tatt i bruk, herunder at vår etiske retningslinje for leverandører og forretningspartnere blir fremlagt ved inngåelse av nye avtaler. Vi har arbeidet med å synliggjøre Retningslinjen for åpenhetsloven ved å inn ta kravene i flere eksisterende retningslinjer og rutiner.

Vi erkjenner samtidig at det kan være behov for å forenkle og tydeliggjøre enkelte av prosessene. I løpet av første halvår i 2024 vil vi derfor arbeide videre med å utvikle dokumenter som skal sikre etterlevelse av åpenhetsloven i vår leverandørkjede. Vi vil særlig prioritere å arbeide nærmere med arbeidsrutiner og veiledning i forbindelse med utarbeidelse av risikovurderinger og leverandøroppfølging, herunder å gjennomføre denne prosessen i eksisterende malverk som er utarbeidet i forbindelse med andre lovkrav. Risikovurderingene gir oss muligheten til å stille krav i våre kontrakter, vurdere å stille kvalifikasjonskrav og samarbeide om å rette forhold som bør forbedres. Ved å gjøre undersøkelser og risikovurderinger før vi inngår nye avtaler eller foretar innkjøp, får vi innsikt som gjør at vi bedre kan forebygge og avbøte forhold som kan virke negativt på menneske- og arbeidstakerrettigheter.

Samtlige selskaper i konsernet Landkreditt sendte ut etiske retningslinjer til sine eksisterende leverandører i første halvdel av 2023. Vi jobber

fremdeles med å innhente tilbakemeldinger på retningslinjen. For de tilfeller leverandøren kan dokumentere at de har etablert egne systemer og retningslinjer for å ivareta menneske- og arbeidsrettigheter, vurderer vi behovet for å innhente signatur på vår etiske retningslinje.

Ovennevnte utsendelse innebefattet ikke skadeleverandører som benyttes av Landkreditt Forsikring i forbindelse med gjenoppbygging eller reparasjon ved forsikringsskade. Siden vår forrige redegjørelse har Landkreditt Forsikring imidlertid sendt ut etiske retningslinje for leverandører og forretningspartnere til 112 skadeleverandører. Foreløpig har 65 av leverandørene bekreftet at de vil følge retningslinjen. Vi vil jobbe videre med å innhente tilbakemeldinger fra våre skadeleverandører.

Dersom du har spørsmål knyttet til vårt arbeid, kan henvendelse sendes til **samfunnsansvar@landkreditt.no**.

Tiltak i egen virksomhet

Gjennom 2023 har arbeidet med å identifisere forbedringsområder og planlegge tiltak knyttet til likestilling og diskriminering blitt videreført. Det er kontinuerlig bevissthet rundt disse forholdene i hele verdikjeden knyttet til medarbeiderreisen i Landkreditt. Helt fra annonsering, rekruttering, ansettelse, utvikling, oppfølging og avslutning av arbeidsforhold.

Landkreditt som arbeidsgiver tilstreber å fremme likestilling og hindre diskriminering i alle sammenhenger. Tabellen nedenfor viser konsernets tiltaksplan, som er en del av aktivitets- og redegjørelsesplikten.

Tiltak og handlingsplan:

Personalområde	Risiko	Beskrivelse av tiltak	Status og ansvar
Rekruttering	Språk og bildebruk i stillingsannonser kan oppleves ekskluderende.	Være bevisst i bruk av ord og beskrivelse av arbeidsoppgaver og ønskede kvalifikasjoner i annonsene. Ha bevisst forhold til bruk av bilder, som fremmer mangfold.	Status: Løpende Ansvar: HR
	Ubevisste fordommer ved gjennomgang av søknader	Internt fokus på å unngå ubevisste fordommer i rekrutteringsteamet, i forkant av at søknader gjennomgås.	Status: Løpende Ansvar: HR og nærmeste leder for rekrutteringen
	Krav om å mestre flytende norsk, muntlig og skriftlig	Det er et absolutt krav at man har gode norskkunnskaper. Landkreditt har i all hovedsak bare norske kunder og et flertall av våre andre samarbeidspartnere bruker også norsk som arbeidsspråk. Ved kvalifiserte kandidater som ikke behersker norsk, kan det vurderes at Landkreditt tilbyr norskkurs.	Status: Vurderes i aktuelle saker Ansvar: HR og nærmeste leder for rekrutteringen.
	Vi tiltrekker oss for få kvinnelige søkere til noen stillinger	Ved bruk av eksternt rekrutteringsbyrå, skal det settes som krav at det alltid skal presenteres kvinnelige kandidater.	Status: Løpende Ansvar: HR og nærmeste lede for rekrutteringen
	Diskriminering under jobbintervjuet	Landkreditt som arbeidsgiver er bevisst på hvilke tema og spørsmål som ikke tas opp under intervjuene ihht lovgivning. Dersom kandidatene nevner graviditet eller foreldrepermisjon er Landkredditts holdning at våre rekrutteringer er langsiktige og en forestående permisjon vil ikke bli tillagt vekt ved avgjørelsen av hvem som tilbys stillingen.	Status: Løpende Ansvar: HR og nærmeste leder for rekrutteringen.
Lønns- og arbeidsvilkår	Lønnsforskjeller	I forbindelse med de årlige lønnsoppgjørene tas en ekstra gjennomgang i forhold til om det finnes ubegrunnede forskjeller i lønsplasseringer. Landkreditt har gjennom tariffavtaler en etablert praksis om at ansatte som har hatt foreldrepermisjon mer enn fem måneder skal ha et automatisk lønnsopprykk ved tilbakekomst i stilling.	Status: Løpende Ansvar: Alle ledere med personalansvar

Personalområde	Risiko	Beskrivelse av tiltak	Status og ansvar
Arbeidsforhold	Utformingen av arbeidslokalene våre kan være ekskluderende for personer med bevegelseshemming	Mangler handikoptolett i flere etasjer. Smale dører og dørstokker. Ikke tilrettelagt for synshemmede. Kontorlokalene våre er dårlig tilrettelagt for medarbeidere med spesielle behov. Dersom vi får en medarbeider som har behov for tilpasningstiltak i kontorlokalene, så vil vi forsøke å finne gode løsninger på dette.	Status: Vil bli vurdert ved behov. Ansvar: HR og drift
Forfremmelse- og utviklingsmuligheter	Ulike muligheter	Alle medarbeidere skal ha like muligheter for kompetanseutvikling og til å bli vurdert for eventuelle forfremmelser. Ledige stillinger annonseres også internt. Tilbud om hospiteringer, kurs og seminarer er åpent for alle ansatte. Kompetanseheving kan kombineres med arbeidsoppgaver og ulike livsfaser for den enkelte medarbeider.	Status: Løpende Ansvar: HR og ledere med personalansvar
Mulighet til å kombinere arbeid og familieliv	Ulikheter mellom kjønnene i uttak av permisjoner.	Ansatte har krav på permisjon med lønn for tilvenning i barnehage og for første skoledag. Avtale om fleksibel arbeidstid, med mulighet til å avspasere hele og halve dager. Oppfordre menn til også å benytte disse permisjonsmulighetene.	Status: Løpende Ansvar: HR og ledere med personalansvar

Ansvarlig styring

Landkreditt SA er et samvirkeforetak av låntakere, eid og styrt av deg som medlem. Styret i Landkreditt er konsernets øverste ansvarlige organ for forretningsdriften, inklusive all løpende styring og kontroll. Som sentral del av Landkreditts bærekraftengasjement, overvåker og tilpasser virksomheten seg aktivt til nye reguleringer knyttet til økte forventninger fra samfunnet om ansvarlig styring.

Ansvarlig bankdrift

Finansiell virksomhet innebærer et behov for styring, forvaltning og kontroll av risiko. God risikostyring skal være et strategisk virkemiddel for å øke verdiskapningen i Landkreditt. Intern kontroll skal bidra til å sikre en effektiv drift, kontrollere de mest vesentlige risikoer av betydning for oppnåelse av konsernets mål, sikre intern og ekstern rapportering av høy kvalitet samt bidra til at alle relevante lover, forskrifter og interne retningslinjer overholdes. Risikoen tallfestes i form av et kapitalbehov knyttet til alle vesentlige risikoer.

Styrene i selskapene i konsernet har tiltrådt de overordnede prinsippene for risikostyring og intern kontroll slik de er vedtatt i konsernstyret i Landkreditt SA, dog tilpasset det enkelte selskaps forretningsmodell. Prinsippene revideres minimum årlig.

Konsernets lønnsomhet er blant annet avhengig av evnen til å identifisere, styre og prise risiko som oppstår i forbindelse med finansielle tjenester. Styret i Landkreditt har som mål at den samlede virksomheten skal ha en lav risikoprofil. Vi er hovedsakelig eksponert mot følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Likviditetsrisiko
- Strategisk- og forretningsmessig risiko
- Systemrisiko
- Risiko knyttet til pensjonsforpliktelser
- Risiko knyttet til uforsvarlig gjeldsoppbygging
- Eierrisiko
- Klima- og bærekraftsrisiko

Ledelsen og styret for det enkelte selskap i konsernet skal sørge for å ha kunnskap om alle vesentlige risikoer innenfor eget ansvarsområde, slik at dette kan forvaltes på en økonomisk og administrativt ansvarlig måte. For utfyllende informasjon, les om risikostyring og internkontroll i Pilar III-rapporten på landkreditt.no.

Ansvarlige investeringer

De ulike selskapene i konsernet har som policy at kredittrisikoen knyttet til investeringer i verdipapirer skal være lav. Konsernstyret, med tilslutning fra de øvrige styrene i bankkonsernet, har vedtatte rammer for investeringer i rentebærende verdipapirer.

Landkreditt tar normalt ikke valutarisiko. Unntaket er knyttet til investeringer i godt diversifiserte aksjefond.

Konsernet tar kun i meget beskjedne grad aksjerisiko. Vi har vedtatte rammer for investeringer i aksjer og aksjerelaterte instrumenter. I all hovedsak er investeringene knyttet til godt diversifiserte norske aksjefond. Ved investeringer i verdipapirer, utelukker vi selskaper som tar uakseptabel risiko basert på forhold knyttet til blant annet alvorlig miljøskade, brudd på menneskerettigheter, herunder barnearbeid og arbeidstakerrettigheter, grov korrupsjon og andre grove brudd på grunnleggende etiske normer. En løpende vurdering av selskapenes målsetninger og ambisjoner på bærekraftsområdet inngår derfor som en viktig, integrert del av analysearbeidet hos oss forut for en eventuell inkludering av selskapet i våre porteføljer.

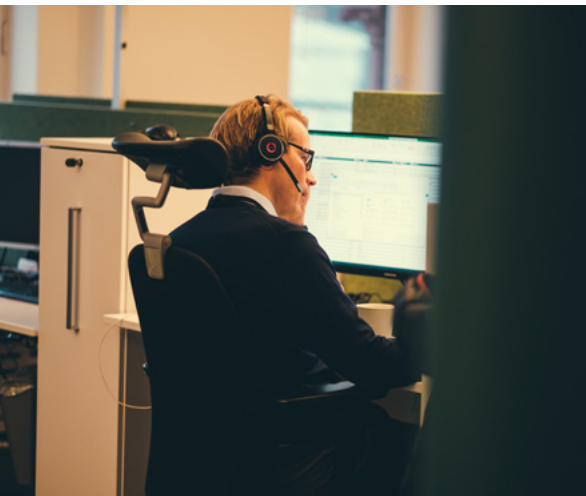
I 2021 gjorde vi våre første investeringer i grønne obligasjoner. Banken har i løpet av 2023 gjennomført ytterligere investeringer i grønne obligasjoner og ved utgangen av året er 31,5 prosent av vår beholdning i obligasjoner med fortrinnsrett, investert i lån med grønn sikkerhet. For utfyllende informasjon, les om risikostyring og internkontroll i Pilar III-rapporten på landkreditt.no.

I 2022 lanserte vi rammeverk for grønne obligasjoner. Under rammeverket kan vi finansiere:

- Grønne bygninger
- Bærekraftig landbruk
- Bærekraftig skogbruk

Nordea har vært rådgiver i utviklingen av rammeverket, og CICERO Shades of Green har gjort en uavhengig vurdering av rammeverket i tråd med ICMA Green Bond Principles. Rammeverket ble vurdert til «Medium Green» med en styringsscore på «Good». Både rammeverket, CICEROs vurdering og fremtidige allokerings- og påvirkningsrapporter er tilgjengelige på våre nettsider.

I mai 2023 utstedte Landkreditt Boligkreditt sin første grønne obligasjon med fortrinnsrett. Vi hentet 400 millioner kroner i et nytt lån med fem år til forfall. Utstedelsen ble godt mottatt i markedet og vi oppnådde en god pris.

Økonomisk kriminalitet

Landkreditt er et finanskonsern som er avhengig av tillit fra medlemmer, kunder, tillitsvalgte, myndigheter og samfunnet for øvrig. Derfor har vi nulltoleranse overfor alle former for økonomisk kriminalitet. Vi skal forebygge og avdekke økonomisk kriminalitet, herunder hvitvasking, skatteunndragelse, arbeidslivskriminalitet, terrorfinansiering og korrupsjon. Vi skal legge til rette for at våre medarbeidere skal være i stand til å håndtere vanskelige situasjoner og følge lover og forskrifter som gjelder for vår virksomhet.

I alle konsernselskapene har våre medarbeidere og styremedlemmer deltatt på både interne og eksterne kurs, opplæringstiltak, samt gjennomført kurs i anti-hvitvasking, -terrorfinansiering og -korrupsjon. I tillegg er det gjennomført årlige oppdateringer for medarbeidere som er autoriserte agenter, meglere, finansielle rådgivere, og/eller autoriserte i kreditt.

Landkreditt arbeider aktivt for å forebygge korrupsjon, hvitvasking og terrorfinansiering ved hjelp av systemer, prosesser, rutiner, retningslinjer og regelmessig opplæring for å oppfylle de krav vi er pålagt fra myndighetene.

Etisk forretningsdrift

Landkreditts virksomhet bygger på tillit. Tillit skapes gjennom ærlig og redelig opptreden i samsvar med de normer som gjelder i samfunnet. Med etikk mener vi her hvorledes vi som ansatte og bedrift bør handle som en del av et fellesskap. Vi tilstreber en høy etisk standard i og for hele virksomheten.

Det er utarbeidet etiske retningslinjer som gjelder for alle selskap i konsernet. Disse inneholder blant annet bestemmelser om taushetsplikt, habilitet, innsidehandel, forhold til kunder, leverandører og andre forretningsforbindelser.

Landkreditt har som formål å bidra til bedre økonomi for medlemmene og kundene gjennom å tilby gode finansielle tjenester og produkter til landbruket. Vi skal være en god finansieringspartner og oppleves som solide i vårt faglige håndverk og i møte med våre kunder. Kundene skal oppleve at vi er ærlige og at vi sier alt som skal sies i dialogen med dem. Vi skal oppleves som forutsigbare og langsiktige i alt vi gjør, og gi kundene en ekte opplevelse av at vi ønsker et langsiktig kundeforhold.

Alle medarbeidere signerer ved ansettelse på at de har satt seg inn i retningslinjene og påtar seg å følge dem. Innholdet i retningslinjene gjennomgås årlig i avdelingene. Det er ikke rapportert om brudd på de etiske retningslinjene i 2023.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Finanssektoren er blant de sektorene som har størst betydning for at vi sammen skal kunne nå disse målene. Landkreditt har valgt å fokusere på fem av FNs 17 bærekraftsmål. Dette er de målene hvor vi ser at vår virksomhet kan ha en særlig påvirkning.

Mål

3 God helse

Hva Landkreditt gjør

Det å være bonde gir økt risiko for skade. Derfor er vi spesielt opptatt av at bøndene forsikrer liv og helse og tilbyr skreddersydde forsikringer og tjenester til bonden med spesielt gunstige priser til Bondelagets medlemmer.

For mer informasjon se avsnittet «En god partner for bonden»

8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Formålet vårt er å bedre bondens økonomi for å sikre matproduksjon i hele landet.

- Tilpassede produkter og tjenester
- Dyktige rådgivere
- Politisk arbeid knyttet til bondens økonomi

For mer informasjon se avsnittet «En god partner for bonden»

11 Bærekraftige byer og samfunn

Avfolking er én av utfordringene norske distriktskommuner står overfor. For at vi skal kunne opprettholde og øke matproduksjonen vår, er det avgjørende at vi har en god rekruttering til landbruket.

Derfor tilbyr vi spesialtilpassede produkter til bønder i etableringsfasen.

For mer informasjon se avsnittet «En god partner for bonden»

17 Samarbeid for å nå målene

Landkreditt er en del av interesseorganisasjonen Norsk Landbrukssamvirke, som er arena for å diskutere, utveksle erfaringer og samarbeide om hvordan vi i enda større grad kan bidra til å nå blant annet FNs bærekraftsmål og landbrukets klimaavtale.

For mer informasjon se avsnittet «Samarbeid for felles mål».

Ambisjoner 2022–2024

Vår ambisjon er å fortsette å ha markedets beste priser på personforsikringer til landbruket og at alle våre landbrukskunder skal ha personforsikring.

Vi er opptatt av helsen til bonden og bondens arbeidstakere, og har som mål at alle våre kunder skal ha gyldig KSL (Kvalitetssystem i landbruket).

Landkreditt skal være best på landbruk. Vi jobber kontinuerlig med kompetanseheving av våre ansatte samt produkt- og tjenesteutvikling for å fortsette å bidra til at det skal være lønnsomt for bønder å produsere norsk mat. På den måten bidrar vi til å sikre sysselsetting, økonomisk vekst og anstendig arbeid i landbrukssektoren.

Vi er opptatt av at bonden skal ha en trygg arbeidsplass og har som mål at alle våre kunder har gyldig KSL.

Vi har som mål å bidra til en vedvarende rekruttering av nye bønder og redusere nedleggelsen av gårdsbruk gjennom våre produkter, tjenester og kompetanse. Dette sikrer en stabil, trygg og voksende matproduksjon over hele landet, også i fremtiden.

Vi jobber for å få på plass flere samarbeid som vil understøtte vårt arbeid med bærekraft. Her er vi per i dag i dialog med Norges Bondelag om nye initiativer.

Samarbeid for felles mål

Landkreditt støtter og samarbeider med flere organisasjoner med tilknytning til landbruket. Samarbeidene er langsiktige, gjensidige og strategiske, og skal bidra til at Landkreditt oppfyller FNs bærekraftsmål 17 for styrket partnerskap for bærekraftig utvikling.

Norges Bondelag

I juni 2021 signerte Norges Bondelag og Landkreditt ny samarbeidsavtale.

Den nye avtalen omfatter både bank og forsikring. Innenfor bank videreføres de eksisterende medlemsfordelene, blant annet sparefordeler på både konto og fond, samt bankkort uten gebyrer. I tillegg har vi et eget låneprodukt, Bondelagets boligstart, eksklusivt for medlemmer i Norges Bondelag. Innen forsikring, gir avtalen medlemmene i Norges Bondelag eksklusiv tilgang på syv ulike personforsikringer til svært konkurransedyktige priser.

– Dette er veldig gode forsikringer til markedets beste priser. Forsikringene er satt sammen for å dekke behovet du har som bonde og selvstendig næringsdrivende, uttalte generalsekretær Sigrid Hjørnegård i Norges Bondelag ved avtaleinngåelsen.

Som medlem i Norges Bondelag er det enkelt og lønnsomt bruke oss. Landkreditts formål om å tilby gode finans- og forsikringsløsninger for landbruket gjør det naturlig for oss å samarbeide med Norges Bondelag. Ved å tilby gunstige vilkår på bank- og forsikringsprodukter til bondelagsmedlemmene, bidrar vi til å fremme økonomisk vekst og sysselsetting i landbruket.

Samarbeidsavtalen er signert for tre år, og begge parter har intensjon om et langvarig videre samarbeid.

Norges Bygdekvinnelag

Landkreditt støtter Norges Bygdekvinnelag, som i over 60 år har arbeidet for levende bygder og kvinnes økonomiske og sosiale rettigheter. Bygdekvinneene har også fokus på matkultur og at bygda skal være en moderne møteplass.

Medlemmene av Norges Bygdekvinnelag får fordeler som blant annet å slippe depotgebyr ved refinansiering av boliglån fra annen bank og årsgebyr på bankkortet. Ikke minst får de tilgang på vårt brede kompetansemiljø innen landbruk.

Både Norges Bygdekvinnelag og Landkreditt har sine røtter i landbruket, og deler ønsket om å ivareta de økonomiske, sosiale og kulturelle interessene til folk som bor på bygda. Med et samarbeid bidrar organisasjonene gjensidig til å styrke hverandres stilling og bedre medlemmenes økonomiske vilkår.

4H Norge og Norges Bygdeungdomslag

Landkreditt har i mange år hatt samarbeid med ungdomsorganisasjonene 4H Norge og Norges Bygdeungdomslag (NBU). Begge organisasjoner deler Landkreditts engasjement for et aktivt bygdeliv, og er viktige drivere for en god rekruttering til bondeyrket.

Vårt aktivitetsfond er et eksempel på en aktivitet, der Landkreditt i samarbeid med Norges Bygdeungdomslag deler ut støtte til aktiviteter i lokale bygdeungdomslag.

Gjennom samarbeidet, støtter vi deres omfattende skolering av tillitsvalgte gjennom fag- og organisasjonskurs på lands- og fylkesplan. Dette er viktig for å skape aktiviteter og sosiale møteplasser for barn og ungdom på bygda.

Landkreditt var stolt hovedsponsor av NBUs landsstevne og høstarrangement i 2023. – Vi har hatt et godt samarbeid med NBUs landsstevne over flere år, og ser at NBU bidrar til at ungdommer kan bygge både nettverk og kompetanse som landbrukets trenger fremover. Det er imponerende å se at ungdommene selv klarer å planlegge og gjennomføre en så stor festival, kommenterer Anders Sigstad, organisasjonssjef i Landkreditt.

Landbrukets Brannvernkomité

Landkreditt Forsikring er medlem i Landbrukets Brannvernkomité (LBK). Landbrukets Brannvernkomité har medlemmer fra sentrale aktører innen relevant næringsliv, og vi deltar aktivt på møter og det faglige arbeidet i komiteen. LBK arbeider for å redusere og begrense branner i norsk landbruk.

Norsk Landbruksrådgiving

Norsk Landbruksrådgiving tilbyr klimarådgiving til bønder over hele landet, og kartlegger mulige klimatiltak på den enkelte gård. Tiltakene varierer fra mindre justeringer, til større, mer kostbare omlegginger.

Vi samarbeider med Norsk Landbruksrådgiving (NLR) i vurderingen av hva slags tiltak som skal kunne godkjennes for våre grønne landbrukslån. Grønt landbrukslån og grønt landbrukslån pluss gis til tiltak som bidrar til å redusere utslipp, gir en mer bærekraftig produksjon eller reduserer skaderisiko. Målet er at tiltakene både skal være gunstige for miljøet og lønnsomme for bondens økonomi.

Generelt jobber vi for at våre kunder skal ta i bruk klimarådgiving og landbrukets klimakalkulator i vurderingen av bærekraftige tiltak for sin gård.

Elsikkerhet i landbruket i Hunderfossen

Det er viktig å redusere antall branner på norske gårdsbruk. Landkreditt Forsikring er derfor samarbeidspartner for Elsikkerhet i landbruket

i Hunderfossen. Gjennom kurs rettet mot elever, lærlinger, elektrikere, el-kontrollører i landbruket og andre faggrupper, er målet at økt kompetanse skal forbedre brann- og elsikkerheten i landbruket.

Nasjonalt samarbeidsforum for HMS

Vi er representert i Nasjonalt samarbeidsforum for HMS i landbruket. Her møtes aktører på tvers i landbruket og diskuterer felles utfordringer og problemstillinger innen HMS, og arbeider med en nullvisjon for dødsulykker i landbruket.

Skadeforebyggende forum

I 2023 meldte vi oss også inn i Skafor (Skadeforebyggende forum), en ideell medlemsorganisasjon som formidler kunnskap om skader, ulykker og forebygging.

Finans Norge og andre bransjesamarbeid

Vi er med i ulike bransjeforum i regi av Finans Norge for å bidra til fremdrift og økt samarbeid innen sirkulærøkonomi i bransjen.

Energi & klimaregnskap 2023

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter konsernet Landkreditt.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO₂-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utviklet av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-1 er basert på denne.

Rapporteringsår energi- og GHG-utslipp

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslippt CO ₂ e	Utslippsandel
Transport total				35.5	8.2	7.5 %
DIESEL (NO)		3,618.0	liter	35.25	8.2	7.5 %
Scope 1 total				35.5	8.2	7.5 %
Elektrisitet total				522.6	14.6	13.4 %
Elektrisitet Nordisk miks		522,620.0	kWh	522.6	14.6	13.4 %
El-biler total				14.7	0.4	0.4 %
Elbil Nordisk		77,365.0	kWh	14.7	0.4	0.4 %
Fjernvarmested total				300.1	2.7	2.4 %
Fjernvarme NO / Oslo		300,148.0	kWh	300.1	2.7	2.4 %
Scope 2 total				837.5	17.7	16.2 %
Avfall total				-	2.3	2.1 %
Restavfall, forbrenning		4,000.0	kg	-	2.2	2.0 %
Papiravfall, resirkulering		2,576.0	kg	-	0.1	0.1 %
Pappavfall, resirkulert		600.0	kg	-	-	-
Organisk avfall, kompost		1,365.0	kg	-	-	-
EE avfall, resirkulert		110.0	kg	-	-	-
Treavfall, forbrenning		150.0	kg	-	-	-
Plastavfall, resirkulering		150.0	kg	-	-	-
Tjenestereiser total				-	81.1	74.2 %
Km-godtgj.bil(NO)		193,213.0	km	-	13.1	12.0 %
Hotellovernattinger, Norden		459.0	netter	-	3.4	3.1 %
Flyreiser, innland		10.9	tCO ₂ e	-	10.9	10.0 %
Flyreiser, kontinent		53.6	tCO ₂ e	-	53.6	49.0 %
Scope 3 total				-	83.4	76.3 %
Total				872.9	09.4	-
KJ				3,142,525,500.0		

Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret

Kategori	Enhet	2023
Elektrisitet Sum (Scope 2) med Markedsbaserte beregninger	tCO ² e	171.4
Scope 2 Sum med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ² e	174.5
Scope 1+2+3 Totalt med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ² e	266.2

Klimaregnskap 2023

Landkreditt hadde i 2023 et totalt klimagassutslipp på 109,4 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Dette er en økning på 52,2 tCO₂e sammenlignet med 2022, som gir en prosentvis økning på 91,3%.

Økningen skyldes hovedsakelig en økning i flyreiser og hotellovernattinger i kategorien tjenestereiser i Scope 3. Totalt sett utgjør Scope 3 76,2% av klimaregnskapet i 2023 mot 48,4% i 2022.

Den største nedgangen i rapporterte klimagassutslipp finner vi i Scope 1 hvor det i 2023 har vært en nedgang på 7,3 tCO₂e sammenlignet med 2022 som skyldes at det i 2023 er kjørt færre kilometer med firmabilene.

For firmabiler er det i årets klimaregnskap rettet opp tidligere feil i klimaregnskapet for 2021 og 2022. Dette påvirker rapporterte utslippsdata i Scope 1 og Scope 2 for disse årene tilhørende forbruk av fossilt brennstoff og energiforbruk.

Det er også i årets klimaregnskap blitt endret metode for å måle utslipp fra flyreiser. Dette har også blitt endret for klimaregnskapet i 2021 og 2022 for å kunne vise til sammenlignbare data på tvers av årene.

Klimagassutslippene i 2023 hadde følgende fordeling:

Scope 1: 8,2 tCO₂e (7,5%)
Scope 2: 17,7 tCO₂e (16,2%)
Scope 3: 83,4 tCO₂e (76,3%)
Totalt rapporterte utslipp i 2023: 109,4tCO₂e

Årlige nøkkeltall og klimaindikatorer:
Økningen i totale utslipp fører til en økt tCO₂e/ÅV (årsverk), opp fra 0,3 tCO₂e/ÅV i 2022 til 0,5 tCO₂e/ÅV i 2023.

Scope 1:

Landkreditt hadde totalt 8,2 tCO₂e i direkte utslipp fra virksomhetens rapporterte Scope 1 utslipp. Utslipp fra Scope 1 ble redusert med 46,8% i 2023.

Transport: Forbruket av fossilt brensel ble redusert med 3 350 liter fra fjoråret som resulterte i et utslipp på 8,2 tCO₂e sammenlignet med 15,5 tCO₂e i 2022.

Scope 2:

Elektrisitet: Målt forbruk av elektrisitet i egneide eller leide lokaler/bygg. Tabellen viser klimagassutslipp fra elektrisitet utregnet med den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren Elektrisitet Nordisk Miks. Utslippet økte fra 11,2 tCO₂e i 2022

til 14,6 tCO₂e i 2023. I 2022 hadde strømforbruket hadde en nedgang ettersom kjøleanlegget var ute av drift i 8 måneder dette året. Sett opp mot et normalår i 2021 har det derfor vært en nedgang i utslipp fra elektrisitet fra egneide eller leide lokaler/bygg på 4,8 tCO₂e fra 19,4 tCO₂e i 2021. Dette tilsvarer en redusert forbruk på 102,1 MWh i 2023 sammenlignet med 2021.

I tillegg er det rapportert utslipp tilhørende strømforbruk ved lading av elbiler som har hatt en nedgang fra 0,5 tCO₂e i 2022 til 0,4 tCO₂e i 2023. I 2023 var utslipp fra elektrisitetsforbruk 174,5 tCO₂e ved bruk av markedsbasert faktor. Praksisen med å presentere utslippene fra elektrisitetsforbruk med to ulike utslippsfaktorer er videre forklart under Scope 2 i Metode. Landkreditt kjøpte ingen opprinnelsesgarantier for sitt elektrisitetsforbruk i 2023.

Fjernvarme: Bruk av fjernvarme i leide bygg i Oslo. Det er registrert en økning på 57,8 MWh i 2023. Utslipp fra fjernvarme har dermed økt til 2,7 tCO₂e i 2023 sammenlignet med et utslipp på 2,3 tCO₂e i 2022.

Scope 3:

otalt for Scope 3 ender utslippet på 83,4 tCO₂e sammenlignet med 27,7 tCO₂e i 2022.

Tjenestereiser: Tjenestereiser utgjør den største andelen av Scope 3 med et utslipp på 81,1 tCO₂e, som tilsvarer 74,2% av totalt utslipp. Innenlands flyreiser har en utslippsandel på 10%, og flyturer i Norden og Europa har en utslippsandel på 49% av selskapets totale utslipp. Hovedårsaken til det økte utslippet i denne kategorien skyldes jobbreise for 140 personer til Milano, med tilhørende flyreise tur-retur og hotellovernattinger. Utslipp fra km-godtgjørelse økte med 13% i 2023, som tilsvarer en økning på 38 179 km siden 2022.

Avfall: Rapportert avfall i kg fordelt på ulike avfallsfraksjoner, samt behandlingsmetode (resirkulert, energigjenvunnet, deponert). Avfall står for et utslipp på 2,3 tCO₂e, og utgjør 3,3% av det totalt rapporterte utslippet for 2023. Tallene som er registrert for restavfall, papp, trevirke og plast er estimerte tall basert på felles avfall på lokasjonene.

Årlige klimagassutslipp

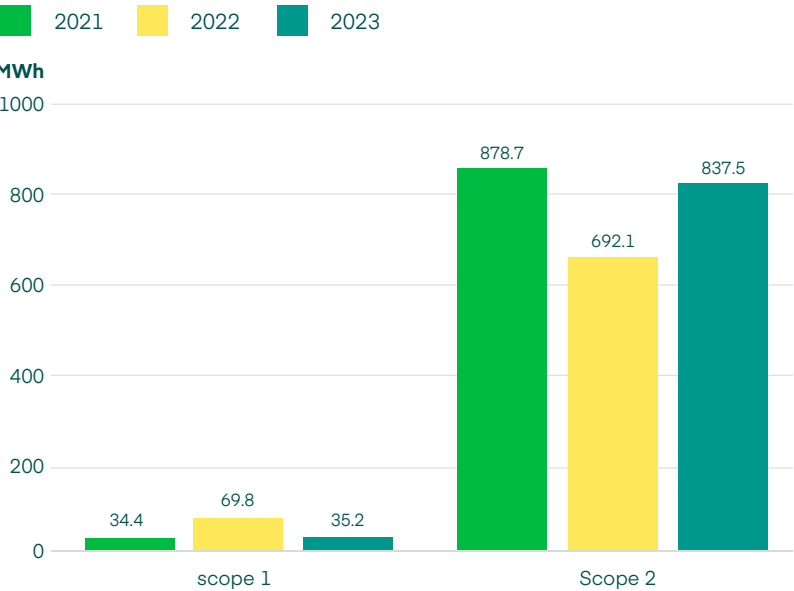
Kategori	Forklaring	2021	2022	2023	% endring fra forrige år
Transport total		7.7	15.5	8.2	-46.8 %
DIESEL (NO)		3.2	6.6	8.2	24.0 %
Bensin		4.5	8.8	-	-100.0 %
Kjølegasser total		5.3	-	-	-
R-407 C		5.3	-	-	-
Scope 1 total		13.0	15.5	8.2	-46.8 %
Elektrisitet total		19.4	11.2	14.6	31.1 %
Elektrisitet Nordisk miks		19.4	11.2	14.6	31.1 %
El-biler total		0,5	0.5	0.4	-22.7 %
Elbil Nordisk		0,5	0.5	0.4	-22.7 %
Fjernvarmested total		2.2	3.2	2.7	16.0 %
Fjernvarme NO / Oslo		2.2	3.2	2.7	16.0 %
Scope 2 total		22.0	14.0	17.7	26.6 %

Kategori	Forklaring	2021	2022	2023	% endring fra forrige år
Avfall total		1.9	19.9	2.3	24.5 %
Restavfall, forbrenning		1.7	1.8	2.2	25.4 %
Papiravfall, resirkulering		0.1	-	0.1	15.5 %
Pappavfall, resirkulert		-	-	-	14.9 %
Organisk avfall, kompost		-	-	-	0.3 %
EE avfall, resirkulert		-	-	-	-15.4 %
Treavfall, forbrenning		-	-	-	50.0 %
Plastavfall, resirkulering		-	-	-	-40.0 %
Tjenestereiser total		13.6	25.8	81.1	214.2 %
Km-godtgj.bil(NO)		10.9	11.6	13.1	13.0 %
Flyreiser, innland		1.9	7.7	10.9	41.3 %
Flyreiser, kontinent		-	6.2	53.6	761.0 %
Hotellovernattinger, Norden		0.8	0.2	3.4	1,346.4 %
Scope 3 total		15.5	27.7	83.4	201.5 %
Total		50.4	57.2	109.4	91.3 %
Prosentvis endring		-	13.3 %	91.3 %	

Årlig energiforbruk (MWh) Scope 1 & 2

Årlige markedsbaserte utslipp

Kategori	Enhet	2021	2022	2023
Elektrisitet Sum (Scope 2) med Markedsbaserte beregninger	tCO ² e	145.6	114.2	171.4
Scope 2 Sum med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ² e	148.2	117.1	174.5
Scope 1+2+3 Totalt med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ² e	176.6	160.2	266.2
Prosentvis endring		-	-9.3 %	66.1 %

Årlige nøkkeltall og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2021	2022	2023	% endring fra forrige år
Scope 1 + 2 utslipp (tCO ² e)		35.0	29.5	26.0	-12.0 %
Totale utslipp(S1+S2+S3) (tCO ² e)		50.4	57.2	109.4	91.3 %
Utslipp per årsverk (tCO ² e/ÅV)		0.3	0.3	0.5	80.8 %
Utslipp per omsetn. (kgCO ² e/millNOK)		0.1	0.1	0.1	36.1 %
Årsverk	Antall	189.0	189.0	200.0	5.8 %
Omsetning	MNO	663.0	612.0	860.5	40.6 %

Metodikk og kilder

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. "A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition", én av fire regnskapsstandarter under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, NF₃, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjonens driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skilles det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippskilder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2 Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale brutto produksjonsmikser fra International Energy Agency's statistikk (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekker produksjonen i Sverige, Finland, Norge og Danmark og

reflekterer det felles nordiske markedsområdet (Nord Pool Spot). I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmiks basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitetsforbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen siden å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (markedsbasert). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en miks av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles residual miks, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3 Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av ulike råstoffer etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

Department for Business, Energy & Industrial Strategy (2020). Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2020). CO2 emission from fuel combustion, International Energy Agency (IEA), Paris.

IEA (2020). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2020). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation,
<http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf>

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014).
<http://www.ipcc.ch/report/ar5/>

AIB, RE-DISS (2020). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corporate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselisten over er ikke komplett, men inneholder de viktigste referansene som benyttes i CEMAsys. I tillegg vil det være en rekke lokale/nasjonale kilder som kan være aktuelle, avhengig av hvilke utslippsfaktorer som benyttes.

Landkreditt Konsern

Årsregnskap 2023

Resultatregnskap

(Hele tusen kroner)	NOTER	2023	2022
Renteinntekter av utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		60 101	19 780
Renteinntekter av utlån til kunder		1 421 493	804 467
Renteinntekter av rentebærende verdipapirer til virkelig verdi over resultatet		101 029	47 330
SUM RENTEINNTEKTER BEREGNET ETTER EFSEKTIV RENTEMETODEN		1 582 623	871 577
Øvrige renteinntekter		54 996	31 089
SUM RENTEINNTEKTER OG LIGNENDE INNTEKTER	9	1 637 619	902 666
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		9	6
Rentekostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		687 632	239 729
Renter på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		293 444	153 985
Renter på ansvarlig lånekapital		21 554	12 375
SUM RENTEKOSTNADER BEREGNET ETTER EFSEKTIV RENTEMETODEN		1 002 640	406 095
Øvrige rentekostnader		24 522	20 456
SUM RENTEKOSTNADER OG LIGNENDE KOSTNADER	9	1 027 162	426 551
NETTO RENTEINNTEKTER	9	610 456	476 116
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	14	654	3 418
Gebyr og provisjonsinntekter	10	137 059	178 552
Gebyr og provisjonskostnader	10	38 141	42 701
Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	14	35 525	-24 363
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter	14	5 530	-9 197
Netto forsikringsinntekter	11	150 428	108 484
SUM ANDRE DRIFTSINNTEKTER		291 056	214 193

Lønn og andre personalkostnader	13,18	258 522	235 431
Driftskostnader	13	182 726	147 646
Avskrivninger	15,31	40 315	30 417
Kredittap på utlån, garantier og rentebærende verdipapirer	5	954	-1 247
SUM DRIFTSKOSTNADER		482 517	412 247
RESULTAT FØR SKATT	25	418 995	278 062
Skattekostnad	19	101 395	70 011
ÅRSRESULTAT		317 600	208 051
Andre inntekter og kostnader			
Årsresultat		317 600	208 051
Estimatavvik pensjoner	18	-13 657	12 549
Skatt av innregnede kostnader	19	3 414	-3 137
SUM RESULTATELEMENTER SOM IKKE VIL BLI REKLASSIFISERT TIL RESULTATET, ETTER SKATT		-10 243	9 412
SUM ØVRIGE RESULTATELEMENTER SOM SENERE KAN BLI REKLASSIFISERT TIL RESULTAT, ETTER SKATT		0	0
TOTALRESULTAT		307 357	217 463
Fordeling av periodens resultat			
Majoritetseiere		314 872	206 272
Minoritetseiere		2 729	1 778
SUM		317 600	208 051
Fordeling av totalresultatet			
Majoritetseiere		304 629	215 684
Minoritetseiere		2 729	1 778
SUM		307 357	217 463

Balanse

Eiendeler

(Hele tusen kroner)	NOTER	31.12.2023	31.12.2022
Kontanter og fordringer på sentralbanker		73 363	123 371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	21	1 389 271	1 045 845
Utlån og fordringer på kunder	5,6,7,8	30 154 290	28 849 233
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	14,27	3 630 176	3 002 251
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	14,27	97 543	91 786
Gjenforsikringsandel brutto forsikringsforpliktelser	11	217 500	425 087
Goodwill	15	58 846	58 846
Andre immaterielle eiendeler	15	140 154	123 609
Varige driftsmidler	15,31	114 404	69 382
Eiendeler ved utsatt skatt	19	0	548
Andre eiendeler		96 082	58 038
SUM EIENDELER	20,26,29	35 971 629	33 847 997

Gjeld og egenkapital

(Hele tusen kroner)	NOTER	31.12.2023	31.12.2022
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	22	271	266
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	22	24 348 891	20 940 560
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	16,28	5 765 384	7 425 839
Betalbar skatt	19	95 952	69 345
Annen gjeld	30	251 567	242 732
Forpliktelser ved utsatt skatt	19	1 285	0
Pensjonsforpliktelser	18	14 029	2 946
Andre avsetninger		56 139	77 378
Brutto forsikringsforpliktelser	11	978 332	929 900
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	17,28	374 737	331 725
SUM GJELD		31 886 586	30 020 691
Minoritetsinteresser		31 521	28 792
Fondsobligasjonskapital	17,28	198 950	232 950
Annen egenkapital		3 854 572	3 565 564
SUM EGENKAPITAL	12	4 085 043	3 827 306
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	20,23,24,26,29	35 971 629	33 847 997

Oslo 31. desember 2023
15. februar 2024

Styret i Landkreditt SA

Hans Edvard Torp
Styreleder

Wenche Irene Kristiansen
Nestleder

Bjørn Kåre Grude
Styremedlem

Kristin Gilje Sandnes
Styremedlem

Jørn Spakrud
Styremedlem

Hilde Husby
Styremedlem

Øyvind Hestnes
Styremedlem

Ole Laurits Lønnum
Konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

Operasjonelle aktiviteter (Hele tusen kroner)

	2023	2022
Netto utbetaling av lån til kunder	-1 288 143	-1 967 585
Innbetaling av renter fra kunder	1 410 729	772 065
Netto innbetaling av innskudd fra kunder	3 408 331	332 888
Utbetaling av renter til kunder	-709 999	-257 519
Netto inn-/ utbetaling av lån til og fra kredittinstitusjoner	4	0
Netto inn-/ utbetaling av renter til kredittinstitusjoner	58 857	19 952
Netto utbetaling ved salg av finansielle eiendeler til investeringsformål	-589 263	1 185 264
Innbetaling av renteinntekter, verdipapirer	177 539	73 286
Netto innbetaling av provisjonsinntekter	82 659	91 825
Utbetaling til drift	-109 370	-170 233
Betalt skatt	-76 019	-68 485
Mottatt utbytte	-	22
Annen utbetaling	-10 204	1 832
NETTO KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITIETER	2 355 122	13 314

Investeringsaktiviteter

Netto utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-35 753	-44 084
Netto inn-/utbetaling ved kjøp eller salg av langsiktige investeringer i aksjer	-340	-51 300
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	194	2 473
NETTO KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	-35 899	-92 911

Finansieringsaktiviteter

Innbetaling ved utstedelse av obligasjons- og sertifikatgjeld	1 141 700	1 350 000
Utbetaling ved forfall av obligasjons- og sertifikatgjeld	-2 308 138	-1 995 000
Utbetaling av renter på obligasjons- og sertifikatgjeld	-314 810	-134 015
Endring beholdning av egne utstedte verdipapirer til amortisert kost	-454 171	673 000
Tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-497	-
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	-20 542	-11 452
Innbetaling ved opptak av fondsobligasjoner	-34 000	33 800
Utbetaling av renter på fondsobligasjoner	-15 821	-10 851
Innbetaling av aksjekapital	-	55 000
Leiebetalinger	-19 526	-18 128
NETTO KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER	-2 025 805	-57 646
SUM KONTANTSTRØM	293 418	-137 242
Kontanter pr 01.01	1 169 217	1 306 458
Netto inn-/ utbetaling av kontanter	293 418	-137 242
Kontanter pr 31.12.2023	1 462 634	1 169 216
*Herav:		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	73 363	123 371
Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	1 389 271	1 045 845

Endring egenkapital

(Hele tusen kroner)	Annen egenkapital	Fondsobligasjonskapital	Minoritetsinteresser	Sum
EGENKAPITAL 01.01.2022	3 360 199	199 150	23 314	3 582 662
Årets resultat	206 272		1 778	208 051
Endringer i estimatavvik pensjoner, etter skatt	9 412			9 412
Renter betalt på fondsobligasjonskapital i 2022	-10 159			-10 159
Emisjon fondsobligasjoner	0	33 800		33 800
Minoritets andel av kapitalforhøyelser i Landkreditt Forsikring	0		3 700	3 700
Andre korreksjoner	-159			-159
EGENKAPITAL 31.12.2022	3 565 565	232 950	28 792	3 827 306
EGENKAPITAL 01.01.2023	3 565 565	232 950	28 792	3 827 306
Årets resultat	314 872		2 729	317 600
Endringer i estimatavvik pensjoner, etter skatt	-10 243			-10 243
Renter betalt på fondsobligasjonskapital i 2023	-15 703			-15 703
Endring egn utst fondsobligasjoner	0	-34 000		-34 000
Minoritets andel av kapitalforhøyelser i Landkreditt Forsikring	0			0
Andre korreksjoner	82			82
EGENKAPITAL 31.12.2023	3 854 573	198 950	31 521	4 085 043

Note 1 - Generell informasjon

Landkreditt SA er morselskap i finanskonsern etter holdingmodellen og benevnt som samvirkeforetak av låntakere. Samvirkeforetaket er morselskap i finanskonsernet Landkreditt. Konsernet omfatter Landkreditt SA, Landkreditt Bank AS, Landkreditt Boligkreditt AS, Landkreditt Eiendom AS, Landkreditt Forsikring AS og Landkreditt Forvaltning AS. Landkreditt Forsikring AS ble fra 1. juni 2018 reklassifisert fra tilknyttet selskap til datterselskap, og er fullt ut konsolidert inn i konsernet fra samme dato. Landkreditt Eiendom AS ble kjøpt med virkning fra 1. mars 2020.

Landkreditts formål er å eie eller delta i andre foretak som driver bankvirksomhet, forsikringsvirksomhet og virksomhet forbundet med dette. Landkreditts overordnede mål er ved forvaltning av egen formue og gjennom egne datterselskaper og/eller deltagelse i andre foretak å bidra til bedret økonomi for medlemmene ved å tilby gode finansielle tjenester. Alle som har lån i Landkreditt Bank sikret med pant i landbrukseiendom eller driftskreditt er medlemmer i Landkreditt SA.

Landkreditt SA er registrert og hjemmehørende i Norge og har hovedkontor i Karl Johans gate 45, Oslo.

Konsernets presentasjons- og funksjonelle valuta er norske kroner.

Årsregnskapet for konsernet ble behandlet og godkjent av styret 15. februar 2024 og offentliggjort samme dag.

Note 2 - Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Prinsippene er benyttet på lik måte i alle perioder som er presentert med mindre noe annet fremgår av beskrivelsen. Alle beløp i regnskap og noter er avrundet til nærmeste hele tusen kroner dersom ikke annet er oppgitt.

2.1 Basisprinsipper

Konsernet avlegger regnskap i samsvar med årsregnskapsforskriften for banker, kreditforetak og finansieringsforetak, i samsvar med forskriften paragraf § 1-4 (1) b). Dette innebærer at måling og innregning fullt ut er i samsvar med IFRS, med unntak av styrets forslag til utbytte og konsernbidrag avsettes som gjeld på balansedagen. Konsernregnskapet ble tidligere også avlagt i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS), som fastsatt av EU. Overgangen til å kun følge årsregnskapsforskriften medfører ingen endringer.

Konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med unntak av finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi.

Utarbeidelse av regnskaper krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 4.

Nye og endrede publiserte standarder med i krafttredelse i 2023

Det er ingen nye eller endrede regnskapsstandarder med effekt for konsernregnskapet i 2023 som har hatt vesentlig effekt på konsernet.

Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse

Det er ingen nye IFRS eller IFRIC-fortolkninger som ikke har trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på regnskapet til konsernet.

2.2 konsolideringsprinsipper

Datterselskaper er alle enheter som Landkreditt har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for svingninger i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin innflytelse over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår. Konsolidering opphører når kontroll opphører.

Konsernregnskapet omfatter Landkreditt AS og datterselskapene Landkreditt Bank AS (100 prosent), Landkreditt Boligkreditt AS (100 prosent), Landkreditt Eiendom AS (100 prosent), Landkreditt Forvaltning AS (100 prosent) og Landkreditt Forsikring AS (92,6 prosent).

Det er anvendt enhetlige regnskapsprinsipper for alle selskapene som inngår i konsernregnskapet. Alle inntekter, kostnader, tap og gevinster som direkte angår et konsernselskap inntektsføres/

belastes dette konsernselskapets regnskap. Felleskostnader belastes det enkelte selskap med den andel som vedrører dette selskapets aktiviteter. Konserninterne transaksjoner verdsettes til markedspriser.

Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til oppkjøp kostnadsføres når de påløper.

Når oppkjøpet skjer i flere trinn skal eierandel fra tidligere kjøp verdsettes på nytt til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med resultatføring av verdiendringen.

Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Behandlingen av etterfølgende endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget er avhengig av om det betingede vederlaget klassifiseres som eiendel, gjeld eller egenkapital. Eiendeler og gjeld som ikke er finansielle eiendeler eller forpliktelser (det vil si utenfor virkeområdet til IFRS 9), måles til

virkelig verdi med verdiendringene presentert i resultatet. Finansielle eiendeler eller forpliktelser måles til virkelig verdi og verdiendringene skal i henhold til IFRS 9 resultatføres eller presenteres i utvidet resultat. Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste mellom konsernselskaper er eliminert. Urealiserte tap elimineres, men vurderes som en indikator på verdifall i forhold til nedskrivning av den overførte eiendelen. Regnskapene til datterselskaper omarbeides når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

2.3 Varige driftsmidler

Tomter og bygninger vurderes til historisk kost, med fradrag for etterfølgende avskrivninger på bygninger. Øvrige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmiddelet. Påfølgende utgifter legges til driftsmiddelets balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Regnskapsført beløp knyttet til utskiftede eiendeler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost

avskrives over forventet utnyttbar levetid som er:

Maskiner	3-10 år
Inventar og utstyr	3-10 år
Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.	

Gevinst og tap ved avgang resultatføres, under andre gevinster/-tap, netto, og utgjør forskjellen mellom salgsspris og balanseført verdi.

2.4 Immaterielle eiendeler

a) Goodwill

Goodwill er den positive forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel.

Goodwill avskrives ikke, men er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på det laveste nivå i foretaket hvor goodwill følges opp for interne ledelsesformål. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. I de tilfeller hvor anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet er lavere enn virkelig verdi av andel av netto identifiserbare eiendeler på oppkjøpstidspunktet, såkalt badwill, inntektsføres differansen umiddelbart.

b) IT-systemer, programvare og lisenser

Kjøpte programvarer og lisenser balanseføres

til anskaffelseskost (inklusive utgifter til å få programmene operative) og avskrives over forventet utnyttbar levetid, som normalt er 3 – 5 år.

Landkreditt Bank har en evigvarende lisens for å drive betalingsformidling som løpende vurderes for nedskrivning.

Som hovedregel kostnadsføres utgifter til utvikling og vedlikehold av programvare etter hvert som de påløper. Utgifter direkte forbundet med utvikling av unik, identifiserbar programvare som eies av selskaper i konsernet, og hvor det er sannsynlig at det vil genereres netto økonomiske fordeler i mer enn ett år, balanseføres som immateriell eiendel.

2.5 Verdifall på ikke-Finansielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med udefinert ubestemt levetid og goodwill, avskrives ikke og testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte verdi.

En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige og inngående kontantstrømmer (kontantstrømgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler, unntatt goodwill.

2.6 Finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt konsernet blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på

oppgjørstidspunktet. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Finansielle eiendeler

Klassifikasjon og måling av finansielle eiendeler, bortsett fra egenkapitalinstrumenter og derivater, vurderes ut fra en kombinasjon av enhetens forretningsmodell for styring av eiendelene og instrumentets kontraktsmessige kontantstrømmerkarakteristikk. Finansielle eiendeler blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende målekategorier:

- * Gjeldsinstrumenter til amortisert kost
- * Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat
- * Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Gjeldsinstrumenter til amortisert kost:

Gjeldsinstrumenter til amortisert kost er gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer, og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer.

Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat:

Finansielle eiendeler som ikke tilfredsstiller kravene til å bli regnskapsført til amortisert kost eller virkelig verdi over utvidet resultat, blir regnskapsført til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler består av kontanter og fordringer på sentralbanker, utlån og fordringer på kredittinstitusjoner, utlån og fordringer på kunder, sertifikater og obligasjoner, herunder rentefond, samt egenkapitalinstrumenter i form av aksjer samt aksje- og eiendomsfond.

Utlån til kunder består i all hovedsak av utlån til landbruket og privatmarkedet. Konsernet har kun utlån til kunder som har kontraktsmessige kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer, og holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsfestede kontantstrømmer. I konsernet blir derfor alle utlån til kunder regnskapsført til amortisert kost.

Kontanter og fordringer på sentralbanker og Utlån til kredittinstitusjoner har kontraktsmessige kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer, og holdes i en forretningsmodell for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer. Disse blir regnskapsført til amortisert kost.

For finansielle eiendeler som måles til amortisert kost er renteinntekter inkludert i linjen "Renteinntekter av utlån til kunder" og forventet kredittap inkludert i linjen «Kredittap på utlån, garantier og rentebærende verdipapirer».

Sertifikater, obligasjoner og andeler i rentefond er del av en portefølje hvor oppfølging og beslutning gjøres på bakgrunn av virkelig verdi i samsvar med en dokumentert risikohåndtering- og investeringsstrategi. Papirer selges og kjøpes løpende. Beslutninger baseres på oppnådd avkastning ved salg, eller en forventet fremtidig utvikling i virkelig verdi ved kjøp, og bærer dermed preg av å være en handelsportefølje. Porteføljen blir regnskapsført til virkelig verdi over resultatet. Realiserte og urealiserte gevinster og

tap inngår i "Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer" mens renteinntekter inngår i linjen "Renteinntekter av rentebærende verdipapirer til virkelig verdi over resultatet".

Egenkapitalinstrumenter er klassifisert til virkelig verdi over resultatet og presentert som "Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter". Realiserte og urealiserte gevinster og tap inngår i "Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter" mens utbytte inngår i "Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter".

Finansielle eiendeler blir testet for nedskrivning. Se note 2.8 og 2.9 for beskrivelse av modell og prinsipper.

Finansielle forpliktelser

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost. Finansielle forpliktelser består av "Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak", "Innskudd og andre innlån fra kunder", "Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost" samt "Ansvarlig lånekapital til amortisert kost".

Rentekostnader inngår i linjen "Renter på gjeld ved utstedelse av verdipapirer" og «Renter på ansvarlig lånekapital».

2.7 Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen bare når det er en ubetinget motregningsrett som kan håndheves juridisk, og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliknelsen samtidig.

2.8 Vurdering av virkelig verdi

Det benyttes nivåinndeling ved vurdering av virkelig verdi (se note 27).

Et team har ansvaret for verdsettelsen av ulike eiendeler og forpliktelser for regnskapsformål. De faktiske resultater fra periodens verdsettelse rapporteres også til revisjonsutvalget i forbindelse med regnskapsavleggelsen. Revisjonsutvalget mottar rapporter om endringer i prinsipper for verdsettelse.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive

markeder er basert på omsetningskurs på balansedagen.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesteknikker. Det benyttes ulike metoder og gjøres forutsetninger basert på markedsforholdene som eksisterer på hver balansedag. For langsiktige forpliktelser benyttes omsetningskurs for det aktuelle instrument eller for et lignende instrument. Andre teknikker, slik som diskontert verdi på fremtidige kontantstrømmer benyttes for å fastsette virkelig verdi for øvrige finansielle instrumenter.

Virkelig verdi på finansielle forpliktelser estimeres ved å diskontere fremtidige kontraktsfestede kontantstrømmer med en intern alternativ markedsrente for tilsvarende finansielle instrumenter.

Hvis det på balansetidspunktet er lenge siden siste omsetning av et rentebærende verdipapir, estimeres virkelig verdi ved å legge et spreadtillegg til markedsrenten på balansetidspunktet. Tillegget i spreaden er i henhold til markedets oppfatning av risikoen på balansetidspunktet. Alle input i modellen er markedsbaserte.

2.9 Nedskrivningsmodell

Under IFRS 9 avsettes det løpende for forventet tap. Modellen for nedskrivninger gjelder for finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter, og som måles til amortisert kost eller virkelig verdi med verdiendringer ført over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Måling av nedskrivning for forventet tap avhenger av om kredittrisiko har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning, og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, er nedskrivningene basert på 12-måneders forventet tap ("trinn 1"). 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Dersom kredittrisiko har økt vesentlig siden førstegangsinnregning er nedskrivningene basert på forventet tap over hele levetiden ("trinn 2" og «trinn 3»).

Uavhengig av dette kan en anta at kredittrisiko ikke har økt vesentlig siden førstegangsinnregning dersom det finansielle instrumentet anses å ha en lav kredittrisiko på rapporteringstidspunktet. Vi har

benyttet unntaket om lav kredittrisiko for balansepostene «Kontanter og fordringer på sentralbanker» og «Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner».

Etter bestemmelsene i IFRS 9 er det benyttet en tapsgradstilnærming for å estimere forventet kreditttap. Tapsgrad er beregnet per kundesegment ved å dividere konstaterte tap (NOK) over de siste 7 årene med diskontert volum (NOK) i samme periode. Beregningen foretas årlig ved bruk av automatisert og dokumentert kode i et datavarehus. I forbindelse med levetidsberegning av forventet tap blir også nedbetalingsfaktor beregnet per segment. Tabellene nedenfor viser gjennomsnittlig nedbetaling per år uttrykt ved gjenstående eksponering i % per 31.12.2022.

Vi har etter bestemmelsene i IFRS 9 valgt en tapsgradstilnærming for å estimere forventet kreditttap. Tapsgrad er beregnet ved å dividere konstaterte tap (kroner) for siste tilgjengelige periode med diskontert volum (kroner) i samme periode.

For landbrukssegmentet gir dette en beregnet tapsgrad på 0,065 %.

Det var ingen konstaterte tap på lån gitt til personkunder (PM) i perioden, noe som gir begrenset mulighet til å matematisk beregne tapsgrad for dette segmentet. Vi har derfor benyttet våre beregninger og innsikt fra landbrukssegmentet for å sette tapsgrad for personmarkedssegmentet, siden det er store likhetstrekk mellom disse to segmentene. I våre vurderinger har vi lagt til grunn at tapsgrad innenfor personmarkedsporteføljen er noe lavere enn for landbrukssegmentet. Dette begrunnet med ingen konstaterte tap, gjennomgående lav belåning og at tap innenfor landbrukssegmentet gjerne gjelder litt større engasjementer med flere produksjoner. Skjønnsmessig er dermed tapsgrad for personmarkedssegmentet vurdert til 0,033 %, halvparten av observert tapsgrad for landbrukssegmentet. Boligmarkedet er i dag høyt priset og har en iboende usikkerhet i forhold til fremtidig verdiutvikling. Økt inflasjon, økt rentenivå og generelt noe større usikkerhet vil kunne påvirke boligprisene fremover. Økte levekostnader vil også kunne påvirke misligholdet fremover. Dette er forhold som inngår i sannsynlighetsvurderingen av forventede tap. Med en konservativ

belåningsgrad og gjennomgående god betjeningsevne i porteføljen forventes imidlertid lave tap fremover.

I forbindelse med levetidsberegning av forventet tap har nedbetalingsfaktor blitt beregnet per segment. Tabellene nedenfor viser gjennomsnittlig nedbetaling per år uttrykt ved gjenstående eksponering i prosent. Tapsgrad per segment fremgår også.

Landbruk

År	Nedbetaling. %	Tapsgrad. %
1	100	0,065
2	73	0,065
3	57	0,065
4	48	0,065
5	40	0,065
6	33	0,065
7	28	0,065
8	23	0,065
9	19	0,065
10	16	0,065
11	13	0,065
12	11	0,065
13	9	0,065
14	7	0,065
15	6	0,065

Personsmarked

År	Nedbetaling. %	Tapsgrad. %
1	100	0.033
2	65	0.033
3	46	0.033
4	34	0.033
5	26	0.033
6	20	0.033
7	16	0.033
8	12	0.033
9	9	0.033
10	7	0.033
11	5	0.033
12	4	0.033
13	3	0.033
14	2	0.033
15	2	0.033

SMB

År	Nedbetaling. %	Tapsgrad. %
1	100	0.22
2	69	0.22
3	53	0.22
4	38	0.22
5	29	0.22
6	24	0.22
7	19	0.22
8	14	0.22
9	11	0.22
10	9	0.22
11	7	0.22
12	5	0.22
13	4	0.22
14	3	0.22
15	2	0.22

Ovennevnte tapsgrader og nedbetalingsfaktorer ligger til grunn for estimering av kredittap etter IFRS 9.

Som beskrevet over går nedskrivning til tap på utlån og fordringer gjennom tre trinn ettersom kredittrisikoen endrer seg.

Uavhengig av trinn blir det beregnet forventet tap på poster utenfor balansen, så som garantier og ubenyttede rammer på kreditter.

Trinn 1:
Ved første gangs regnskapsføring beregnes et dag-1 tap, tilsvarende 12 måneders forventet kredittap.

Trinn 1 omfatter alle finansielle eiendeler som ikke har en vesentlig høyere kredittisiko enn ved førstegangsinnregning, eller har lav kredittisiko ved førstegangsinnregning. Avsetningen for tap tilsvarer neste 12 måneders forventede tap. Alle lån og fordringer som ikke er overført til trinn 2 eller 3 er plassert i denne kategorien.

Trinn 2:
Omfatter lån og fordringer som har hatt en vesentlig økning i kredittisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis for tap. For disse eiendelene avsetter det for forventet tap over hele den kontraktsfestede levetiden. Vi har definert at vesentlig økning i kredittisiko ved utlån til kunder inntreffer dersom betaling er forsinket med 30 dager eller mer, og/ eller der utlånet fra første gangs balanseføring har falt minst en risikoklasse. Utlån med betalingslettelser defineres alltid å ha hatt en vesentlig økning i kredittisiko.

Renteinntekter knyttet til utlån i trinn 1 og trinn 2 blir beregnet etter den effektive rentemetoden på den brutto balanseførte verdien.

Trinn 3:
Består av utlån og fordringer som har hatt en vesentlig økning i kredittisiko siden innvilgelse, og hvor det er objektive bevis på tap på balansedatoen. For disse eiendelene avsettes det også for forventet tap over hele den kontraktsfestede levetiden. Vi har definert vesentlig økning i kredittisiko siden innvilgelse, og hvor det er objektive bevis på tap på balansedatoen, til å inntreffe ved overtrekk og restanser eldre enn 90 dager.

Disse lånene er presentert netto i selskapets balanse og renteinntekter på utlån i trinn 3 blir beregnet basert på netto balanseført verdi.

Lån som er i trinn 2 eller 3 kan ikke re-klassifiseres til et lavere trinn før etter minimum 3 måneder etter at de erklært friske igjen.

Vi benytter ikke bestemmelsen som gir mulighet for kategorisering “low risk” på utlån til kunder, slik at alle negative bevegelser mellom risikoklassene nedenfor oppfattes som vesentlig økning i kredittisiko.

Regelsett Trinn Plassering		NY RISIKO KLASSE				
		A	B	C	D	E
START RISIKO KLASSE	A	1	2	2	2	3
	B	1	1	2	2	3
	C	1	1	1	2	3
	D	1	1	1	1	3
	E	3	3	3	3	3

Tabellen viser hvordan første gangs innregning (“start risiko klasse” til høyre), sammen med dagens risiko klasse (“ny risiko klasse” øverst) identifiserer hva som er vesentlig økning i kredittisiko og respektiv plassering i trinn.

- Risikoklasse A:** Kunder med svært god betjeningsevne, og som gir økonomisk handlefrihet og mulighet for sparing
- Risikoklasse B:** Kunder med god betjeningsevne som gir økonomisk handlefrihet
- Risikoklasse C:** Kunder med tilstrekkelig betjeningsevne til å dekke alle husholdningens kostnader
- Risikoklasse D:** Kunder uten tilstrekkelig betjeningsevne til å dekke alle husholdningens kostnader

Risikoklasse E: Kunder med lån/engasjement som har ubetalte terminer eldre enn 90 dager

Selve tapsavsetningen for konti i trinn 1 beregnes ved å multiplisere engasjementet med tapsgrad. For trinn 2 og 3 skal det beregnes forventet kredittap over hele engasjements løpetid og som skal neddiskonteres til nåverdi basert på effektiv rente. Dette gjøres ved å summere det multipliserte av tapsgrad og forventet engasjement per fremtidige år hensyntatt nedbetalingsfaktor. Endelig justeres forventet kredittap (tapsavsetningen) for trinn 1, 2 og 3 basert på vurderinger av de nærmeste års makroøkonomiske utsikter. Herunder vår samlede vurdering av renteutvikling, boligpriser, arbeidsledighet og faktorer som kan påvirke matproduksjon som gjennom sannsynlighetsvektet utfall vil kunne påvirke tapsavsetningen.

De nevnte makrovariabler overvåkes fortløpende og vurderes minimum årlig med mindre særlige signaler krever annet. Vurderingene tar utgangspunkt i ulike kilder som Norges Bank (Finansiell stabilitet og pengepolitisk rapport), SSB (arbeidsledighetsstatistikk), Eiendom Norge (Boligprisutvikling) og Tine, Nortura og Agri Analyse (Landbrukets bransjeråd og Landbruksbarometer).

I 2022 ble makromodellen, som påvirker tapsestimatene (ECL), justert til å øke sannsynlighet for negativ utvikling hvor også utfall/ betydning av et negativt scenario ble skjerpet. Dette med bakgrunn i forventninger om økt rentenivå, økte energikostnader og andre innsatsfaktorer for landbruket som dermed forventningsmessig vil kunne påvirke utviklingen noe mer negativt fremover enn det som var lagt til grunn tidligere.

Sannsynlighetsvekting av forventet tap

Utfall	Beskrivelse	Faktor for utfall, %	Sammsynlighet, %
Forventet		100	50
Pessimistisk		145	55
Optimistisk		90	5

Tabellen under viser makro scenarioers sensitivitet på ECL (tall pr 31.10.2023)

Segment	Forventet scenario	Optimistisk scenario	Pessimistisk scenario
PM	14.209.378	14.772.781	18.028.729
Næring	48.601.859	50.830.590	63.710.580
Totalt	62.811.237	65.603.371	81.739.309

Kvantitativ informasjon om maksimal kreditteksponering, forfalte og nedskrevne lån finnes i note 5, 6 og 29.

Kontanter og fordringer på sentralbanker:

Kontanter og fordringer på sentralbanker er utelukkende mot Norges Bank. Norges Bank er ratet Aaa hos Moodys og AAA/A-1+ fra S & P og oppfyller dermed standardens presumpsjon om lav kredittrisiko. Norges Bank har en PD på 0,00 og vi gjør følgelig ikke noen tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner:

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner er mot finansinstitusjoner med minimum A- rating, og oppfyller dermed standardens presumpsjon om lav kredittrisiko. Vi har vurdert at dette, sammenholdt med LGD, lav eksponering, det faktum at en høy andel av eksponeringen er mot en systemviktig bank, og i all vesentlighet er over-night plasseringer, gir uvesentlige tapsavsetninger. Det er derfor ikke foretatt tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

2.10 Gjensikringsandel brutto forsikringsforpliktelser

Gjensikringsandelen omfatter de beløp som forventes å motta fra gjensikringssselskaper i henhold til inngåtte gjensikringsavtaler. Andelen skal nedskrives dersom den har falt i verdi. Verdifall inntreer hvis man har mottatt objektiv informasjon om at krav ikke betales, og der virkningen av dette kan måles på pålitelig måte.

2.11 Vurdering av andre forpliktelser

Leverandørgjeld og andre forpliktelser bokføres til nominell verdi og reguleres ikke for renteendringer.

2.12 Konstatering av tap

Konstatering av tap (fraregning av balanseført verdi) foretas når banken ikke har rimelige forventninger om å gjenvinne et engasjement i sin helhet eller en del av den. Kriterier når dette skal gjøres er blant annet:

- Avsluttet konkurs i selskaper med begrenset ansvar
- Stadfestet akkord/gjeldsforhandlinger
- Avvikling for øvrige selskaper med begrenset ansvar
- Avsluttet bo ved dødsfall
- Ved rettskraftig dom
- Sikkerheter er realisert

Engasjementet vil normalt legges på langstidsovervåkning i tilfelle debitor igjen skulle bli søkegod.

2.13 Modifikasjon

Når de kontraktsregulerte kontantstrømmene fra en finansiell eiendel blir reforhandlet eller på annen måte endret, og reforhandlingen

eller endringen ikke fører til fraregning av den finansielle eiendelen, beregnes den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi på nytt og det innregnes en endringsgevinst eller et endringstap i resultatet. Den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi beregnes på nytt som nåverdien av de reforhandlede eller endrede kontraktsregulerte kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eventuelle påløpte kostnader eller honorarer justerer den endrede finansielle eiendelens balanseførte verdi og nedskrives over den endrede finansielle eiendelens gjenværende levetid.

2.14 Utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes av forskjeller mellom regnskapsført verdi i balansen av en eiendel eller forpliktelse, og eiendelens eller forpliktelsens skattemessige verdi. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser som gjelder på balansedagen. Eiendeler ved utsatt skatt blir balanseført i den utstrekning det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt. Forpliktelser ved utsatt skatt og eiendeler ved utsatt skatt nettoføres.

2.15 Pensjonsforpliktelser

Selskapene i konsernet har nå like pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringssselskaper, fastsatt basert på periodiske aktuarberegninger. Konsernet har hatt både ytelsesplaner og innskuddsplaner. Landkreditt Bank lukket i 2015 den ytelsesbaserte pensjonsordningen, og overførte alle ansatte født etter 1963 til en innskuddspensjonsordning. Pr 31.12.2023

ble også ansatte født i 1963 og tidligere også overført til innskuddspensjonsordningen. Det ble utstedt fripoliser for alle som ble overført til innskuddspensjon, samt at det utbetales en månedlig kompensasjon. Kompensasjonen klassifiseres som lønnskostnad. Pr 31.12.2023 er det dermed ingen ansatte igjen i ytelsespensjonsordningen.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år ansatt i selskapet og lønn.

En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor arbeidsgiver betaler faste bidrag til en separat juridisk enhet. Arbeidsgiver har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er blitt betalt. Arbeidsgiver har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere bidrag hvis enheten ikke har nok midler til å betale alle ansatte ytelser knyttet til opptjening i inneværende eller tidligere perioder. Ved innskuddsplaner betaler arbeidsgiver innskudd til offentlig eller privat administrerte forsikringsplaner for pensjon på obligatorisk, avtalemessig eller frivillig basis. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad når de forfaller. Forskuddsbetalte innskudd bokføres som en eiendel i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger.

Den balanseførte forpliktelsen pr 31.12.2023 er knyttet til usikrede pensjonsordninger, og er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien

av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med OMF-rentekurven, da dette markedet anses dypt nok. OMF – renten (obligasjoner med fortrinnsrett) utstedes av selskaper med høy kredittverdighet. Forpliktelsene kan ha inntil 30 års løpetid, og OMF-renten skal ha tilnærmet den samme løpetiden som den relaterte pensjonsforpliktelsen. Bruk av foretaksobligasjon som diskonteringsrente krever at det finnes foretaksobligasjoner med lang løpetid, høy kvalitet, i samme valuta, og at det er et dypt marked for slike obligasjoner. Markedsaktører har fremholdt at OMF-markedet er dypt, og at prisingen i markedet er pålitelig. Analyser utført eksempelvis av aktører som Gabler, samt interne analyser, hensyntatt rentebytteavtaler, underbygger at det finnes et dypt og likvid marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, konsentrert til OMF. Det norske OMF-markedet har blitt mer velutviklet etter finanskrisen, og har høy kredittrating. Norsk regnskapsstiftelse konkluderte med, i sin oppdaterte veiledning for pensjonsforutsetningen per 31.12.2012, at OMF-renten ikke kan avvises som basis for fastsettelse av diskonteringsrenten. Vi har derfor konkludert med å legge OMF-renten til grunn som diskonteringsrente for beregning av pensjonsforpliktelsen.

Estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene er ført over utvidet resultat.

Endringer i pensjonsplanens ytelser kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjeningsperioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

2.16 Avsetninger

Det eksisterer ingen juridiske eller selvpålagte hendelser med sannsynlighet for oppgjør som har medført noen slike avsetninger i regnskapet per 31.12.2023.

2.17 Brutto forsikringsforpliktelser

Består av avsetning for ikke opptjent premie samt erstatningsavsetninger.

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie er den premien som ikke er opptjent i inneværende periode. Opptjeningen skjer i takt med kontraktens lengde, som i all vesentlighet er 12 måneder.

Erstatningsavsetninger dekker skader som er oppstått og meldt ved utgangen av regnskapsåret. Denne betegnes som RBNS (Reported but not settled). I tillegg skal avsetningen dekke skader som er inntruffet, men ikke meldt til selskapet. Denne betegnes som IBNR (Incurred but not reported). For inntrufne, ikke meldte skader avsettes det ved hjelp av statistiske metoder, beregnet av aktuar.

2.18 Leieavtaler

Konsernet som leietaker

Ved inngåelse av en kontrakt vurderes det om den inneholder en leieavtale. Kontraktene inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte mot et vederlag.

IFRS 16 inneholder valgmulighet til å unnlate å innregne bruksretten og leieforpliktelsen for en leieavtale dersom leieavtalen er kortsiktig (under 12 måneder) eller den underliggende eiendelen har lav verdi. Vi har benyttet dette unntaket.

For disse leieavtalene blir kostnaden innregnet lineært over leieperioden.

For øvrige leieavtaler innregnes på iverksettelsestidspunktet en bruksrett og en leieforpliktelse.

Leieforpliktelsen måles ved førstegangsinngregning til nåverdien av leiebetalinger som ikke er betalt på tidspunkt for regnskapsavleggelsen. Diskonteringsrenten som blir benyttet er foretaket/konsernets marginale lånerente. Ved etterfølgende målinger måles leasingforpliktelsen til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetoden. Leieforpliktelsen måles på nytt når det skjer en endring i fremtidige leiebetalinger som oppstår som følge av endring i en indeks eller hvis vi endrer vurdering om vi vil utøve forlengelses- eller termineringsopsjoner. Når leieforpliktelsen måles på nytt på denne måten, foretas en tilsvarende justering av balanseført verdi av bruksretten, eller blir ført i resultatet dersom den balanseførte verdien av bruksretten er redusert til null.

Ved første gangs innregning i balansen måles bruksretten til anskaffelseskost, det vil si leieforpliktelsen (nåverdi av leiebetalingene) forskuddsleiepluss, og eventuelle direkte anskaffelseskostnader. I etterfølgende perioder måles bruksretten ved anvendelse av en anskaffelsesmodell.

Bruksretten inngår i linjen «Varige driftsmidler» mens leieforpliktelsen inngår i linjen «Annen gjeld»

Konsernet som utleier

Landkreditt har ingen fremleie av kontorlokaler til selskaper utenfor konsernet, og har derfor ingen fremleie klassifisert som finansielle leieavtaler.

2.19 Utstedt fondsobligasjonskapital

Evigvarende fondsobligasjonskapital hvor det er en ubetinget rett til ikke å betale renter er klassifisert som egenkapital. Utbetalte renter presenteres som fradrag i aksjonærenes egenkapital. Skatteeffekten av rentene presenteres i resultatet.

2.20 Egenkapital

Landkreditt er et samvirkeforetak innen finansområdet. Landkreditts formål er å eie eller delta i andre foretak som driver bankvirksomhet, forsikringsvirksomhet og virksomhet forbundet med dette. Landkreditts overordnede mål er ved forvaltning av egen formue og gjennom datterselskaper eller deltagelse i andre foretak å bidra til bedre økonomi for medlemmene ved å tilby gode finansielle tjenester. Alle som har lån i Landkreditt Bank, sikret med pant i landbrukseiendom og/eller driftskreditt er medlemmer i Landkreditt.

2.21 Renteinntekter og –kostnader

Renteinntekter og –kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rentemethode. For eiendeler som måles til virkelig verdi over resultatet presenteres renteinntekter i resultatet også etter den effektive rentemetoden. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid.

Den effektive rente metode er en metode for beregning av amortisert kost av en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse, og fordeling av renteinntekt eller rentekostnad over den relevante periode. Den effektive renten er den renten som diskonterer den forventede fremtidige kontantstrøm til en balanseført verdi over den forventede levetiden til det finansielle instrumentet.

Inntektsføring av renter etter den effektive rentemetoden benyttes både for balanseposter som vurderes til amortisert kost og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet. Renteinntekter på nedskrevne engasjementer beregnes som effektiv rente av nedskrevet verdi for engasjementer i trinn 3.

2.22 Utbytte

Utbytte resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

2.23 Gebyrinntekter og - kostnader

Gebyrer og provisjoner inntekts- og kostnadsføres i den perioden de er opptjent (inntekt) eller påløpt (kostnad).

2.24 Netto inntekt på rentebærende verdipapirer vurdert til virkelig verdi

Oppstår fra realiserte og urealiserte gevinster og tap på rentebærende verdipapirer og andre renteinstrumenter.

2.25 Netto inntekt på aksjer og andeler vurdert til virkelig verdi

Oppstår fra realiserte og urealiserte gevinster og tap på aksjer og andeler.

2.26 Netto forsikringsinntekter

Netto forsikringsinntekter er summen av premieinntekter for egen regning, minus summen av erstatningskostnader for egen regning, pluss summen av allokerede skadebehandlingskostnader og finansposter.

Forsikringspremie inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Omfatter alle beløp selskapet har mottatt eller har til gode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt før regnskapsårets avslutning.

2.27 Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstilling er utarbeidet ved bruk av direkte metode.

Note 3 - Risikostyring og internkontroll

3.0 Risikofaktorer

Finansiell virksomhet innebærer et behov for styring, forvaltning og kontroll av risiko. God risikostyring skal være et strategisk virkemiddel for å øke verdiskapningen i Landkreditt. Intern kontroll skal bidra til å sikre en effektiv drift, kontrollere de mest vesentlige risikoer av betydning for oppnåelse av konsernets mål, sikre intern og ekstern rapportering av høy kvalitet samt bidra til at alle relevante lover, forskrifter og interne retningslinjer overholdes. Risikoen tallfestes i form av et kapitalbehov knyttet til alle vesentlige risikoer.

Styrene i selskapene i konsernet har tiltrådt de overordnede prinsippene for risikostyring og intern kontroll slik de er vedtatt i konsernstyret i Landkreditt SA dog tilpasset det enkelte selskaps forretningsmodell. Prinsippene revideres minimum årlig.

Konsernets lønnsomhet er blant annet avhengig av evnen til å identifisere, styre og prise risiko som oppstår i forbindelse med finansielle tjenester. Styret i Landkreditt har som mål at den samlede virksomheten skal ha en lav risikoprofil. Risikoprofilen vil dog være sterkt påvirket av morselskapets strategiske målsettinger med hensyn til leveranse av finansielle tjenester til landbruket og organisasjonsformen som innebærer at en vesentlig andel av kundene i Landkreditt Bank gjennom sitt pantelån og/eller driftskreditt er medlemmer og således får innflytelse på morselskapets målsettinger.

Konsernet skal ha solide kapitalbuffer for å kunne ta risiko. De formelle minstekrav til egenkapital innebærer at konsernet skal ha en kapitaldekning på minimum 17,0 %, bestående av 13,5 prosent ren

kjernekapital og 3,5 % tilleggskapital. Konsernet har interne minimumskrav som er høyere enn formalkravet. De konkrete minimumsnivåer er nedfelt i dokumentet "Dokumentasjon om risikoprofil og nødvendig kapitalbehov (ICAAP)". Styret har i tråd med Finanstilsynets pilar 2 vedtak fra april 2022 besluttet at den rene kjernekapitaldekningen i konsernet til en hver tid skal tilfredsstille de formelle minimumskravene tillagt pilar 2-kravet fra Finanstilsynet (2,2 prosent) samt et internt bufferkrav på 1,0 prosentpoeng. For kapitaldekning se note 12.

Styret i konsernet skal fastsette overordnede risikorammer for følgende områder:

- Forretningsrisiko
- Kredittrisiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Markedsrisiko
- Forsikringsrisiko
- Operasjonell risiko
- Bærekraft og klimarisiko

Styrene i de enkelte operative selskapene i konsernet fastsetter risikorammer som er konsistente med konsernets overordnede målsettinger. ICAAP-dokumentet inneholder i tillegg sensitivitetsanalyser med hensyn til fremtidig økonomisk utvikling og soliditet. ICAAP-prosessen gjennomføres årlig, eller oftere hvis det inntreffer spesielle hendelser som får stor betydning for den økonomiske utviklingen og soliditeten.

Styret i Landkreditt er konsernets øverste ansvarlige organ for forretningsdriften, inklusive all løpende styring og kontroll. Styret i Landkreditt har

ansvar for å påse at konsernet har en egenkapital som er forsvarlig ut ifra risikoen ved og omfanget av virksomheten i konsernet, og å påse at kapitalkrav som følger av lover og forskrifter blir overholdt. Innenfor rammer som fastsettes av konsernstyret er styrene i de operative selskapene ansvarlige for å etablere hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll. Risikorammer som fastsettes på selskapsnivå skal være konsistente med konsernets overordnede målsettinger.

Styret i Landkreditt og det enkelte selskap i konsernet gjennomgår årlig konsernets viktigste risikoområder og interne kontroll. Gjennomgangen har som målsetting å få dokumentert kvaliteten på arbeidet innen de viktigste risikoområdene samt svakheter og forbedringsbehov i disse. Gjennomgangen bidrar til å sikre at endringer i risikobildet identifiseres slik at nødvendige forbedringstiltak iverksettes.

Styret i Landkreditt skal sikre at det er etablert revisjons- og risikoutvalg som hver skal bestå av tre styremedlemmer samt et godtgjørelsesutvalg bestående av alle styremedlemmer. Revisjons- og risikoutvalgene skal være et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret i konsernspiss Landkreditt SA, med det formål å føre en uavhengig kontroll med konsernets risikoeksponering, finansielle rapportering og risikostyrings- og kontrollsystemer. Godtgjørelsesutvalget skal, innenfor styrenes ansvarsramme, styrke styrenes oppfølging av belønningspolitikken og den til enhver tid gjeldende godtgjørelsesordning i selskapene i konsernet.

Konsernsjefen har ansvar for å iverksette risikostyring som bidrar til å oppfylle de målene styret i Landkreditt SA setter for konsernets virksomhet, herunder effektive styringssystemer og intern kontroll.

Ledelsen og styret for det enkelte selskap i konsernet skal sørge for å ha kunnskap om alle vesentlige risikoer innenfor eget ansvarsområde, slik at dette kan forvaltes på en økonomisk og administrativt ansvarlig måte. Konsernsjefen gir nærmere retningslinjer for gjennomføringen av

- risikovurderinger
- etablerte kontrolltiltak
- vurdering av egen etterlevelse av eksternt og internt regelverk
- planlagte forbedringstiltak
- faktisk gjennomføring av den etablerte internkontrollen

Rapporteringen gjennomføres på selskapsnivå og danner grunnlaget for konsernsjefens rapport til styret i Landkreditt SA. Rapporteringen gjennomføres årlig.

Risikostyringen og internkontrollen i konsernet er basert på prinsippet om tre forsvarslinjer. Førstelinen er representert ved de utøvende driftsfunksjoner som innenfor sine respektive forretnings- og driftsområder har ansvaret for oppnåelsen av de aktuelle strategier og målsettinger for virksomheten. Førstelinen har ansvaret for at det er etablert og gjennomføres forsvarlig risikostyring og intern kontroll på det enkelte område. Dette inkluderer også ansvaret for compliance i forhold til lover og forskrifter, interne rammer og retningslinjer samt aktuelle bransjestandarder.

Andrelinjeforsvaret omfatter funksjoner for risikostyring og compliance. Andrelinjeforsvaret støtter førstelinjeforsvaret i etablering og gjennomføring av risikostyring og intern kontroll gjennom informasjons-, rådgivnings- og kontrollaktiviteter.

Risikokontrollfunksjonen sikrer etterlevelse av strategi og retningslinjer for risikotaking i organisasjonen. Risikokontrollfunksjonen og utvikling av risikostyringsverktøy er organisert i en egen enhet som er uavhengig av de enheter som utøver forretningsvirksomheten. Funksjonens leder rapporterer direkte til konsernsjef og har adgang til å rapportere direkte til styret ved behov. Risikostyringsfunksjonens leder kan kun sies opp med styrets samtykke.

Compliancefunksjonen identifiserer og vurderer etterlevelse av lover, forskrifter, interne retningslinjer og bransjestandarder. Det foreligger retningslinjer, prosesser og planer for begge funksjonene. Risikokontroll- og compliancefunksjonene kan integreres i andre funksjoner så lenge det er tilrettelagt for nødvendig uavhengighet og ressursbruk til disse oppgavene.

Retningslinjene for risikokontrollfunksjonen og compliancefunksjonen fastsettes av styret i Landkreditt SA.

Internrevisjonen inngår sammen med styret som en del av tredjelinjeforsvaret.

Det rapporteres både i forhold til faktisk risikoeksponering og maksimal rammeutnyttelse. Rapporteringen inkluderer stresstesting.

Det foreligger ikke lovmessige hindringer, ut over krav nedfelt i generelle lover og forskrifter, for hurtig overførsel av ansvarlig kapital eller tilbakebetaling av gjeld mellom morselskap og datterselskaper.

3.1 Risikoer

3.1.1 Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av kunders manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser. Kredittrisiko inkluderer restrisiko (risikoen for at sikkerheter er mindre effektive enn forventet), konsentrasjonsrisiko og motpartsrisiko.

Kredittrisiko oppstår primært i forbindelse med utlån til kunder, investeringer i verdipapirer, innskudd i kredittinstitusjoner og ved handel i verdipapirer.

Med mindre det foreligger konkrete indikasjoner på at det er fare for verdifall på utlån til kunder, gjennomføres tapsvurderinger kvartalsvis. Alle kunder med låneengasjement som har ubetalte terminer eldre enn 30 dager gjennomgås. Alle rapporterte engasjementer er gjenstand for vurdering om det foreligger indikasjoner på manglende betjeningssevne og verdifall som følge av svekket kredittverdighet. I tillegg gjennomføres kvartalsvis vurdering av engasjement på separat observasjonsliste. Kvantitativ informasjon om maksimal kreditteksponering, forfalte og nedskrevne lån finnes i note 5, 6 og 29.

Retningslinjene for investeringer i sertifikater og obligasjoner inneholder rammer for porteføljens samlede durasjon, krav til likviditet, størrelse på eksponering pr motpart i forhold til motpartens gjeld og samlede balanse samt krav til rating. Det er fastsatt rammer som bygger på Finanstilsynets modul for evaluering av risiko som blant annet inneholder kvantifisering av tapspotensialet. Styret mottar månedlig og kvartalsvis rapportering. Se også presentasjon av maksimal kreditteksponering i note 29.

3.1.2 Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap på åpne posisjoner i finansielle instrumenter som følge av endringer i markedsvariabler og/eller markedsbetingelser innenfor en gitt tidshorisont. Markedsrisiko inkluderer renterisiko. Konsernet tar kun i meget beskjeden grad aksjerisiko. Renterisiko oppstår når det er forskjeller i rentebindingstid mellom eiendeler og gjeld. Det kan også være renterisiko knyttet til poster utenfor balansen.

Konsernet har i all hovedsak utlån med flytende rente som er finansiert av innskudd eller obligasjonslån med tilnærmet lik rentebindingstid. I tilknytning til de vedtatte rammene er det beregnet renterisiko for et parallelt skift i rentekurven på 2 prosentpoeng, risiko for manglende markedslikviditet samt risiko knyttet til porteføljens risikospredning.

I note 20 presenteres effekten av 1 prosent endring i rentekurven på konsernets resultat. I note 20 finnes også ytterligere informasjon om renterisiko og reprisingstidspunkter.

3.1.3 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av dyr finansiering eller prisfall på eiendeler som må realiseres.

Likviditetsstrategien skal bidra til å sikre at aktivitetene innenfor likviditets- og finansieringsområdet er i tråd med de rammebetingelser og retningslinjer som følger den overordnede forretningsideen, strategiske planer og budsjetter, samt at aktivitetene er forsvarlige i forhold til soliditet og evne og vilje til å ta risiko. Videre skal likviditetsstrategien bidra til å sikre at håndteringen av likviditetsrisiko skjer i samsvar med de krav som følger av lover og forskrifter.

Likviditetsstrategien skal sikre at alle forpliktelser kan innfris etter hvert som de forfaller og at planlagt vekst kan finansieres til en fornuftig kostnad.

Rammene for styring av likviditetsrisiko er satt i forhold til at konsernet til enhver tid skal ha likviditet både på meget kort og mellomlang sikt til å møte sine forpliktelser. I det meget korte perspektivet stilles strengere krav til at likviditetsbeholdningen skal være tilgjengelig på kort varsel enn i et noe lengre perspektiv.

Likviditetsrisikoen følges opp daglig hovedsakelig innen tidsperioder som daglig, ukentlig, månedlig og halvårlig. Likviditeten stresstestes regelmessig. Det er utarbeidet en beredskapsplan for å sikre tilfredsstillende håndtering av likviditetsmessige stressede situasjoner. Beredskapsplanen revideres minimum årlig.

3.1.4 Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko er risiko for at de faktiske erstatningsutbetalingene overskrider den forventede skadeutbetalingen som utgjør hoveddelen av den forhåndsfastsatte premien.

Landkreditt skal ha et system for å kunne ta kalkuleerte risikoer, følge opp og styre disse slik at det sikres en forsvarlig lønnsomhet. For høy risiko kan innebære høyere inntekter i en periode, men også økt sannsynlighet for negative hendelser og tap. For lav risiko over tid kan innebære lav inntjening og vekst. Styret legger derfor stor vekt på at Landkreditt skal jobbe aktivt og

kontinuerlig med å overvåke lønnsomheten, samt til enhver tid å ha oversikt over hvilke risikoer som ligger i porteføljen.

For å redusere forsikringsrisikoen benytter Landkreditt Forsikring seg av reassuranseavtaler. Reassuranse skal beskytte Landkreditt Forsikring sin egenkapital og sikre en utjevning av resultatene over tid gjennom proporsjonale og ikke-proporsjonale reassuransekontrakter.

Vurdering av reassuranse inngår som en del av Landkreditt Forsikring sin produktutviklingsprosess for alle nye produkter og endring av eksisterende produkter.

3.1.5 Operasjonell risiko

Med operasjonell risiko forstås risiko for tap som følge av utilstrekkelige rutiner eller systemer og menneskelig feil eller svikt. Landkreditt skal til enhver tid ha oversikt over den operasjonelle risikoen som er knyttet til virksomheten. Konsernet skal ha etablert et rammeverk bestående av relevante systemer for å identifisere, måle og vurdere operasjonell risiko. Vurdering skal minimum gjøres årlig i forbindelse med konsernets vurdering av samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil (ICAAP).

Etablert rammeverk skal inkludere en strategi for styring av operasjonell risiko som dekker hele virksomheten og som omfatter:

- rammer og retningslinjer for styring av operasjonell risiko
- system for kontroller, registrering, rapportering og oppfølging
- Landkreditts forretningsmodell, virksomhetsområder og konkurranseforhold
- Landkreditts risikokultur.

Rammeverket skal revideres jevnlig i lys av endrede rammebetingelser, makroøkonomiske utsikter, utviklingen innenfor strategiske satsningsområder, konsernets soliditet og økonomiske utvikling.

Vi skal overvåke eventuell økt operasjonell risiko i perioder med større drifts- eller strategiendringer.

3.1.6 Forretningsmessig og strategisk risiko

Forretningsmessig risiko er risikoen for manglende resultater basert på at forholdet mellom inntekter og kostnader over tid utvikler seg i feil retning.

Strategisk risiko er definert som risikoen for svekket lønnsomhet på grunn av endringer i konkurranse, rammebetingelser, eksterne faktorer, og lignende.

Forretningsmessig og strategisk risiko følges systematisk opp gjennom langtidsplaner, ICAAP-prosesser og fortløpende vurderinger av måloppnåelse. Det ventes ikke endringer i rammevilkårene for konsernet ut over de endringer som vil være generelle for de fleste norske finansinstitusjoner.

3.1.7 Bærekraft og klimarisiko

Vi deler risiko knyttet til klimaendringer i tre hovedkategorier:

- Fysisk risiko: økt risiko for naturkatastrofer og ekstremvær
- Ansvarsrisiko: søksmål og erstatningskrav rundt utslipp og manglende klimatiltak
- Overgangsrisiko: risiko rundt omveltningene fra politiske og sosiale endringer som kreves for et lavutslipps-samfunn

Klimaet er i endring og det vil trolig bli mer regn, mer vind og lengre tørkeperioder fremover. Foreløpige vurderinger tilsier dermed at den fysiske risikoen knyttet til klimaendringer er økende. Det er sentralt å ta hensyn til ved vurdering av klimarisiko fremover. Det er igangsatt en prosess for å integrere vurdering av klimarisiko og bærekraft generelt som en del av kredittgivning. Dette anses som et viktig tiltak for å sørge for en økt bevissthet omkring hvordan endringer i klima vil kunne påvirke kundemassen vår fremover.

For forsikringsselskapet tilsier en foreløpig vurdering at mye av økningen i ekstremvær vil fanges opp av naturskadepoolen. Det forventes at forsikringspremien over tid vil justeres for å fange opp høyere skadekostnader. Klimaendringene vil også kunne medføre økt forsikringsrisiko innen områder som ikke dekkes av naturskadepoolen, og derfor påvirke selskapet direkte. Klimatrusselen er en vesentlig del av selskapets risikovurdering på produkter som vil kunne påvirkes av endringer i klima.

Med tanke på den fysiske risikoen, er det videre foretatt en foreløpig kartlegging av kundemassen relatert til risiko for flom og om forsikrede og finansierte eiendommer ligger nær eller på kjente kvikkleireforekomster. Det er foreløpig for tidlig å konkludere da det er usikkerhet blant annet knyttet til datakvalitet, men den foreløpige kartleggingen tyder på at konsernet ikke har noen stor andel av kundemassen som er utsatt for flom og kvikkleire.

Overgangsrisiko er utfordrende å kartlegge siden det henger tett sammen med hvordan samfunnet vil klare overgangen til et lavutslippsamfunn, og hvilke endringer det vil medføre. En vellykket overgang til et lavutslippsregime vil også kunne begrense den fysiske risikoen ved at den globale oppvarmingen reduseres. Tiltak, reguleringer og markedspraksis knyttet til lavere utslipp inngår som en sentral del av klimarisikovurderingene i konsernet.

Landbruket er en sektor som i stor grad merker virkningen av klimaendringene. De siste vekstsesongene har vært preget av store variasjoner i klimatiske forhold, noe som skaper utfordringer. For landbruket er ikke klimaendringer bare vær, men kan eksempelvis bety tap av biologisk mangfold, spredning av sykdommer og påvirke import av soya til kjøtt- og melkeproduksjon.

Landkreditt er eksponert for klimarisiko. I det korte perspektivet vurderes det at fysisk risiko som følge av økt omfang og hyppighet av værhendelser anses som den hendelsen med størst sannsynlighet og med størst konsekvens. Erstatningsordninger inn mot landbruket begrenser risikoen. En vesentlig risiko inn mot landbruket er langvarig tørke eller ekstreme nedbørshendelser som påvirker planteproduksjonen i vesentlig grad. Utfordringen med tørke er muligens størst knyttet til grasproduksjon som medfører at førtilgangen blir vanskelig/svært kostbart. Vår erfaring er at de som driver med planteproduksjonen ofte får en inntektsvikt i tørkeåret, men vil ha normal produksjon igjen året etter (gitt normale værforhold), mens for de som driver med husdyr kan et tørkeår få langsiktige konsekvenser. Gitt at førtilgangen er så dårlig at hele eller deler av besetningen må slaktes, vil det ta tid å bygge opp besetningen på nytt. I forbindelse med tørken i 2018, innførte Landkreditt et ekstraordinært tiltak ved å tilby tørkelån med gunstige betingelser til berørte bønder. I tillegg ble det gitt noe avdragsfrihet. Erfaringen vår er at tørkeåret i 2018 ikke medførte vesentlige tap i porteføljen.

Note 4 - Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

For landbrukssegmentet er det, i tillegg til økt risiko for skader som følge av ekstreme nedbørshendelser eller tørke, en risiko for økt frekvens av skader knyttet til sykdom på avlinger og dyr som følge av nye sykdommer og arter som migrerer. Et varmere klima kan medføre at trekkmonsteret til fugler endres som igjen kan medføre økt forekomst av sykdom. I et litt lengre perspektiv er det usikkerhet knyttet til overgangsriskoen og hvilke eventuelle tiltak som vil bli iverksatt fra myndighetene for å redusere utslipp i samfunnet. Dette kan påvirke Landkreditt både gjennom tiltak som treffer landbruks- eller privatmarkedsporteføljen, eller omfattende tiltak som medfører forstyrrelser i økonomien. Matsikkerhet, økt selvforsyningsgrad og beredskap vurderes å være viktige risikoreduserende faktorer med tanke på landbruket.

Forsikringsselskaperenes kostnader for værrelaterte katastrofer har doblet seg de siste 20 årene. Klimarisiko er derfor et sentralt element i Landkreditts bærekraftstrategi. Landkredittkonsernet har gjennom Landkreditt Forsikring lang erfaring med å vurdere klimarisiko knyttet til våre kunder, men har i økende grad tatt inn slike vurderinger i kredittarbeidet.

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som må anses å være sannsynlige.

Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Det utarbeides estimater og gjøres antakelser knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil pr. definisjon sjelden være fullt i samsvar med de endelige utfall.

Beregning av forsikringsforpliktelser og nedskrivninger på utlån er til en viss grad basert på skjønn. De viktigste forutsetningene for nedskrivninger på utlån er beskrevet i note 2.9, 5, 6, og pensjonsforpliktelser/-kostnader i note 18 og goodwill i note 2.4 og 15.

Landkreditt Bank og Landkreditt Forsikring er andelseiere i flere fond forvaltet av Landkreditt Forvaltning. I henhold til IFRS 10 skal konsolidering vurderes hvis konsernselskaper har kontroll som følge av styremedlemskap, rettigheter til å motta variabel godtgjørelse fra salg av og distribusjon av fond samt mulighet til å påvirke beløp for avkastning. Landkreditt Forsikring oppfyller ingen av forutsetningene.

Landkreditt Bank oppfyller kun forutsetningene knyttet til kontroll som følge av styremedlemskap og mottak av variabel godtgjørelse, men ingen av selskapene har mulighet til å påvirke forvalternes beslutninger knyttet til kjøp og salg av verdipapirer som inngår i fondenes porteføljer. Kriteriene for kontroll er ikke oppfylt, og konsolidering er derfor ikke gjennomført.

Note 5 - Nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser til kunder

Konsernet har kun utlån klassifisert til amortisert kost

Endringer i nedskrivninger på finansielle instrumenter

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	
TAPSAVSETNINGER - UTLÅN TIL KUNDER TIL AMORTISERT KOST				
Tapavsetning pr. 1.1.2022	18 498	7 578	54 560	80 636
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	2 346	-928	-1 419	0
Overført til trinn 2	-829	844	-15	0
Overført til trinn 3	-29	-92	121	0
NETTO OVERFØRT	1 488	-176	-1 313	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-2 394	1 837	-1 321	-1 878
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	3 382	793	201	4 376
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-1 948	-930	-2 129	-5 007
Konstaterte tap	0	0	2 007	2 007
Endringer i model/risikoparametere	-2 529	-1 170	-281	-3 980
Andre justeringer	0	0	2 110	2 110
TAPSAVSETNINGER PR. 31.12.2022	16 498	7 932	53 835	78 264

Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:

Overført til trinn 1	1 117	-1 039	-78	0
Overført til trinn 2	-579	695	-115	0
Overført til trinn 3	-36	-60	96	0
NETTO OVERFØRT	501	-404	-97	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-1 794	908	-1 018	-1 903
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	3 908	461	5 031	9 400
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-1 994	-1 346	-15 672	-19 012
Konstaterte tap	0	0	0	0
Endringer i model/risikoparametere	1 055	691	26	1 772
Andre nedskrivninger/-justeringer	-283	0	-2 110	-2 393
TAPSAVSETNINGER PR. 31.12.2023	17 891	8 243	39 994	66 128

TAPSAVSETNINGER - FINANSIELLE FORPLIKTELSE

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Tapavsetning pr. 1.1.2022	3 265	719	19	4 003
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	120	-116	-4	0
Overført til trinn 2	-89	89	0	0
Overført til trinn 3	0	-1	1	0
NETTO OVERFØRT	31	-28	-3	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-193	220	-6	21
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	167	25	0	192
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-110	-30	-1	-141
Endringer i model/risikoparametere	-505	-112	-2	-618
Andre justeringer	1	0	0	1
TAPSAVSETNINGER PR. 31.12.2022	2 656	795	7	3 457
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	75	-74	0	0
Overført til trinn 2	-50	53	-3	0
Overført til trinn 3	0	-1	1	0
NETTO OVERFØRT	24	-22	-1	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-83	104	-2	19
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	201	10	0	212
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-121	-30	0	-151
Endringer i model/risikoparametere	176	80	0	256
Andre justeringer	-1	0	0	-1
TAPSAVSETNINGER PR. 31.12.2023	2 852	937	3	3 791

Resultatførte tap på utlån og finansielle forpliktelser

	2023				2022			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Endringer i IFRS 9 nedskrivninger ¹	1 590	452	-13 844	-11 802	-2 610	431	-503	-2 682
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	0	0	12 571	12 571	0	0	1 920	1 920
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	87	87
Inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger	n/a	n/a	n/a	-814	n/a	n/a	n/a	-1 207
Andre nedskrivninger	n/a	n/a	n/a	999	n/a	n/a	n/a	635
TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER M.V.	1 590	452	-1 273	954	-2 610	431	1 504	-1 248

Resultatførte tap på utlån og garantier

Avsetninger for tap er beregnet basert på forventet kredittap (ECL) ved bruk av 3-trinn metoden som beskrevet i note 2.9.

Endringer i brutto utlån og potensiell kreditteksponering

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
	Klassifisering ved første gangs balanseføring og friske lån	Vesentlig økning i kreditt-risiko siden første gangs balanseføring	Vesentlig økning i kredittrisiko siden første gangs balanseføring og objektive bevis på tap	
Endringer i brutto utlån til kunder til amortisert kost				
Brutto utlån pr. 01.01.2022	24 264 236	2 372 422	284 759	26 921 417
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	289 952	-273 780	-16 172	0
Overføringer til trinn 2	-998 508	1 002 832	-4 324	0
Overføringer til trinn 3	-42 034	-28 022	70 056	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-927 762	-81 766	-4 508	-1 014 037
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	6 274 676	290 429	3 595	6 568 700
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-3 207 785	-300 138	-46 851	-3 554 774
Andre justeringer	0	0	0	0
Andre kundefordringer og fremleiekontrakter	6 426	0	0	6 426
BRUTTO UTLÅN PR. 31.12.2022	25 659 200	2 981 976	286 556	28 927 732
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	380 830	-349 178	-31 652	0
Overføringer til trinn 2	-854 119	901 588	-47 469	0
Overføringer til trinn 3	-61 408	-27 932	89 340	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-955 901	-93 905	-7 583	-1 057 389
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	6 708 633	216 888	28 693	6 954 214
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-3 995 462	-517 268	-96 899	-4 609 628
Andre justeringer	0	0	0	0
Andre kundefordringer og fremleiekontrakter	5 489	0	0	5 489
BRUTTO UTLÅN PR. 31.12.2023	26 887 262	3 112 168	220 986	30 220 417

Utlån hvor alle sikkerheter er realisert og fullt nedskrevet overføres til langtidsovervåkning for videre oppfølging, dersom det ikke blir oppnådd avtale om nedbetaling. Landkreditt Bank har avtale med eksternt inkassoselskap om langtidsovervåkning. Brutto overførte utlån til langtidsovervåkning utgjør 1,8 millioner i 2022 (1,7 millioner i 2021).

Avstemming mot balanse

	2023	2022
Sum brutto utlån og fordringer på kunder til amortisert kost	30 220 417	28 927 732
Tapsavsetninger utlån og fordringer til kunder iht IFRS 9	-66 128	-78 499
UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER	30 154 289	28 849 233

Endringer - finansielle forpliktelser

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Finansielle forpliktelser / potensiell kreditteksponering pr. 01.01.2022 *)	4 577 034	198 238	4 740	4 780 012
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	34 427	-33 180	-1 248	0
Overføringer til trinn 2	-79 781	79 781	0	0
Overføringer til trinn 3	-2	-305	307	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-204 916	27 962	-1 449	-178 403
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	223 987	5 704	0	229 691
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-89 077	-9 734	-400	-99 211
FINANSIELLE FORPLIKTELSE/POTENSIELL KREDITTEKSPONERING PR. 31.12.2022 *)	4 461 673	268 466	1 951	4 732 090
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	27 871	-27 815	-56	0
Overføringer til trinn 2	-85 967	86 847	-880	0
Overføringer til trinn 3	-606	-307	913	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-60 157	-23 916	-1 162	-85 235
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	427 526	4 767	0	432 294
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-263 754	-12 116	-52	-275 922
FINANSIELLE FORPLIKTELSE/POTENSIELL KREDITTEKSPONERING PR. 31.12.2023	4 506 587	295 926	714	4 803 227

*) Tall for 2022, inkludert IB, er endret grunnet feil ved lånetilsagn

Note 6 - Utlån til kunder fordelt på risikoklasser

Konsernet definerer sine hovedmarkedssegmenter til å være næringsliv og privatmarked. Innenfor segmentet næringsliv er landbruk den dominerende næringen. Innen landbruk er hovedvekten av lånene gitt til eiendommer i sentrale områder og sikret innenfor 60 prosent av godkjent verdigrunnlag. Økt vekt på bostedsverdier medfører positiv verdiutvikling særlig for de eiendommer som ligger i sentrale områder.

Innen privatmarkedet vurderes kvaliteten på utlånsporteføljen til å være høy. Hovedvekten av utlånene er gitt på basis av sikkerhet i eiendommer som ligger i sentrale strøk der det i vurdering av betjeningsevne er tatt høyde for en betydelig rentøkning, og der de fleste lån er gitt innenfor 60 prosent av godkjent verdigrunnlag.

Konsernet benytter en modell for risikoklassifisering av utlån og kreditter til alle kunder som beregner risiko på grunnlag av kundens betjeningsevne og belåningsgrad. Betjeningsevne og belåningsgrad vurderes uavhengig av hverandre. Beregnet risikoklasse er et resultat av en kombinasjon av betjeningsevne og belåningsgrad. Betjeningsevne er kundens evne til å betjene gjelden med renter og avdrag. Belåningsgrad er kundens belåning av verdivurderte sikkerheter som i all hovedsak er fast eiendom.

Beregnet risikoklasse er et resultat av en kombinasjon av betjeningsevne og

belåningsgrad. Avhengig av resultatet av beregningen klassifiseres kunden i henholdsvis lav, middels eller høy risikoklasse.

Gjennom medlemskapet i Finans Norge har Landkreditt Bank en avtale som dekker varemottakers garantiansvar i Oppgjørs- og driftskredittordningen for landbruket. Ordningen går i korte trekk ut på at innvilget kreditt til landbruket sikres gjennom notifikasjon av fremtidige produsentoppgjør fra medlemsbedrifter av samvirkeordningen fra 1967 og privatordningen fra 1968. Størrelse på limit innvilges i forhold til størrelsen på leveransene til ovennevnte bedrifter pr år. Hovedregel er at kreditten maksimeres til 40 prosent av netto overført beløp til bank, inklusive merverdiavgift. Kredittenes størrelse gjennomgås årlig. Medlemsbedriftenes kausjonsansvar er å anse som en simpel kausjon og begrenses til 50 prosent av bankens tap på driftskreditten.

Tapsrisikoen i den samlede porteføljen vurderes som lav.

Landkreditt Boligkreditt og Landkreditt Forsikring definerer begge sitt hovedmarked til å være godt sikrede boliglån til privatmarkeds kunder i Landkreditt Bank. Det forventes ingen negative endringer i tapsutsiktene for dette markedssegmentet. Kvaliteten på utlånsporteføljene vurderes å være høy. Alle utlån er nedbetalingslån eller boligkreditter med flytende rente.

Alle engasjementer risikoklassifiseres etter en modell som i hovedsak bygger på betjeningsevne og sikkerhet. Risikoklassifiseringen foretas hver gang det er endring i kundens engasjement eller pant. Løpende engasjementer risikoklassifiseres kvartalsvis. Alle utlån i Landkreditt Boligkreditt skal ha en panteverdi innenfor 80 prosent av boligens verdi.

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2023

Utlån til kunder	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Brutto utlån
Lav risiko	19 891 184	933 060	0	20 824 244
Lav til middels risiko	4 680 358	1 217 117	8 739	5 906 214
Middels risiko	1 793 101	592 573	3 264	2 388 938
Høy risiko	336 382	369 060	208 984	914 426
Usikrede kortkreditter og andre kundefordringer	186 237	359	0	186 596
SUM UTLÅN TIL KUNDER	26 887 262	3 112 168	220 987	30 220 417

*) Kundefordringer fra forsikrings- og eiendomsめglingsvirksomhet

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2022

Utlån til kunder	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Brutto utlån
Lav risiko	19 640 478	820 572	0	20 461 050
Lav til middels risiko	4 245 562	1 204 918	0	5 450 480
Middels risiko	1 311 456	579 338	0	1 890 794
Høy risiko	276 877	377 122	286 556	940 555
Usikrede kortkreditter og andre kundefordringer*	184 827	26	0	184 853
SUM UTLÅN TIL KUNDER	25 659 200	2 981 976	286 556	28 927 732

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2023

Finansielle forpliktelser / potensiell kreditteksponering	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Brutto utlån
Lav risiko	4 072 897	121 302	0	4 194 199
Lav til middels risiko	337 693	117 690	0	455 383
Middels risiko	74 585	29 009	0	103 595
Høy risiko	20 491	27 539	714	48 743
Usikrede kreditter	921	386	0	1 307
SUM FINANSIELLE FORPLIKTELSE	4 506 587	295 926	714	4 803 227

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2022

Finansielle forpliktelser / potensiell kreditteksponering	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Brutto utlån
Lav risiko	4 092 274	99 072	0	4 191 346
Lav til middels risiko	300 620	118 518	0	419 138
Middels risiko	61 782	28 949	0	90 731
Høy risiko	6 031	21 509	1 951	29 491
Usikrede kreditter	966	419	0	1 385
SUM FINANSIELLE FORPLIKTELSE	4 461 673	268 466	1 951	4 732 090

Sikkerhetsstillelser knyttet til kredittforringede engasjementer

31.12.2023	Brutto beløp	Tapsavsetninger	Nettoverdi	Verdi sikkerheter	Type sikkerhet
Personmarked	63 251	9 508	53 743	80 626	Fast eiendom
Næringslivsmarked	157 771	30 486	127 712	326 043	Fast eiendom
TOTALT	221 023	39 994	181 456	406 669	

31.12.2022	Brutto beløp	Tapsavsetninger	Nettoverdi	Verdi sikkerheter	Type sikkerhet
Personmarked	48 662	15 204	35 803	110 466	Fast eiendom
Næringslivsmarked	237 894	38 865	199 491	375 602	Fast eiendom
TOTALT	286 556	54 069	235 294	486 067	

Note 7 - Brutto utlån fordelt på de viktigste geografiske områder

	31.12.2022	Prosentandel	31.12.2021	Prosentandel
Agder	638 577	2,1	663 286	2,3
Innlandet	2 804 674	9,3	2 625 254	9,1
Møre og Romsdal	485 312	1,6	511 617	1,8
Nordland	869 109	2,9	871 370	3,0
Oslo	3 830 926	12,8	3 702 034	12,9
Rogaland	2 905 641	9,7	3 013 276	10,5
Troms og Finnmark	485 805	1,6	467 526	1,6
Trøndelag	2 014 726	6,7	1 976 684	6,9
Vestfold og Telemark	2 816 650	9,4	2 540 531	8,8
Vestland	1 134 149	3,8	1 030 548	3,6
Viken	12 023 521	40,0	11 313 722	39,4
Svalbard	0	0,0	0	0,0
Utenfor Norge	19 838	0,1	24 406	0,1
SUM	30 028 927	100,0	28 740 254	100,0
ANDRE KUNDEFORDRINGER*	191 490		187 478	
SUM BRUTTO UTLÅN OG FORDRINGER PÅ KUNDER	30 220 416		28 927 732	

*) Kundefordringer fra forsikrings- og eiendomsmeglingsvirksomhet

Geografisk fordeling basert på medlemskap

Fylke	31.12.2023			31.12.2022		
	Medlemmer	Antall lån	Restlån	Medlemmer	Antall lån	Restlån
Agder	221	285	425 379	224	299	456 859
Innlandet	1 212	1 804	2 111 318	1 216	1 799	1 983 251
Møre og Romsdal	292	384	314 456	306	414	346 247
Nordland	376	539	661 643	381	557	650 379
Oslo	59	71	105 107	65	71	91 132
Rogaland	868	1 342	2 339 989	910	1 399	2 445 337
Troms og Finnmark	327	372	277 099	340	389	253 001
Trøndelag	839	1 217	1 442 346	882	1 294	1 438 177
Vestfold og Telemark	942	1 295	1 840 089	933	1 277	1 689 884
Vestland	437	556	585 780	432	552	561 220
Viken	2 778	3 863	5 443 581	2 761	3 823	5 095 216
SUM	8 351	11 728	15 546 787	8 450	11 874	15 010 703

Note 8 - Utlån og finansielle forpliktelser til kunder fordelt på segmenter og næringer

Utlåntil kunder fordelt på segmenter og næringer

Pr. 31.12.2023	Brutto utlån	Tapsavsetning Trinn 1	Tapsavsetning Trinn 2	Tapsavsetning Trinn 3	Andre avsetninger/ korrigeringer	Netto utlån
Privatmarked	12 959 845	6 071	524	9 508	0	12 943 742
Næringsliv	17 079 675	11 821	7 719	30 486	0	17 029 649
Andre kundefordringer*	180 897	n/a	n/a	n/a	n/a	180 897
SUM	30 220 417	17 891	8 243	39 994	0	30 154 289
Landbruk	16 616 346	10 515	6 911	27 053	0	16 571 867
Industri	28 879	71	10	0	0	28 796
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	96 523	161	213	3 003	0	93 147
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	37 570	67	109	0	0	37 394
Eiendomsdrift	194 050	397	388	0	0	193 263
Tjenesteytende næringer	106 308	610	88	430	0	105 181
SUM NÆRINGS LIV	17 079 675	11 821	7 719	30 486	0	17 029 648

*) Kundefordringer fra forsikrings- og eiendomsmeglingsvirksomhet

Pr. 31.12.2022	Brutto utlån	Tapsavsetning Trinn 1	Tapsavsetning Trinn 2	Tapsavsetning Trinn 3	Andre avsetninger/ korrigeringer	Netto utlån
Privatmarketskunder	12 341 243	6 284	-402	15 673	0	12 319 688
Næringsliv	16 410 036	10 214	8 334	38 396	0	16 353 092
Andre kundefordringer*	176 453	n/a	n/a	n/a	n/a	176 453
SUM	28 927 732	16 498	7 932	54 069	0	28 849 233
Landbruk	15 942 261	9 410	7 541	33 001	0	15 892 309
Industri	35 287	69	55	0	0	35 162
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	76 335	114	141	5 001	0	71 079
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	33 222	55	84	0	0	33 083
Eiendomsdrift	244 795	362	350	385	0	243 697
Tjenesteytende næringer	78 136	204	163	9	0	77 761
SUM NÆRINGS LIVSKUNDER	16 410 036	10 214	8 334	38 396	0	16 353 091

Se note 6 for beskrivelse av utlånsporteføljene.

Finansielle forpliktelser / potensiell kreditteksponering

Pr. 31.12.2023	Potensiell kreditteksponering	Tapsavsetning Trinn 1	Tapsavsetning Trinn 2	Tapsavsetning Trinn 3	Total
Privatmarkeds kunder	1 737 779	601	25	1	1 737 153
Næringslivskunder	3 065 447	2 251	912	3	3 062 282
SUM	4 803 227	2 852	937	3	4 799 434
Landbruk	2 954 104	1 891	745	1	2 951 468
Industri	8 186	21	0	0	8 164
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	15 860	35	17	2	15 805
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	24 784	62	6	0	24 715
Eiendomsdrift	44 264	87	103	0	44 075
Tjenesteytende næringer	18 249	155	41	0	18 054
SUM NÆRINGS LIVKUNDER	3 065 447	2 251	912	3	3 062 281

Pr. 31.12.2022	Potensiell kreditteksponering	Tapsavsetning Trinn 1	Tapsavsetning Trinn 2	Tapsavsetning Trinn 3	Total
Privatmarkeds kunder	1 811 107	575	19	4	1 810 509
Næringslivskunder	2 920 983	2 081	776	3	2 918 123
SUM	4 732 090	2 656	795	7	4 728 632
Landbruk	2 834 881	1 801	692	2	2 832 386
Industri	3 212	8	0	0	3 202
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	11 045	22	14	3	11 006
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	23 723	55	7	0	23 661
Eiendomsdrift	39 924	83	45	0	39 796
Tjenesteytende næringer	8 198	110	16	0	8 072
SUM NÆRINGSLIVKUNDER	2 920 983	2 081	776	3	2 918 123

*) Tall for 2022 er endret grunnet feil ved lånetilsagn

Note 9 - Renteinntekter og rentekostnader på finansielle instrumenter som ikke er bokført til virkelig verdi

	2022	2021
Renteinntekter av utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	60 101	19 780
Renteinntekter av utlån til kunder til amortisert kost	1 421 493	804 467
Renter av sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi over resultatet	101 029	47 330
SUM RENTEINNTEKTER BEREGNET ETTER EFFEKTIVRENTEMETODEN	1 582 623	871 577
Renter fra rentefond til virkelig verdi	54 968	31 059
Øvrige renteinntekter	28	30
SUM ØVRIGE RENTEINNTEKTER	54 996	31 089
SUM RENTEINNTEKTER OG LIGNENDE INNTEKTER	1 637 619	902 666
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	9	6
Rentekostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	687 632	239 729
Renter på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	293 444	153 985
Renter på ansvarlig lånekapital	21 554	12 375
SUM RENTEKOSTNADER BEREGNET ETTER EFFEKTIV RENTEMETODEN	1 002 640	406 096
Øvrige rentekostnader	24 522	20 456
SUM RENTEKOSTNADER OG LIGNENDE KOSTNADER	1 027 162	426 551

Note 10 - Provisjonsinntekter og -kostnader

	2023	2022
Garantiprovisjon	330	296
Gebyrer betalingsformidling	18 258	18 180
Gebyrer forvaltningstjenester	55 453	61 090
Gebyrinntekter forsikring	24 866	64 425
Provisjoner eiendomsmegling	25 384	20 980
Andre provisjonsinntekter	12 770	13 580
GEBYR OG PROVISJONSINTEKTER	137 059	178 552
Avgitt garantiprovisjon	902	666
Gebyrkostnader clearing/oppgjør	6 723	6 026
Gebyrkostnader forsikring	30 276	34 853
Andre provisjonskostnader	240	1 155
GEBYR OG PROVISJONSKOSTNADER	38 141	42 701

Note 11 - Forsikring

TEKNISK REGNSKAP

2023		Direkte forsikring								
Premieinntekter	Eiendom	Motorvogn		Ansvar	Yrkesskade	Inntekststap	Transport	Assistanse	Andre	Sum
		Trafikk	Øvrige							
Forfalte bruttopremier	254 228	81 930	176 705	33 799	56 950	176 558	2 518	13 457	22 387	818 531
Endring ikke opptjent brutto premie	-7 717	9	579	-986	490	-4 820	-6	65	-342	-12 729
OPPTJENT BRUTTO PREMIE	246 512	81 938	177 284	32 813	57 440	171 737	2 511	13 522	22 045	805 802
Avgitte gjenforsikringspremier	-16 450	-1 530	1 912	-1 942	-1 184	-1 532	12	16	363	-20 335
Endring i gjenfors.andel uopptjent	-39 502	-12 970	-32 205	0	-11 841	-34 018	-382	-3 696	-4 245	-138 860
PÅLØPT GJENFORSIKRINGSPREMIE	-55 951	-14 501	-30 294	-1 942	-13 024	-35 550	-370	-3 680	-3 882	-159 195
PREMIEINTEKTER FOR EGEN REGNING	190 560	67 438	146 990	30 870	44 416	136 187	2 141	9 842	18 163	646 607
Premieinntekter										
Erstatningskostnader										
Brutto betalte erstatninger	-197 606	-52 811	-143 626	-13 854	-20 531	-129 281	-890	-8 467	-12 509	-579 575
Brutto endring i erstatningsavsetning	-9 774	-9 742	-8 504	-5 853	-4 624	3 747	-811	-924	783	-35 702
BRUTTO ERSTATNINGER	-207 380	-62 552	-152 130	-19 707	-25 155	-125 534	-1 701	-9 391	-11 726	-615 277
Gjenfors.andel av betalte erstatninger	65 523	13 922	33 866	0	10 618	44 936	286	2 205	3 746	175 103
Gjenfors.andel endr. erstatningsavsetning	-20 285	-3 886	-8 504	0	-6 963	-11 657	-302	-121	-2 802	-54 520
GJENFORSIKRINGSANDEL ERSTATNINGER	45 238	10 036	25 362	0	3 655	33 279	-17	2 084	944	120 583
SUM ERSTATNINGSKOSTNADER FOR EGEN REGNING	-162 141	-52 516	-126 769	-19 707	-21 500	-92 255	-1 718	-7 306	-10 781	-494 694
SKADERESULTAT FOR EGEN REGNING PR BRANSJE	28 419	14 922	20 221	11 163	22 915	43 933	423	2 535	7 382	151 913
Skadeprosent brutto	84,1	76,3	85,8	60,1	43,8	73,1	67,7	69,4	53,2	76,4
Skadeprosent for egen regning	85,1	77,9	86,2	63,8	48,4	67,7	80,2	74,2	59,4	76,5

TEKNISK REGNSKAP

2022										
Premieinntekter	Eiendom	Motorvogn		Ansvar	Yrkesskade	Direkte forsikring				Sum
		Trafikk	Øvrige			Inntekststap	Transport	Assistanse	Andre	
Forfalte bruttopremier	236 511	83 105	174 788	32 186	57 964	168 156	2 875	13 679	21 873	791 138
Endring ikke opptjent brutto premie	-6 819	4 668	-7 670	-487	-1 230	-3 562	145	-300	-1 246	-16 501
OPPTJENT BRUTTO PREMIE	229 693	87 774	167 118	31 699	56 734	164 594	3 020	13 379	20 627	774 637
Avgitte gjenforsikringspremier	-92 821	-9 634	-99 392	-1 660	-35 332	-60 631	-1 139	-8 276	-8 651	-317 536
Endring i gjenfors.andel uopptjent	-15 371	-1 030	-13 652	0	923	-10 182	-264	187	-1 346	-40 735
PÅLØPT GJENFORSIKRINGSPREMIE	-108 192	-10 664	-113 044	-1 660	-34 409	-70 814	-1 403	-8 088	-9 997	-358 271
PREMIEINNTEKTER FOR EGEN REGNING	121 501	77 110	54 073	30 039	22 325	93 780	1 617	5 291	10 630	416 366
Premieinntekter										
Erstatningskostnader										
Brutto betalte erstatninger	-181 545	-47 291	-135 987	-15 600	-28 975	-122 195	-445	-6 964	-15 137	-554 139
Brutto endring i erstatningsavsetning	7 371	-6 168	-4 532	4 734	3 545	14 313	-728	583	-2 748	16 371
BRUTTO ERSTATNINGER	-174 174	-53 459	-140 520	-10 865	-25 430	-107 882	-1 173	-6 381	-17 885	-537 768
Gjenfors.andel av betalte erstatninger	91 859	4 403	80 525	0	12 761	53 161	218	3 562	8 189	254 677
Gjenfors.andel endr. erstatningsavsetning	-18 520	2 155	-1 429	0	3 044	-9 465	277	-316	756	-23 497
GJENFORSIKRINGSANDEL ERSTATNINGER	73 339	6 558	79 096	0	15 805	43 695	495	3 246	8 945	231 179
SUM ERSTATNINGSKOSTNADER FOR EGEN REGNING	-100 835	-46 902	-61 424	-10 865	-9 625	-64 187	-678	-3 134	-8 940	-306 589
SKADERESULTAT FOR EGEN REGNING PR BRANSJE	20 666	30 208	-7 350	19 174	12 701	29 594	939	2 156	1 690	109 777
Skadeprosent brutto	75,8	60,9	84,1	34,3	44,8	65,5	38,9	47,7	86,7	69,4
Skadeprosent for egen regning	83,0	60,8	113,6	36,2	43,1	68,4	41,9	59,2	84,1	73,6

2023		Direkte forsikring								
Spesifikasjon brutto erstatningsavsetning	Eiendom	Motorvogn		Ansvar	Yrkesskade	Inntektstap	Transport	Assistanse	Andre	Sum
		Trafikk	Øvrige							
Anslåtte brutto erstatningskostnader	-187 684	-58 625	-145 898	-17 062	-32 310	-108 847	-1 680	-9 025	-14 718	-575 850
Avviklingsresultat tidligere år	-19 695	-3 927	-6 233	-2 645	7 154	-16 687	-21	-365	2 992	-39 427
BRUTTO ERSTATNINGSKOSTNADER	-207 380	-62 552	-152 130	-19 707	-25 155	-125 534	-1 701	-9 391	-11 726	-615 277

2022		Direkte forsikring								
Spesifikasjon brutto erstatningsavsetning	Eiendom	Motorvogn		Ansvar	Yrkesskade	Inntektstap	Transport	Assistanse	Andre	Sum
		Trafikk	Øvrige							
Anslåtte brutto erstatningskostnader	-176 086	-49 275	-136 690	-16 338	-29 185	-101 706	-1 349	-6 899	-17 194	-534 723
Avviklingsresultat tidligere år	1 912	-4 184	-3 830	5 473	3 756	-6 176	175	519	-690	-3 046
BRUTTO ERSTATNINGSKOSTNADER	-174 174	-53 459	-140 520	-10 865	-25 430	-107 882	-1 173	-6 381	-17 885	-537 768

2023				Direkte forsikring						
Erstatningsavsetninger	Eiendom	Motorvogn		Ansvar	Yrkesskade	Inntektstap	Transport	Assistanse	Andre	Sum
		Trafikk	Øvrige							
RBNS	122 261	18 971	24 302	17 183	37 861	115 870	1 293	2 066	2 500	342 307
IBNR	28 564	33 510	12 429	6 284	75 959	63 785	363	944	6 971	228 808
ULAE	3 620	2 248	1 484	2 405	8 441	6 789	78	364	221	25 651
BRUTTO ERSTATNINGSAVSETNING	154 445	54 729	38 215	25 872	122 261	186 445	1 734	3 373	9 691	596 765
Gjenforsikringsandel	-55 541	-15 117	-6 636	0	-51 190	-85 836	-55	-1 162	-1 962	-217 500
NETTO ERSTATNINGSAVSETNING	98 905	39 612	31 579	25 872	71 071	100 609	1 679	2 211	7 729	379 266

2022				Direkte forsikring						
Spesifikasjon brutto erstatningsavsetning	Eiendom	Motorvogn		Ansvar	Yrkesskade	Inntektstap	Transport	Assistanse	Andre	Sum
		Trafikk	Øvrige							
RBNS	126 341	16 812	17 810	11 753	37 149	120 370	403	1 434	-416	331 656
IBNR	18 031	26 486	10 902	5 806	73 060	62 320	374	706	8 007	205 693
ULAE	3 156	1 690	999	2 191	7 428	7 502	146	309	294	23 714
BRUTTO ERSTATNINGSAVSETNING	147 528	44 987	29 711	19 751	117 637	190 192	923	2 449	7 886	561 064
Gjenforsikringsandel	-90 658	-19 004	-15 141	0	-58 153	-97 493	-357	-1 283	-4 764	-286 852
NETTO ERSTATNINGSAVSETNING	56 870	25 984	14 570	19 751	59 484	92 699	566	1 166	3 122	274 212

RBNS (Reported but not settled) dekker skader som er oppstått og meldt ved utgangen av regnskapsåret. IBNR (Incurred but not reported) skal dekke skader som er inntruffet, men ikke meldt til selskapet. For inntrufne ikke meldte skader avsettes det ved hjelp av statistiske metoder, beregnet av aktuar. ULAE (Unallocated Loss Adjustment Expenses) skal dekke kostnaden ved å gjøre opp en skade. Forsikringspremien opptjenes i takt med forsikringsperioden. Ikke opptjent premie er den delen av premien som ikke er opptjent i innværende periode.

2023		Direkte forsikring								
Avsetning for ikke opptjent premie	Eiendom	Motorvogn		Ansvar	Yrkesskade	Inntektstap	Transport	Assistanse	Andre	Sum
		Trafikk	Øvrige							
Ikke opptjent bruttopremie	112 741	35 530	74 916	18 974	19 317	101 052	1 406	6 111	11 521	381 567
Gjenforsikringsandel	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0
NETTO AVSETNING FOR IKKE OPPTJENT PREMIE	112 741	35 530	74 916	18 974	19 317	101 052	1 406	6 111	11 521	381 567

2022		Direkte forsikring								
Avsetning for ikke opptjent premie	Eiendom	Motorvogn		Ansvar	Yrkesskade	Inntektstap	Transport	Assistanse	Andre	Sum
		Trafikk	Øvrige							
Ikke opptjent bruttopremie	104 794	35 480	75 719	18 442	19 795	96 173	1 121	6 189	11 122	368 836
Gjenforsikringsandel	-38 877	-14 414	-30 762		-11 841	-34 018	-382	-3 696	-4 245	-138 235
NETTO AVSETNING FOR IKKE OPPTJENT PREMIE	65 917	21 066	44 957	18 442	7 955	62 155	738	2 493	6 877	230 600

2023				2022	
Naturskadepoolen		Brutto	Egenregning	Brutto	Egenregning
Avsetning for ikke opptjent premie		6 454	6 454	6 179	6 179
Erstatningsavsetning		26 879	15 608	5 629	2 176
SUM		33 333	22 062	11 808	8 355

Landkreditt Forsikring tegner naturskadeforsikring etter naturskadeforsikringsloven og er gjennom dette medlem i Naturskadepoolen. Andel for 2023 er 0,8852 prosent (0,8867 prosent)

Note 12 - Kapitaldekning

De formelle minstekravene til egenkapital innebærer at konsernet skal ha en kapitaldekning på minimum 17,5 prosent. Både konsernet og de relevante

datterselskapene har interne minimumskrav til kapitaldekning ut over det de formelle minimumskravene tilsier. De konkrete minimumsnivåene er nedfelt i

dokumentet " Dokumentasjon om risikoprofil og nødvendig kapitalbehov (ICAAP)".Det interne minstekravet utgjør til enhver tid summen av de formelle minstekravene,

Pilar 2-tillegget fastsatt av Finanstilsynet (2,2 prosent) samt et internt bufferkrav på 1,0 prosent. Det samlede interne minimumskravet utgjør 20,2 prosent.

	31.12.2023	31.12.2022
ANSVARLIG KAPITAL	4 244 347	3 954 452
KJERNEKAPITAL	3 950 351	3 702 862
REN KJERNEKAPITAL	3 751 401	3 469 912
Opptjent egenkapital i form av tilbakeholdte resultater	3 854 573	3 565 564
Justeringer i ren kjernekapital knyttet til regulatoriske filtre	-2 936	-2 534
Andre immaterielle eiendeler	-100 236	-93 119
Fondsobligasjonskapital	198 950	232 950
Ansvarlig lånekapital	293 996	251 591
SAMLET BEREGNINGSGRUNNLAG	15 805 035	14 806 259
BEREGNINGSGRUNNLAG FOR KREDITT-, MOTPARTS- OG FORRINGELSESRISIKO	14 729 478	13 895 537
Institusjoner	471 066	388 784
Regionale myndigheter	0	0
Foretak	2 629	9 156
Massemarkedsengasjementer	4 116 107	3 748 683
Engasjementer med pantsikkerhet i eiendom	8 617 945	8 302 265
Forfalte engasjementer	204 089	265 041
Obligasjoner med fortrinnsrett	178 978	142 408
Andeler i verdipapirfond	365 235	331 612
Egenkapitalposisjoner	630 601	630 551
Øvrige engasjementer	142 827	77 036

BEREGNINGSGRUNNLAG FOR POSISJONS-, VALUTA- OG VARERISIKO	0	0
VALUTA	0	0
BEREGNINGSGRUNNLAG FOR OPERASJONELL RISIKO		
BASISMETODE	1 075 558	910 722
REN KJERNEKAPITALDEKNING	23,74	23,44
KJERNEKAPITALDEKNING	24,99	25,01
KAPITALDEKNING	26,85	26,71
UVEKTET KJERNEKAPITALANDEL	10,82	10,78

Note 13 - Opplysninger om ansatte og tillitsvalgte

	2023	2022
Antall ansatte, eksklusive innleide vikarer	200	189
Antall årsverk	199	186

	2023	2022
Godtgjørelse til medlemmer av kontrollkomiteen	84	50
Godtgjørelse til medlemmer av årsmøtet	187	309
Godtgjørelse til medlemmer av styret	2 850	2 864

Styret i Landkreditt SA	Styrehonorar og andre ytelser ¹	Lønn	Periodisert pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse 2023	Samlet godtgjørelse 2022	Lån ²
Hans Edvard Torp, leder	405	0	0	405	387	8 990
Wenche Irene Kristiansen, nestleder	212	0	0	212	237	20
Bjørn Kåre Grude	190	0	0	190	170	0
Kristin Gilje Sandnes	152	0	0	152	150	784
Jørn Spakrud	142	0	0	142	161	0
Øyvind Hestnes, ansatte	99	0	0	99	95	7 818
Hilde Husby, ansatte	99	0	0	99	95	1 430
Anders Klaseie, vara	41	0	0	41	54	1 874
Sidsel Aasvik, ansatte vara	32	0	0	32	30	8 599
Kenneth Bakke, ansatte vara	32	0	0	32	23	2 207

1): Styregodtgjørelse fastsettes av årsmøte for ett år. Det er ingen forpliktelser knyttet til opphør av styrets leder.

2:) Styrets medlemmer (med unntak av ansattevalgte medlemmer) har lån i Landkreditt Bank til ordinære utlånsbetingelser og er ikke omfattet av personallåneordningen.

Kontrollkomiteen	Styrehonorar og andre ytelser¹	Lønn	Periodisert pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse 2023	Samlet godtgjørelse 2022	Lån²
Hans Kristian Teien, leder	50	0	0	50	27	0
Sunniva Skogan	12	0	0	12	n.a	0
Synnøve Smørdal Wiik	9	0	0	9	8	0
Jørn Gunnar Ellingsen, vara	7	0	0	7	0	7 107

¹) Alle har lån i Landkreditt Bank til ordinære utlånsbetingelser og er ikke omfattet av personallåneordningen.

Konsernledergruppen	Lønn	Utbetalt bonus i 2023	Andre skattepliktige ytelser	Periodisert pensjonskostnad¹	Sum 2023	Sum 2022	Lån²
Ole Laurits Lønnum, konsernsjef	3 236	0	334	930	4 500	4 113	7 372
Joakim Kase, visekonsernsjef	2 240	29	0	195	2 463	625	9 785
Einar Storsul, direktør marked og IKT	2 147	101	20	196	2 464	2 328	0
Jannicke Amundsen Bricaud, direktør salg kunde	1 678	14	0	228	1 920	298	3 993
Siw Farstad, HR direktør	1 490	70	68	197	1 825	1 726	5 696
Øystein Haugen, direktør risikostyring	1 749	83	0	195	2 026	1 925	9 902
Anders Petter Wik, adm.dir. Landkreditt Forvaltning	2 050	432	0	225	2 707	2 510	5 038
Ane Wiig Syvertsen, adm.dir. Landkreditt Forsikring	2 133	100	7	202	2 442	2 297	3 476

¹) Alle har innskuddsbasert pensjon.

²) Alle har utlånsbetingelser som for ansatte generelt.

Landkreditt har etablert godtgjørelsesordninger i henhold til forskrift om godtgjørelser i finansinstitusjoner mv. Som overordnet prinsipp skal konsernets praktisering av godtgjørelsesbetingelser totalt sett være konkurransedyktige når det gjelder fastlønn, forsikringsordninger, pensjoner og variabel godtgjørelse. Den variable godtgjørelsen skal balanseres mot selskapets risikoeksponering og kontroll slik at ikke unødig og uønsket risiko tas. Konsernets samlede godtgjørelsesordninger skal være konkurransedyktige, enkle og forutsigbare for å bidra til en god prestasjonskultur. Godtgjørelsesordningene skal være i samsvar med kon-

sernets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser. Opptjent variabel godtgjørelse i 2023 utgjør 6 625 (7 531).

Ordinær pensjonsalder for konsernsjef følger aldersgrensen i den kollektive tjenstepensjonsordningen slik denne er til enhver tid. Det er gjensidig mulighet for fratredelse fra 62 år.

Slutter konsernsjef i stillingen vil det på gitte vilkår kunne utløses etterlønn i 6 måneder, regnet fra utløpet av oppsigelsesfristen.

Pantesikret utlån til ansatte pr 31.12.2023 utgjør 445 523 (405 544). Skattepliktig rentefordel knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør 177 (969).

Revisjonskostnader	2023	2022
Revisjonshonorar	2 167	2 020
Andre tjenester utenfor revisjonen	120	150
Andre attestasjoner	46	77
Skatt, rådgivning	0	0
SUM	2 333	2 247

Alle beløp er inklusive merverdiavgift.

Note 14 - Aksjer, obligasjoner ol. vurdert til virkelig verdi

	31.12.2023	31.12.2022
Sertifikater og obligasjoner utstedt av stater	578 433	519 027
Fondsobligasjonskapital utstedt av andre	246 907	222 622
Obligasjoner med fortrinnsrett	1 789 778	1 424 078
Rentefond	1 015 059	836 525
Aksjefond	63 031	53 705
Eiendomsfond	30 977	34 596
Andre aksjer og andeler	3 535	3 485
SUM AKSJER OG OBLIGASJONER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI	3 727 719	3 094 038

Pr 31.12.2023 utgjør effektiv rente på investeringer i rentebærende verdipapirer 6,03 prosent (4,41 prosent). Effektiv rente er beregnet ved å ta nominell rente på investeringene korrigert for periodisering av over-/underkurs. Gjennomsnittlig tid til renteregulering er 164 dager (166 dager).

Sertifikater, obligasjoner og andeler i rentefond	Risiko-vekt ¹	2023			2022		
		Anskaffelses-kost	Bokført verdi ²	Andel børsnotert	Anskaffelses-kost	Bokført verdi ²	Andel børsnotert
Sertifikater og obligasjoner utstedt av stater	0 %	571 952	578 433	100 %	516 826	519 027	100 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	10 %	1 783 244	1 789 778	100 %	1 426 932	1 424 078	100 %
Fondsobligasjonskapital utstedt av andre	100 %	243 155	246 907	100 %	222 783	222 622	100 %
Rentefond	20-100 %	1 004 513	1 015 059	n.a.	843 839	836 525	n.a.
1) Risikovekt benyttes ved beregning av selskapets kapitaldekning							
2) Bokført verdi er lik virkelig verdi							

Andeler i aksjefond og eiendomsfond	Bokført verdi 31.12.2023*	Avkastning 2023	Bokført verdi 31.12.22*	Avkastning 2022
Aksjefond	63 031	9 133	53 705	-8 189
Eiendomsfond	30 977	-3 619	34 596	540

*) Bokført verdi er lik virkelig verdi

Andre aksjer og andeler	Organisasjons nummer	Antall aksjer/ andeler	Eierandel	Kostpris	31.12.2023* Bokført verdi	31.12.2022* Bokført verdi
Landbrukets Dataflyt SA	870 309 372	1	n.a.	370	370	320
Norsk Gjeldsinformasjon AS	920.01.3015	2 912	0,56 %	212	212	212
Vipps AS	918 713 867	1 729	0,001 %	756	756	756
VN Norge AS	821 083 052	n.a.	n.a.	0	2 197	2 197
SUM				1 338	3 535	3 485

*) Bokført verdi er lik virkelig verdi

Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	2023	2022
Netto verdiendring og gevinst/-tap på rentebærende verdipapirer	35 525	-24 363
Netto verdiendring og gevinst/-tap på aksje- og eiendomsfond	5 478	-9 175
Netto gevinst/-tap på valuta	52	-22
SUM NETTO INNTEKT PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI	41 055	-33 561

Se note 2.8 vedrørende prinsipper for verdivurdering.

Note 15 - Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

	Immaterielle eiendeler	Goodwill	Anleggsmidler	Eiendom	Bruksretter	Totale varige driftsmidler
Anskaffelseskost 01.01.2023	242 020	58 846	39 275	2 405	118 050	159 730
+ Tilgang dette år	34 831	0	1 066	0	66 006	67 072
- Avgang dette år	0	0	-184	0	0	-184
ANSKAFFELSESKOST 31.12.2023	276 851	58 846	40 157	2 405	184 056	226 618
Akk. ordinære avskrivninger 01.01.2023	118 411	0	26 894	0	63 455	90 349
+ Årets avskrivninger	18 286	0	3 054	0	18 975	22 029
- tidligere års avskrivning ved salg			-164	0	0	-164
AKK. ORDINÆRE AVSKRIVNINGER 31.12.2023	136 697	0	29 784	0	82 430	112 214
BOKFØRT VERDI 31.12.2023	140 154	58 846	10 373	2 405	101 626	114 404
Avskrivningssatser:	0-33 %		10-33 %	0-5 %		10-33 %

Immaterielle eiendeler består av EDB-lisenser og programvare.
Bruksretter knyttet til leiekontrakter er inkludert i «varige driftsmidler».

Goodwill er knyttet til kjøpet av Landkreditt Eiendom AS. Goodwill er testet for nedskrivning per 31.12 og det er ingen indikasjoner på behov for nedskrivning av goodwill. Nedskrivningstesten viser også at det skal vesentlige endringer i estimatene som er benyttet for at bokført verdi skal være høyere enn gjennvinnbart beløp. Gjennvinnbart beløp har blitt beregnet ved å estimere bruksverdien og er basert på ledelsens beste estimat. Diskonteringsrenten er utledet fra gjennomsnittelig kapitalkostnad (Wacc) før skatt. Det er benyttet en kontantstrøm på tre år samt en terminalverdi for å beregne nåverdien. Estimerte kontantstrømmer for perioden 2023 – 2025 er basert på godkjente planer. Terminalverdien er basert på tall fra 2025. Det er ikke gjennomført scenarietesting da overskytende beløp er vesentlig høyere enn goodwillen.

Investeringer i og salg av anleggsmidler	Investeringer	Salg
2019	13 979	0
2020	33 634	0
2021	41 918	0
2022	44 083	0
2023	35 897	0

Note 16 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost

	31.12.2023		31.12.2022	
	Bokført verdi	Pålydende	Bokført verdi	Pålydende
Innlån vurdert til amortisert kost	5 765 384	5 745 000	7 425 839	7 406 000
SUM GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	5 765 384	5 745 000	7 425 839	7 406 000

Verdipapirinnlån bokført til amortisert kost 31.12.2023			Utestående		Netto utestående
Verdipapirnr.	Fra dato	Til dato	31.12.2022	Egenbehold.	31.12.2022
NO0010850142	16.04.2019	16.04.2024	650 000	253 000	397 000
NO0010890056	10.08.2020	10.09.2025	750 000	0	750 000
NO0011123564	12.10.2021	12.10.2026	650 000	0	650 000
NO0012939000	08.06.2023	08.03.2028	500 000	0	500 000
NO0010860067	01.08.2019	24.02.2025	750 000	0	750 000
NO0010882020	13.05.2020	13.09.2024	478 000	200 000	278 000
NO0010887136	03.07.2020	03.07.2025	500 000	0	500 000
NO0011033011	23.06.2021	23.03.2027	1 000 000	0	1 000 000
NO0012904111	03.05.2023	03.05.2028	400 000	0	400 000
NO0010836091	15.11.2018	22.02.2024	20 000	0	20 000
NO0010852064	15.05.2019	15.05.2026	500 000	0	500 000
SUM			6 198 000	453 000	5 745 000

Verdipapirinnlån bokført til amortisert kost 31.12.2022			Utestående		Netto utestående
Verdipapirnr.	Fra dato	Til dato	31.12.2022	Egenbehold.	31.12.2022
NO0010831241	03.09.2018	03.03.2023	303 000	0	303 000
NO0012780941	12.12.2023	16.03.2023	200 000	0	200 000
NO0010793581	22.05.2017	22.05.2023	313 000	0	313 000
NO0010822752	22.05.2018	22.08.2023	107 000	0	107 000
NO0010858681	20.06.2019	20.10.2023	433 000	0	433 000
NO0010830730	22.08.2018	22.11.2023	200 000	0	200 000
NO0010836091	15.11.2018	22.02.2024	500 000	0	500 000
NO0010850142	16.04.2019	16.04.2024	650 000	0	650 000
NO0010882020	13.05.2020	13.09.2024	750 000	0	750 000
NO0010860067	01.08.2019	24.02.2025	750 000	0	750 000
NO0010887136	03.07.2020	03.07.2025	500 000	0	500 000
NO0010890056	10.08.2020	10.09.2025	750 000	0	750 000
NO0010852064	15.05.2019	15.05.2026	500 000	0	500 000
NO0011123564	12.10.2021	12.10.2026	450 000	0	450 000
NO0011033011	23.06.2021	23.03.2027	1 000 000	0	1 000 000
SUM			7 406 000	0	7 406 000

	31.12.2023	31.12.2022
Markedsverdi av innlån vurdert til amortisert kost	5 767 765	7 416 858

Pr. 31.12.2023 er den vektete gjennomsnittlige effektive rente på verdipapirlånene 5,19 prosent (3,68 prosent).

Effektiv rente på verdipapirgjelden er beregnet ved å omgjøre hvert innlån til årlig effektiv rente og deretter vekte hvert innlån med størrelsen på lånet.

Forfallsstruktur gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	31.12.2023	31.12.2022
Gjeld som forfaller til betaling mer enn fem år etter regnskapsavslutning	0	0
Gjeld som har kortere løpetid	5 745 000	7 406 000
SUM GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	5 745 000	7 378 000

Note 17 - Ansvarlig lånekapital til amortisert kost og fondsobligasjonkapital

	31.12.2023		31.12.2022	
	Bokført verdi	Pålydende	Bokført verdi	Pålydende
Ansvarlig lånekapital	374 737	372 000	331 725	330 000
Fondsobligasjonkapital	198 950	200 000	232 950	234 000
SUM	573 687	572 000	564 675	564 000

Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital Verdipapirnr.	Fra dato	Til dato	Utestående 31.12.2022	Egenbehold.	Netto utest. 31.12.2022	Call- dato
NO0012923251	24.05.2023	24.05.2033	80 000	0	80 000	24.05.2028
NO0012834904	09.02.2023	09.08.2033	175 000	0	175 000	09.02.2028
NO0013097162	14.12.2023	14.03.2024	75 000	0	75 000	14.12.2028
NO0010848393	26.03.2019	26.03.2029	42 000	0	42 000	26.03.2024
SUM			372 000	0	372 000	

Fondsobligasjonskapital Verdipapirnr.	Fra dato	Til dato	Utestående 31.12.2022	Egenbehold.	Netto utest. 31.12.2022	Call- dato
NO0012883232	03.04.2023	Evigvarende	50 000	0	50 000	03.04.2028
NO0012433293	08.02.2022	Evigvarende	50 000	0	50 000	08.02.2027
NO0012785700	21.12.2022	Evigvarende	100 000	0	100 000	21.12.2027
SUM			200 000	0	200 000	

	31.12.2023	31.12.2022
MARKEDSVERDI AV ANSVARLIG LÅNEKAPITAL OG FONDSOBLIGASJONSKAPITAL VURDERT TIL AMORTISERT KOST	581 580	565 556

Kontantstrøm gjeld stiftet ved utstedelse av ansvarlig lån og fondsobligasjonskapital

Nominelle verdier	31.12.2023	Emittert	Forfalt/innløst	31.12.2022
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	372 000	330 000	288 000	330 000
Fondsobligasjonskapital	200 000	50 000	84 000	234 000
SUM TILLEGGSKAPITAL	572 000	380 000	372 000	564 000

Note 18 - Pensjonsforpliktelser

Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon. I tillegg har konsernselskapene AFP-ordning, med unntak av Landkreditt Eiendom AS. Som foreløpig regnskapsføres som en innskuddsbasert ordning. Kostnaden for denne i 2023 utgjør 3.150 (2.589). Totalt kostnadsført på innskuddsbaserte pensjonsordninger i 2023 utgjør 16.723 (15.300). Ytelsespensjonsordningen i Landkreditt Bank ble lukket 31.12.2015. Ansatte under 52 år ble overført til en innskuddsbasert ordning, med eventuell kompensasjon. Pr 31.12.2023 ble ansatte som er født i 1963 eller tidligere også overført til innskuddsbasert ordning, med kompensasjon. Det er dermed ingen ansatte igjen i den ytelsesbaserte ordningen pr 31.12.2023. Det er 21 pensjonister i ordningen.

Usikrede ikke fondsbaserte forpliktelser

Gjeldende AFP-ordning behandles foreløpig regnskapsmessig som en innskuddsordning. Innbetalinger til denne er i 2022 og 2023 ført mot resultat.

For konsernsjef er det avtalt pensjon over drift. Pensjonsalder følger aldersgrensen i den kollektive pensjonsordningen med gjensidig mulighet for fratredelse fra 62 år. Avtalen sikrer en total pensjonsutbetaling på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Arbeidsgiveravgift avsettes sammen med øvrige pensjonsforpliktelser.

Økonomiske forutsetninger:

	Forsikret ordning	
	2023	2022
Diskonteringsrente	4,48 %	4,02 %
Årlig lønnsvekst	2,50 %	2,00 %
Regulering av pensjoner under utbetaling	2,48 %	1,70 %
Regulering av Folketrygdens grunnbeløp	3,50 %	3,50 %
Renteberegning på fondsmidler	4,48 %	4,02 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravgift	19,10 %	19,10 %
	2023	2022
Påløpt pensjonsforpliktelse ved periodens begynnelse	70 278	75 708
Årets pensjonsopptjening, Service Cost	2 972	3 854
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	2 773	1 636
Planendring	0	0
Aktuarielt tap (gevinst)	6 695	-8 383
Oppgjør	0	0
Arbeidsgiveravgift av innbetaling pensjonsmidler	-763	-193
Pensjonsutbetalinger	-2 817	-2 344
PÅLØPT PENSJONSFORPLIKTELSE VED PERIODENS SLUTT	79 138	70 278

Bevegelser pensjonsmidler

Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	67 471	63 588
Renteberegning på pensjonsmidlene	2 678	1 414
Aktuarielt (tap) gevinst	-6 963	4 166
Betalte kostnader	-915	-845
Innbetalinger	5 788	1 179
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-763	-193
Pensjonsutbetalinger	-2 187	-1 838
Oppgjør	0	0
PENSJONSMIDLER VED PERIODENS SLUTT	65 110	67 471

Avstemming – balanseført pensjonsforpliktelse

Balanseført pensjonsforpliktelse ved periodens begynnelse	2 807	12 120
Resultatført pensjonskostnad	3 982	4 922
Aktuarielt tap/(gevinst) ført mot egenkapital	13 657	-12 549
Innbetalinger inklusive arbeidsgiveravgift	-5 788	-1 179
Utbetalt pensjon over drift inklusive arbeidsgiveravgift	-630	-507
BALANSEFØRT PENSJONSFORPLIKTELSE INKL ARBEIDSGIVERAVGIFT *)	14 029	2 807
*) INKLUDERT ARBEIDSGIVERAVGIFT MED:	-1 631	-1 569

Periodens pensjonskostnader inklusive arbeidsgiveravgift

Årets pensjonsopptjening, Service Cost	2 972	3 854
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	2 773	1 636
Renteberegning på pensjonsmidlene	-2 678	-1 414
Resultatført planendring	0	0
Overgangsordning AFP	0	0
Avslutning avtale	0	0
Administrasjonskostnader	915	846
Oppgjør	0	0
PENSJONSKOSTNAD	3 982	4 922

Forutsetninger	31.12.2023	31.12.2022
Amortiseringsfaktor (forventet gjenstående tjenestetid)	0,00	3,90
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravgiftsfaktor	19,10	19,10

Demografiske data

Antall yrkesaktive	0	18
Gjennomsnittsalder - yrkesaktive	n/a	62
Sum lønn	n/a	15 009
Gjennomsnittlig lønn	n/a	938
Antall pensjonister	21	21

Landkreditt Bank har plikt til å etablere en pensjonsordning. Dette er etablert og i samsvar med kravene i loven.

Pensjonsmidlene er i ubetydelig grad investert i obligasjoner utstedt av selskaper i Landkreditt Bankkonsernet.
Avkastning på pensjonsmidlene var 0,088 prosent i 2022. Faktisk avkastning på pensjonsmidlene i 2023 foreligger 2. kvartal 2024.

Estimert avkastning på pensjonsmidlene i 2023 utgjør 1,93 prosent.

Forventet gjennomsnittlig durasjon på pensjonsforpliktelsen er 12,69 år.

Endringer i obligasjonsrentene:
En reduksjon i obligasjonsrentene vil øke forpliktelsene i de usikrede ordningene.

Sammensetning pensjonsmidler:	2023	2022
Aksjer (13,6 %)	10 418	9 176
Obligasjoner (59,5 %)	39 391	40 145
Eiendom (26,0 %)	14 910	17 542
Annet (0,9 %)	391	607

Netto periodisert pensjonskostnad 2023	Usikrede ordninger
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	892
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	108
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsene	698
Renteberegning på pensjonsmidlene	0
Resultatført netto forpliktelse ved oppgjør	0
Resultatført planendring	0
Administrasjonskostnader	0
Netto pensjonskostnad	1 697

	31.12.2023
Avstemming av pensjonsordningens finansierte status mot beløp i balansen	Usikrede ordninger
Pensjonsforpliktelser (brutto)	-17 934
Pensjonsmidler (markedsverdi)	0
Ikke resultatførte estimatendringer og avvik	0
Netto pensjonsmidler (-forpliktelser)	-17 934

Utviklingen de siste fem år i den ytelsesbaserte pensjonsordningen	2023	2022	2021	2020	2019
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12	79 138	70 278	75 708	70 574	62 886
Pensjonsmidler 31.12	65 109	67 471	63 588	59 680	50 805
OVERSKUDD/ UNDERSKUDD	14 029	2 807	12 120	10 895	12 081

Pr. 31.12.2023 er estimatavviket innregnet over utvidet resultat. For konsernet og morbanken betyr det at pensjonsforpliktelsen ble økt med 13.657 og egenkapitalen redusert med 10.243 etter skatt.

Sensitivitesanalyse ytelsesordning 2022 basert på følgende forutsetninger:

- Diskonteringsrente +/- 0,5 %
- Lønnsregulering +/- 0,5 %
- Pensjonsregulering +/- 0,25 %

	Usikret ordning
Brutto opptjent pensjonsforpliktelse 31.12.2023	17 934
Årets pensjonsopptjening pr 31.12.2023	892

Endring i 1.000 hvis forutsetninger endres +/- 0,5 prosent

Estimert pensjonsforpliktelse	- 0,5 prosent	Usikret ordning + 0,5 prosent
Diskonteringsrente	17 967	14 848
Lønnsregulering	15 385	17 283
Pensjonsregulering	16 147	17 130

Årets pensjonsopptjening	- 0,5 prosent	Usikret ordning + 0,5 prosent
Diskonteringsrente	829	648
Lønnsregulering	668	799
Pensjonsregulering	732	778

Prosentvis endring hvis forutsetninger endres +/- 0,5 prosent

Estimert pensjonsforpliktelse	Usikret ordning	
	- 0,5 prosent	+ 0,5 prosent
Diskonteringsrente	10,2 %	-8,9 %
Lønnsregulering	-5,6 %	6,0 %
Pensjonsregulering	-1,0 %	5,1 %

Årets pensjonsopptjening	Usikret ordning	
	- 0,5 prosent	+ 0,5 prosent
Diskonteringsrente	13,2 %	-11,5 %
Lønnsregulering	-8,6 %	9,2 %
Pensjonsregulering	0,0 %	6,4 %

Note 19 - Skattekostnad

Årets skattekostnad	2023	2022
Resultat før skatt	418 995	278 062
Permanente resultatforskjeller	-53 177	11 853
Endring midlertidige forskjeller anleggsmidler	-369	1 970
Endring midlertidige forskjeller aksjer og rentepapirer	-7 633	-7 904
Endring midlertidige forskjeller pensjoner	11 082	-9 216
Korrigerings for direkte balanseførte forskjeller	-1 055	18
Underskudd til fremføring	-2 680	-7 553
ÅRETS SKATTEGRUNNLAG AV ORDINÆR DRIFT	365 163	267 230
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt	-6 030	15 132
Grunnlag for betalbar skatt	365 163	267 230
Betalbar skatt av årets skattegrunnlag	95 952	69 305
Korreksjon avsetning tidligere år	205	-269
Netto endring utsatt skatt	5 238	-18
Skatt på direkte balanseførte forskjeller	0	993
ÅRETS SKATTEKOSTNAD I ÅRSRESULTATET	101 395	70 011
	0	0
Skattekostnad totalresultatet		
Årets skattekostnad i årsresultatet	101 395	70 011
Utsatt skatt i utvidet resultat	-3 414	3 137
SUM SKATTEKOSTNAD PÅ TOTALRESULTATET	97 981	73 148

Beregning av utsatt skatt	2023	2022
Midlertidige forskjeller knyttet til:		
Pensjonsforpliktelser	-14 029	-2 807
Sertifikater og obligasjoner	12 604	-16 326
Anleggsmidler	7 806	11 229
Fremførbart underskudd	0	-7 553
Andel skattemessig overskudd DA	0	0
NETTO NEGATIVE MIDLERTIDIGE FORSKJELLER	6 381	-15 457
Utsatt skatt/ skattefordel 22 % og 25%	1 284	-549

Avstemming av skattekostnad	2023	2022
Resultat før skatt	418 995	278 062
Skatt beregnet med selskapets vektete gjennomsnittlige skattesats	109 828	69 515
-Ikke skattepliktig inntekt	-16 882	-5 870
-Skattemessig ikke fradragsberettigede kostnader	5 053	9 772
For mye/ lite avsatt tidligere år	-19	-269
SKATTEKOSTNAD	97 980	73 148

Note 20 - Likviditetsrisiko og renterisiko

Spesifikasjon av kontantstrøm fra gjeldsposter fordelt etter forfallstidspunkt 31.12.2023	Inntil 1 mnd	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten forfall	Totalt
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amort. kost 1)	271	0	0	0	0	0	271
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost 2)	24 348 891	0	0	0	0	0	24 348 891
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost 3)	20 608	75 966	877 172	5 374 360	0	0	6 348 106
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost 3)	0	48 862	17 759	129 407	273 852	0	469 880
Brutto forsikringsforpliktelser	43 420	82 015	371 480	432 935	48 482	0	978 332
Leieforpliktelser	4 693	780	13 636	58 905	27 575	0	105 590
SUM GJELD	24 417 883	207 623	1 280 047	5 995 608	349 909	0	32 251 070

¹⁾ Gjeld til kredittinstitusjoner er uten forfall, og dermed plassert i intervallet Inntil 1 mnd. Renteutbetalinger er ikke tatt med.

²⁾ Innskudd fra kunder er uten bindingstid og er derfor plassert i intervallet inntil 1 mnd. Fremtidige renteutbetalinger er ikke tatt med.

³⁾ Sertifikat- og obligasjonsporteføljen er gruppert etter innløsningsdato, fremtidige renteutgifter er tatt med.

Se note 3.1.3 for prinsippene vedrørende styring av likviditetsrisiko.

Spesifikasjon av hovedposter i balansen gruppert etter reprisingstidspunkt 31.12.2023

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten prisreg.	Totalt
Kontanter og fordringer på sentralbanker	73 363	0	0	0	0	0	73 363
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1 389 271	0	0	0	0	0	1 389 271
Utlån og fordringer på kunder	0	29 826 091	29 416	140 183	0	158 600	30 154 290
Rentebærende verdipapirer ol til virkelig verdi	1 311 912	1 850 180	467 794	290	0	0	3 630 176
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	97 543	0	0	0	0	0	97 543
Gjenforsikringsandel brutto forsikringsforpliktelser	0	0	0	0	0	217 500	217 500
Goodwill	0	0	0	0	0	58 846	58 846
Andre immaterielle eiendeler	0	0	0	0	0	140 154	140 154
Varige driftsmidler	0	0	0	0	0	114 404	114 404
Eiendeler ved utsatt skatt	0	0	0	0	0	0	0
Andre eiendeler	0	0	0	0	0	96 082	96 082
SUM EIENDELER	2 872 090	31 676 271	497 210	140 473	0	785 586	35 971 629

Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amort. kost	271	0	0	0	0	0	271
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	0	24 348 891	0	0	0	0	24 348 891
Gjeld stiftet ved utst. av verdipapirer til amortisert kost	1 561 964	4 203 420	0	0	0	0	5 765 384
Betalbar skatt	0	47 976	47 976	0	0	0	95 952
Annen gjeld	0	0	0	0	0	251 567	251 567
Forpliktelser ved utsatt skatt	0	0	0	0	0	1 285	1 285
Pensjonsforpliktelser	0	0	0	0	0	14 029	14 029
Andre avsetninger	0	0	0	0	0	56 139	56 139
Brutto forsikringsforpliktelser	0	0	0	0	0	978 332	978 332
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	0	374 737	0	0	0	0	374 737
Minoritetsinteresser	0	0	0	0	0	31 521	31 521
Egenkapital	51 127	150 783	0	0	0	3 851 612	4 053 522
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	1 613 362	29 125 807	47 976	0	0	5 184 484	35 971 629
Ikke balanseførte finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
NETTO RENTEKSPONERING	1 258 728	2 550 464	449 234	140 473	0	-4 398 898	0
NETTO EKSPONERING I % AV FORVALTNINGSKAPITAL	3 %	7 %	1 %	0 %	0 %	-12 %	0 %

Renterisiko oppstår når det er forskjeller i rentebindingstid mellom aktiva og passivaposter. Konsernet vil ikke kunne gjennomføre renteendringer parallelt for alle balanseposter. Basert på konsernets balanse pr 31.12.2023 gir et parallelt skift i rentekurven på ett prosentpoeng en total renterisiko på 12 682 (3 925). Resultat etter skatt og egenkapitaleffekten blir 9 511 (2 944).

Spesifikasjon av kontantstrøm fra gjeldsposter fordelt etter forfallstidspunkt 31.12.2022	Inntil 1 mnd	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten forfall	Totalt
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amort. kost 1)	266	0	0	0	0	0	266
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost 2)	20 940 560	0	0	0	0	0	20 940 560
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost 3)	19 104	552 260	1 234 918	6 219 325	0	0	8 025 607
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost 3)	2 129	2 246	261 408	75 937	0	0	341 720
Brutto forsikringsforpliktelser	41 271	77 955	353 089	411 503	46 082	0	929 900
Leieforpliktelser	5 013	38	15 076	41 521	0	0	61 647
SUM GJELD	21 008 342	632 497	1 864 492	6 748 286	46 082	0	30 299 700

Spesifikasjon av hovedposter i balansen gruppert etter reprisingstidspunkt 31.12.2022

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten prisreg.	Totalt
Kontanter og fordringer på sentralbanker	123 371	0	0	0	0	0	123 371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1 045 845	0	0	0	0	0	1 045 845
Utlån og fordringer på kunder	0	28 515 427	43 225	143 359	0	147 222	28 849 233
Rentebærende verdipapirer ol til virkelig verdi	382 402	2 202 254	417 596	0	0	0	3 002 251
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	91 786	0	0	0	0	0	91 786
Gjenforsikringsandel brutto forsikringsforpliktelser	0	0	0	0	0	425 087	425 087
Goodwill	0	0	0	0	0	58 846	58 846
Andre immaterielle eiendeler	0	0	0	0	0	123 609	123 609
Varige driftsmidler	0	0	0	0	0	69 382	69 382
Eiendeler ved utsatt skatt	0	0	0	0	0	548	548
Andre eiendeler	0	0	0	0	0	58 038	58 038
SUM EIENDELER	1 643 404	30 717 680	460 821	143 359	0	882 733	33 847 997

Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amort. kost	266	0	0	0	0	0	266
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	0	20 940 560	0	0	0	0	20 940 560
Gjeld stiftet ved utst. av verdipapirer til amortisert kost	2 049 306	5 176 029	200 504	0	0	0	7 425 839
Betalbar skatt	0	34 673	34 673	0	0	0	69 345
Annen gjeld	0	0	59 266	0	0	183 466	242 732
Forpliktelser ved utsatt skatt	0	0	0	0	0	0	0
Pensjonsforpliktelser	0	0	0	0	0	2 946	2 946
Andre avsetninger	0	0	0	0	0	77 378	77 378
Brutto forsikringsforpliktelser	0	0	0	0	0	929 900	929 900
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	176 550	155 175	0	0	0	0	331 725
Minoritetsinteresser	0	0	0	0	0	28 792	28 792
Egenkapital	85 121	150 643	0	0	0	3 562 751	3 798 514
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	2 311 242	26 457 079	294 443	0	0	4 785 232	33 847 997
Ikke balanseførte finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
NETTO RENTEEKSPONERING	-667 838	4 260 602	166 378	143 359	0	-3 902 501	0
NETTO EKSPONERING I % AV FORVALTNINGSKAPITAL	-2 %	13 %	0 %	0 %	0 %	-12 %	0

Note 21 - Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak

Av konsernets bankinnskudd er 12 009 bundne midler (10 484)

Pr 31.12.2023 er den gjennomsnittlige effektive renten på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner 4,51 (2,77 prosent)

	2023	2022
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak uten avtalt løpetid	788 321	595 382
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak med avtalt løpetid	600 950	450 463
UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER	1 389 271	1 045 845

Note 22 - Fordeling av innskudd fra kunder på geografiske områder og viktige næringer

Landkreditt Bank har innskudd fra kunder, og den geografiske fordelingen er:	31.12.2023	Prosentandel	31.12.2022	Prosentandel
Agder	627 077	2,6	488 747	2,3
Innlandet	2 542 580	10,4	2 223 435	10,6
Møre og Romsdal	666 024	2,7	589 505	2,8
Nordland	714 817	2,9	591 988	2,8
Oslo	3 306 640	13,6	2 967 610	14,2
Rogaland	1 528 687	6,3	1 190 346	5,7
Troms og Finnmark	722 528	3,0	606 256	2,9
Trøndelag	1 543 138	6,3	1 289 497	6,2
Vestfold og Telemark	2 263 566	9,3	1 976 481	9,4
Vestland	1 681 588	6,9	1 307 713	6,2
Viken	8 650 236	35,5	7 601 797	36,3
Svalbard	3 449	0,0	1 475	0,0
Utlend	98 560	0,4	105 710	0,5
SUM	24 348 891	100,0	20 940 559	100,0

Innskudd fra kunder	31.12.2023	31.12.2022
Privatmarkeds kunder	17 954 107	14 661 774
Næringslivskunder	6 394 783	6 278 785
SUM	24 348 890	20 940 559
Landbruk	4 458 233	4 301 146
Industri	93 102	73 735
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	253 085	277 784
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	148 919	161 188
Eiendomsdrift	338 629	349 868
Tjenesteytende næringer	1 102 814	767 806
Øvrige kundegrupper	0	347 259
SUM NÆRINGS�IVKUNDER	6 394 783	6 278 785

Konsernet har 2.950.619 (2.602.271) i innskudd fra kunder med fastsatt løpetid.

Note 23 - Gjennomsnittlig rente gjeld

Pr. 31.12. er effektiv rente på sertifikat- og obligasjonsgjeld, samt ansvarlig lånekapital, beregnet ved å omgjøre hvert innlån til årlig effektiv rente, og deretter vekte hvert innlån med størrelsen på innlånet og beregne gjennomsnittet. Innskudd fra kunder renteberegnes med utgangspunkt i daglig valuteringsmessig saldo på konto. Renten beregnes etterskuddsvis og legges til kapitalen ved årets slutt. Renten beregnes for faktisk antall dager dividert med 365.

KONSERN	2023	2022
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	2,75	1,50
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	3,88	2,22
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	5,18	3,68
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	6,90	5,38

Note 24 - Kontantstrøm fra finansiering

Avstemming av kontantstrøm fra finansiering 2023	Gjeld 1.1	Opptak av ny gjeld	Tilbakekjøp av egne utstedte obligasjoner	Nedbetaling av gjeld	Rentekostnad 2023	Renter betalt 2023	Amortisering over- /underkurs	Gjeld 31.12
Innlån fra kredittinst. og fin.foretak til amort. kost	267	5	0	0	9	-9	0	271
Gjeld stiftet ved utst. av verdipap. til amort. kost	7 425 839	1 099 700	-454 171	-2 308 138	320 516	-314 810	-3 552	5 765 384
Leieforpliktelser	59 213	66 258	0	-21 453	1 573	0	0	105 590
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	331 725	42 000	0	0	21 554	-20 542	0	374 737

Avstemming av kontantstrøm fra finansiering 2022	Gjeld 1.1	Opptak av ny gjeld	Tilbakekjøp av egne utstedte obligasjoner	Nedbetaling av gjeld	Rentekostnad 2022	Renter betalt 2022	Amortisering over- /underkurs	Gjeld 31.12
Innlån fra kredittinst. og fin.foretak til amort. kost	267	0	0	0	6	-6	0	267
Gjeld stiftet ved utst. av verdipap. til amort. kost	7 391 020	1 350 000	673 000	-1 995 000	155 191	-134 015	-14 358	7 425 839
Leieforpliktelser	65 419	11 733	0	-19 750	1 811	0	0	59 213
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	330 802	0	0	0	12 375	-11 452	0	331 725

Note 25 - Nærstående parter

Internhandel i konsernet gjennomføres i henhold til egne avtaler og på armlengdes avstand. Avregning av felleskostnader i konsernet er fordelt på konsernselskapene i henhold til nøkler, avhengig av de ulike kostnadsartene. Nærstående parter består av konsernselskapene Landkreditt Bank, Landkreditt Boligkreditt AS, Landkreditt

Forvaltning AS, Landkreditt Forsikring AS og Landkreditt Eiendom AS samt ledende ansatte og nærstående.
Se i tillegg note 13 Ledende ansatte.

Note 26 - Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Pr 31.12.2023	Finansielle	Utlån og fordringer	Finansielle forpliktelses	
Eiendeler:	instrumenter til virkelig	vurdert til	vurdert til	Totalt
	verdi over resultatet	amortisert kost	amortisert kost	
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	73 363	0	73 363
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	1 389 271	0	1 389 271
Utlån og fordringer på kunder	0	30 154 290	0	30 154 290
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	3 630 176	0	0	3 630 176
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	97 543	0	0	97 543
SUM	3 727 719	31 616 924	0	35 344 643

Forpliktelser:

Innlån fra kredittinst. og finansieringsforetak til amortisert kost	0	0	271	271
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	0	0	24 348 891	24 348 891
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	0	0	5 765 384	5 765 384
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	0	0	374 737	374 737
SUM	0	0	30 489 283	30 489 283

Pr 31.12.2022	Finansielle	Utlån og fordringer	Finansielle forpliktelser	
Eiendeler:	instrumenter til virkelig	vurdert til	vurdert til	Totalt
	verdi over resultatet	amortisert kost	amortisert kost	
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	123 371	0	123 371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	1 045 845	0	1 045 845
Utlån og fordringer på kunder	0	28 849 233	0	28 849 233
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	3 002 251	0	0	3 002 251
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	91 786	0	0	91 786
SUM	3 094 037	30 018 449	0	33 112 486

Forpliktelser:

Innlån fra kredittinst. og finansieringsforetak til amortisert kost	0	0	266	266
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	0	0	20 940 560	20 940 560
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	0	0	7 425 839	7 425 839
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	0	0	331 725	331 725
SUM	0	0	28 698 389	28 698 389

Note 27 - Eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi

Konsernet har eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi. Konsernet benytter følgende nivåinndeling ved vurdering av virkelig verdi.

Nivå 1: Gjelder investeringer i stats- og kommunesertifikater og andeler i aksje- og rentefond med notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.

Nivå 2: Gjelder investeringer i obligasjoner med fortrinnsrett, fondsobligasjoner og egne obligasjoner hvor verdsettelse er basert på andre observerbare faktorer, enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra pris), enn notert pris (nivå 1).

Nivå 3: Gjelder investeringer i eiendomsfond og unoterte aksjer og andeler, hvor verdsettelse er basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder.

Se også note 2.8 for opplysning om vurdering av virkelig verdi og verdsettelsesteknikker.

Pr 31.12.2023	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler ført til virkelig verdi over resultatet				
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	1 593 491	2 036 685	0	3 630 176
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	63 031	0	34 512	97 543
SUM EIENDELER	1 656 523	2 036 685	34 512	3 727 719
SUM FORPLIKTELSE	0	0	0	0

Det har ikke vært noen overføringer mellom nivå 1 og 2 i perioden.

Avstemming Nivå 3

Inngående balanse 01.01.2023	38 081
Årets endring i aksjer til virkelig verdi over resultatet	-3 569
UTGÅENDE BALANSE 31.12.2023	34 512

Pr 31.12.2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler ført til virkelig verdi over resultatet				
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	1 355 552	1 646 699	0	3 002 251
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	53 705	0	38 081	91 786
SUM EIENDELER	1 409 257	1 646 699	38 081	3 094 037
SUM FORPLIKTELSE	0	0	0	0

Avstemming Nivå 3

Inngående balanse 01.01.2022	38 689
Årets endring i aksjer til virkelig verdi over resultatet	-608
Salg av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	0
UTGÅENDE BALANSE 31.12.2022	38 081

Note 28 - Eiendeler og forpliktelser målt til amortisert kost

	Balanseført verdi 2023	Virkelig Verdi 2023	Balanseført verdi 2022	Virkelig Verdi 2022
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	5 765 384	5 767 765	7 425 839	7 416 858
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	374 737	378 800	331 725	331 140
GJELD	6 140 121	6 146 565	7 757 564	7 747 998

For balansepostene kontanter og fordringer på sentralbanker, utlån og fordringer på kredittinstitusjoner, utlån og fordringer på kunder, innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid, innskudd fra kunder uten avtalt løpetid er balanseført verdi tilnærmet lik virkelig verdi.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer samt ansvarlig lånekapital

Virkelig verdi estimeres ved å legge et spreadtillegg til markedsrenten. Tillegget i spreaden er i henhold til markedets oppfatning av risikoen på balansetidspunktet.

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital vurdert til amortisert kost er klassifisert som finansielle instrumenter i nivå 2.

Note 29 - Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt pantstillelser

Eiendeler:	2023	2022
Kontanter og fordringer på sentralbanker	73 363	123 371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1 389 271	1 045 845
Utlån og fordringer på kunder	30 154 290	28 849 233
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	3 630 176	3 002 251
SUM BALANSEFØRTE EIENDELER MED KREDITTEKSPONERING	35 247 100	33 020 701

Forpliktelser:		
Betingede forpliktelser - garantier	745	692
Ubenyttede kreditter	4 802 482	4 234 071
SUM FINANSIELL GARANTISTILLELSE	4 803 227	4 234 763
TOTAL KREDITTEKSPONERING	40 050 327	37 255 463

Note 30 - Annen gjeld

	2023	2022
Interimskonti / tidsforskjeller i oppgjør (Nets og datasentraler)	24 837	28 560
Skattetrekk og annen gjeld i forbindelse med ansatte	14 173	15 324
Leverandørgjeld	21 656	24 235
Forpliktelser leiekontrakter IFRS 16	105 590	59 213
Formuesskatt	8 115	5 250
Betalbar skatt	95 952	69 305
Tapsavsetning på garantier og ubenyttede rammer	3 791	3 457
Forpliktelser i forbindelse med forsikringsvirksomhet	67 115	76 281
Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring / reassuranse	2 048	25 229
Annen gjeld	4 240	5 224
SUM ANNEN GJELD	347 518	312 077

Note 31 - Leieavtaler

Landkreditt som leietaker

Bruksrettseiendel

Bruksrettseiendel er relatert til leie av kontorlokaler og er presentert sammen med anleggsmidler (se note 15).

Leieforpliktelse

Leieforpliktelse er presentert under Annen gjeld i balansen. Forfallsanalyse av leieforpliktelser (kontraktsmessig forfall - udiskontert) fremgår av note 20

Samlede utgående konstantstrømmer for leieavtaler utgjorde 21 453 (19 750) Landkreditt har forlengelsesopsjoner knyttet til husleiekontrakt. Samlet udiskonterte kontantsrømmer knyttet til forlengelsesopsjoner som ikke er inkludert i leieperioden utgjør 70.842

Landkreditt som utleier

Landkreditts leiekontrakter som utleier er knyttet til fremleie av kontorlokaler til andre selskaper. Disse er klassifisert som finansielle leieavtaler og inngår som en del av balanseposten Utlån og fordringer på kunder.

Renteinntekter for året utgjorde 51 (63)

Tabellen under viser forfallsanalyse av udiskonterte utestående leiebetalinger avstemt mot netto balanseført verdi. Utleiekontrakten termineres i 2024.

Landkreditt som leietaker	2023	2022
Balanse 01.01.2023	54 595	60 366
Korreksjon knyttet til justering av leie	3 736	4 831
Tilgang leieavtale	62 269	6 872
Avgang leieavtale	0	0
Årets avskrivning	-18 975	-17 474
BALANSE 31.12.2022	101 625	54 595

Beløp i resultatregnskapet	2023	2022
Rente på leieforpliktelse	1 573	1 811
Kostnader knyttet til kortsiktige leieavtaler	0	79
Kostnader til leie der underliggende eiendeler har lav verdi	39	456

Landkreditt som utleier	2023	2022
Opptil ett år	190	671
Mellom ett og to år	0	671
Mellom to og tre år	0	671
Mellom tre og fire år	0	0
SUM	190	2 013
UOPPTJENT	-11	-82
BALANSEFØRT VERDI (NETTOINVESTERING I LEIEAVTALEN)	179	1 931

Note 32 - Hendelser etter balansedagen

Regnskapet er fremlagt for styret 15. februar 2024.

Foretakets eiere har ikke myndighet til å endre regnskapet etter tidspunkt for vedtak om fremleggelse av regnskapet.

Landkreditt SA

Årsregnskap 2023

Resultatregnskap

(Alle tall i hele tusen)

	Note	2023	2022
Renteinntekter beregnet etter effektiv rentemetode av fordringer på kredittinstitusjoner	7	19	44
Renteinntekter beregnet etter effektiv rentemetode av rentebærende papirer	4	1 459	1 180
Renteinntekter beregnet etter effektiv rentemetoden		1 478	1 224
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	7	-981	-152
Rentekostnader beregnet etter effektiv rentemetoden		-981	-152
Netto renteinntekter		498	1 072
Provisjonskostnader fra banktjenester		-14	-17
Utbytter og inntekter av eierinteresser i konsernselskaper	7	22 500	14 335
Utbytter og inntekter av andre eierinteresser		0	0
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	4,7	883	-5
Andre driftsinntekter	7	111	101
Sum andre inntekter		23 480	14 414
Lønn og andre personalkostnader	8	-2 203	-2 204
Driftskostnader	7	-14 717	-8 811
Sum personal- og driftskostnader		-16 920	-11 015
Resultat før skatt		7 058	4 471
Skattekostnad	10	100	-35
Årsresultat		6 958	4 506

Utvidet resultat	Note	2023	2022
Årsresultat		6 958	4 506
Sum resultatelementer som ikke vil bli reklassifisert til resultat etter skatt		0	0
Øvrige resultatelementer som senere kan bli reklassifisert til resultat etter skatt		0	0
Totalresultat for perioden		6 958	4 506

Overføringer og disponeringer	Note	2023	2022
Overført til/-fra annen egenkapital		6 958	4 506
Sum overføringer og disponeringer		6 958	4 506

Balanse

Eidendeler (hele tusen kroner)	Note	31.12.2023	31.12.2022
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	14	2 576	2 808
Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi	4	18 871	27 444
Eierinteresser i konsernselskaper	3	1 664 795	1 664 795
Andre aksjer og andeler	5	50	0
Varige driftsmidler	6	2 405	2 405
Utsatt skattefordel	10	0	0
Andre rentebærende verdipapirer	12	290	0
Andre eiendeler	7	23 578	15 631
SUM EIENDELER	11,12,13	1 712 565	1 713 083
Egenkapital og gjeld	Note	31.12.2023	31.12.2022
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	8	17 703	27 929
Annen gjeld	12	9 314	6 663
Forpliktelser ved utsatt skatt	10	292	192
Sum gjeld		27 309	34 784
Annen egenkapital		1 685 256	1 678 298
Sum egenkapital	12	1 685 256	1 678 298
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	12,14	1 712 565	1 713 083

Oslo 31. desember 2023
15. februar 2024

Styret i Landkreditt SA

Hans Edvard Torp Styreleder	Jørn Spakrud Styremedlem
Wenche Irene Kristiansen Nestleder	Øyvind Hestnes Styremedlem
Bjørn Kåre Grude Styremedlem	Hilde Husby Styremedlem
Kristin Gilje Sandnes Styremedlem	Ole Laurits Lønnum Konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

Operasjonelle aktiviteter (Hele tusen kroner)	2023	2022
Netto utbetaling av lån til kunder		
Innbetaling av renter fra kunder		
Netto innbetaling av innskudd fra kunder		
Utbetaling av renter til kunder		
Netto inn-/ utbetaling av lån til og fra kredittinstitusjoner	-10 226	27 929
Netto inn-/ utbetaling av renter til kredittinstitusjoner	-954	-106
Netto utbetaling ved salg av finansielle eiendeler til investeringsformål	9 390	8 592
Innbetaling av renteinntekter, verdipapirer	1 459	1 266
Netto innbetaling av provisjonsinntekter	66	121
Utbetaling til drift	-7 593	-6 551
Betalt skatt	-6 369	-2 704
Mottatt utbytte	10 000	10 022
Annen utbetaling	-	-
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-4 227	38 570
Investeringsaktiviteter		
Netto utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-	-
Netto inn-/utbetaling ved kjøp eller salg av langsiktige investeringer i aksjer	-340	-46 300
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	-	-
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-340	-46 300

Finansieringsaktiviteter	2023	2022
Innbetaling ved utstedelse av obligasjons- og sertifikatgjeld	-	-
Utbetaling ved forfall av obligasjons- og sertifikatgjeld	-	-
Utbetaling av renter på obligasjons- og sertifikatgjeld	-	-
Innbetaling ved opptak av ansvarlig lånekapital	-	-
Tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-	-
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	-	-
Utbetaling av renter på fondsobligasjoner	-	-
Leiebetalinger	-	-
Utbetaling av utbytte	-	-
Konsernbidrag	4 335	4 440
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	4 335	4 440
Sum kontantstrøm	-231	-3 291
Kontanter pr 01.01	2 808	6 099
Netto inn-/ utbetaling av kontanter	-231	-3 291
Kontanter pr 30.09	2 576	2 808

*Herav:

Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid 2 576 2 808

Endring i selskapets egenkapital

	Annenn egenkapital	Sum egenkapital
Balanse 01.01.2022	1 673 792	
Totalresultat for perioden	4 506	
Balanse 31.12.2022	1 678 298	1 678 298
Balanse 01.01.2023	1 678 298	
Totalresultat for perioden	6 958	
Balanse 31.12.2023	1 685 256	1 685 256

Noter - Note 1

1.0 Generell informasjon

Landkreditt SA er morselskap i finanskonsern etter holdingmodellen og benevnt som samsvirkeforetak av låntagere. Konsernet omfatter Landkreditt SA, Landkreditt Bank AS, Landkreditt Boligkreditt AS, Landkreditt Eiendom AS, Landkreditt Forsikring AS og Landkreditt Forvaltning AS.

Landkreditts formål er å eie eller delta i andre foretak som driver bankvirksomhet, forsikringsvirksomhet og virksomhet forbundet med dette. Landkreditts overordnede mål er ved forvaltning av egen formue og gjennom egne datterselskaper og/eller deltagelse i andre foretak å bidra til bedret økonomi for medlemmene ved å tilby gode finansielle tjenester. Alle som har lån i Landkreditt Bank, sikret med pant i landbrukseiendom eller driftskreditt, er medlemmer i Landkreditt SA.

Selskapets presentasjons- og funksjonelle valuta er norske kroner.

Landkreditt SA er registrert og hjemmehørende i Norge og har hovedkontor i Karl Johans gate 45, Oslo. Årsregnskapet for Landkredittkonsernet ble behandlet og godkjent av styret 15. februar 2024 og offentliggjort samme dag.

Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Landkreditt SA avlegger regnskap i samsvar med årsregnskapsforskriften for banker, kredittforetak og finansieringsforetak, i samsvar med forskriftens paragraf § 1-4 (2) b). Dette innebærer at måling og innregning fullt ut er i samsvar med IFRS, med unntak av at styrets forslag til utbytte og konsernbidrag avsettes som gjeld på balansedagen.

Nye regnskapsstandarder tatt i bruk i 2023

Det er ikke implementert nye regnskapsstandarder med effekt for selskapet i 2023.

Det er ingen vedtatte standarder som vil få vesentlige effekter på kommende årsregnskaper (2024 eller senere).

1.1 Verdifall på ikke-finansielle instrumenter

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid avskrives ikke og vurderes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte verdi.

En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp.

Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantstrømgenererende enheter). På hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle instrumenter.

1.2 Finansielle instrumenter

1.2.1 Finansielle eiendeler bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

Andeler i rentefond er del av en portefølje hvor oppfølging og beslutning gjøres på bakgrunn av virkelig verdi i samsvar med en dokumentert risikohåndtering- og investeringsstrategi. Fondsandeler selges og kjøpes løpende. Beslutninger baseres på oppnådd avkastning ved salg, eller en forventet fremtidig utvikling i virkelig verdi ved kjøp, og bærer dermed preg av å være en handelsportefølje. Porteføljen blir regnskapsført til virkelig verdi over resultatet. Realiserte og urealiserte gevinster og tap inngår i "Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter" mens renteinntekter inngår i linjen "Renteinntekter beregnet etter effektiv rentemetode av rentebærende papirer".

Alle finansielle eiendeler som regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første

gang til virkelig verdi inklusive transaksjonskostnader. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og Landkreditt har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet.

Verdiendringer på finansielle eiendeler bestemt regnskapsført til virkelig verdi inngår i Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter.

Renter på verdipapirer beregnes etter effektiv rentemetoden og føres over resultatet under posten Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av rentebærende papirer. Utbytte på aksjer føres over resultatet under posten Utbytte og inntekter fra eierinteresser når Landkreditts rett til utbyttet er fastslått.

På hver balansedag vurderer Landkreditt om det finnes objektive indikatorer som tyder på verdiforringelse av enkelte eiendeler eller grupper av finansielle eiendeler. For aksjer vil et betydelig eller langvarig fall i virkelig verdi under anskaffelseskost være en indikator på at aksjen er verdiforringet.

1.2.2 Finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på oppgjørstidspunkt. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første gang til virkelig verdi inklusive transaksjonskostnader. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og Landkreditt har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet.

Presentasjon av finansielle eiendeler med klassifisering er fremstilt i note 11 og 12

1.3 Vurdering av virkelig verdi

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på omsetningskurs på balansedagen.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesteknikker. Landkreditt bruker ulike metoder og gjør forutsetninger basert på markedsforholdene som eksisterer på hver balansedag. For langsiktige forpliktelser benyttes omsetningskurs for det aktuelle instrument eller for et lignende instrument. Andre teknikker, slik som diskontert verdi på fremtidige

kontantstrømmer benyttes for å fastsette virkelig verdi for øvrige finansielle instrumenter.

Virkelig verdi på finansielle forpliktelser estimeres ved å diskontere fremtidige kontraktsfestede kontantstrømmer med Landkredits alternative markedsrente for tilsvarende finansielle instrumenter.

Landkreditt SA har pr 31.12.2023 eiendeler, men ikke forpliktelser mål til virkelig verdi ref. note 12.

1.4 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av innskudd i kredittinstitusjoner.

1.5 Utsatt skatt

Utsatt skatt er forskjeller mellom regnskapsført verdi i balansen av en eiendel eller forpliktelse, og eiendelens eller forpliktelsens skattemessige verdi. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og –regler som gjelder på balansedagen. Eiendeler ved utsatt skatt blir balanseført i den utstrekning det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt. Utsatt skatt og eiendeler ved utsatt skatt nettoføres.

1.6 avsetninger

Det eksisterer ingen juridiske eller selvpålagte hendelser med sannsynlighet for oppgjør som har medført avsetninger i regnskapet per 31.12.2023

1.7 Renteinntekter og-kostnader

Renteinntekter og –kostnader inntektsføres ved bruk av internrentemetoden. Den effektive rente metode er en metode for beregning av amortisert kost av en finansiell eiendel eller finansiell forpliktelse og av allokering av renteinntekt eller rentekostnad over den relevante periode. Den effektive renten er den renten som diskonterer den forventede fremtidige kontantstrøm over den forventede levetiden til det finansielle instrumentet. Inntektsføring av renter etter internrentemetoden benyttes både for balanseposter som vurderes til amortisert kost og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet.

1.8 Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstilling er utarbeidet ved bruk av direkte metode.

Note 2

2.0 Risikostyring og internkontroll

Styret i Landkreditt har et uttalt mål om at foretaket skal ha en lav risikoprofil. Landkreditts lønnsomhet er avhengig av evnen til å identifisere, styre og prise risiko som oppstår i forbindelse med finansielle investeringer. Risikostyringen i Landkreditt SA er integrert med konsernets risikostyring. Risikoprofilen i konsernet er sterkt påvirket av Landkreditts strategiske målsetninger med hensyn til leveranse av finansielle tjenester til landbruket.

Styret i Landkreditt SA fastsetter langsiktige mål og risikoprofil. Risikoprofilen operasjonaliseres gjennom rammeverket for risikostyring. Rammer og fullmakter besluttet av styret og delegeres til ansatte i Landkreditt Bank, som utøver den operative virksomheten i Landkreditt SA. Alle fullmakter er personlige og godkjennes og følges opp av nærmeste overordnede leder. Risikorammene vurderes minimum årlig, oftere hvis det oppstår spesielle hendelser.

Styret i Landkreditt SA har ansvar for å påse at konsernet har en egenkapital som er forsvarlig ut ifra risikoen ved og omfanget av virksomheten i konsernet og å påse at kapitalkrav som følger av lover og forskrifter blir overholdt. Innenfor rammer som fastsettes av konsernstyret er styrene i de operative selskapene ansvarlige for å etablere hensiktsmessige systemer for risikostyring og

internkontroll. Risikorammer som fastsettes på selskapsnivå skal være konsistente med konsernets overordnede målsetninger.

Risikostyringen og internkontrollen i Landkreditt er basert på prinsippet om tre forsvarslinjer. Førstelinen er representert ved de utøvende driftsfunksjoner som innenfor sine respektive forretnings- og driftsområder har ansvaret for oppnåelsen av de aktuelle strategier og målsetninger for virksomheten. Førstelinen har ansvaret for at det er etablert og gjennomføres forsvarlig risikostyring og intern kontroll på det enkelte område. Dette inkluderer også ansvaret for compliance i forhold til lover og forskrifter, interne retningslinjer samt aktuelle bransjestandarder.

Landkreditts andrelinjeforsvar omfatter funksjoner for risikostyring og compliance. Andrelinjeforsvaret støtter førstelinjeforsvaret i etablering og gjennomføring av risikostyring og intern kontroll gjennom informasjons-, rådgivnings- og kontrollaktiviteter.

Landkreditt har en risikokontrollfunksjon som sikrer etterlevelse av strategi og retningslinjer for risikotaking i organisasjonen. Videre har Landkreditt en compliancefunksjon som identifiserer og vurderer etterlevelse av lover, forskrifter, interne retningslinjer og bransjestandarder. Det foreligger retningslinjer, prosesser og planer for disse funksjonene.

Risikokontroll- og compliancefunksjonene kan integreres i andre funksjoner så lenge det er tilrettelagt for nødvendig uavhengighet og ressursbruk til disse oppgavene.

Internrevisjonen inngår sammen med styret som en del av tredjelinjeforsvaret.

Det rapporteres både i forhold til faktisk risikoeksponering og maksimal rammeutnyttelse. Rapporteringen inkluderer stresstesting.

Landkreditt SAs aktiviteter påvirkes av blant annet følgende risikoer:

- markedsrisiko
- likviditetsrisiko
- operasjonell risiko

2.1 Markedrisiko

Markedrisiko er risiko for tap på åpne posisjoner i finansielle instrumenter som følge av endringer i markedsvariabler og/eller markedsbetingelser innenfor en spesifisert tidshorisont. Markedsrisiko inkluderer aksje-, rente- og valutarisiko samt motpartsrisiko ved handler i finansielle instrumenter. Markedsrisikoen følges opp daglig og stresstestes regelmessig.

2.2 Lividitetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at Landkreditt ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av dyr finansiering eller prisfall på eiendeler som må realiseres. Likviditetsrisikoen følges opp daglig hovedsakelig innen tidsperioder som daglig, ukentlig, månedlig, kvartalsvis og årlig. Likviditeten stresstestes regelmessig. Det er utarbeidet en beredskapsplan for å sikre tilfredsstillende håndtering av likviditetsmessige stressede situasjoner. Beredskapsplanen revideres minimum årlig.

2.3 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for økonomisk tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne rutiner eller systemer og menneskelig feil. Landkreditt har ikke egne ansatte og baserer sin drift på kjøp av tjenester fra Landkreditt Bank. Leveranser skjer i henhold til egen avtale basert på prinsippet om armlengdes avstand.

Note 3 - Eierinteresser i konsernselskaper

Pr 31.12.2023 har Landkreditt følgende datterselskaper:

	Anskaffelseskost	Bokført verdi
Landkreditt Bank AS (100 %)	1 380 000	1 380 000
Landkreditt Forvaltning AS (100 %)	33 969	33 969
Landkreditt Forsikring AS (92,6 %)	250 826	250 826
Sum	1 664 795	1 664 795

Eierandel tilsvarer stemmeandel.

Alle selskapene har følgende forretningsadresse:
Postboks 1824 Vika
0123 Oslo

Note 4 - Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi

2023	Risikokategori	Anskaffelseskost	Bokført verdi	Andel børsnotert	Virkelig verdi
Andeler i rentefond	100%	18 574	18 871	0%	18 871
2022	Risikokategori	Anskaffelseskost	Bokført verdi	Andel børsnotert	Virkelig verdi
Andeler i rentefond	100%	27 602	27 444	0%	27 444

Note 5 - Aksjer og andeler

	31.12.2023	31.12.2022
Andeler i Landbrukets Dataflyt SA	50	0
Sum andre aksjer og andeler	50	0

	Organisasjons nummer	Antall aksjer/andeler	Eierandel	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Børsnotert
Landbrukets Dataflyt SA	870 309 392	1	16,67 %	50	50	Nei

Note 6 - Varige driftsmidler

	31.12.2023	31.12.2022
Leilighet	2 405	2 405
Sum varige driftsmidler	2 405	2 405

Note 7 - Andre eiendeler

	31.12.2023	31.12.2022
Konsernbidrag	7 231	4 335
Utbytter	15 269	10 000
Andre eiendeler	1 078	1 296
Sum andre eiendeler	23 578	15 631

Note 8 - Konserninterne transaksjoner og mellomværender

Internhandel i konsernet er gjort i henhold til egne avtaler og på armlengdes avstand. Avregning av felleskostnader i konsernet er fordelt på konsernselskapene i henhold til nøkler, avhengig av de ulike kostnadsartene.

Landkreditt er morselskap i Landkredittkonsernet. Øvrige selskaper er Landkreditt Bank AS, Landkreditt Eiendom AS, Landkreditt Boligkreditt AS, Landkreditt Forsikring AS og Landkreditt Forvaltning AS samt ledende ansatte og nærstående.

I morselskapets resultatregnskap inngår følgende mellomværender med datterselskaper:

	2023	2022
Renteinnt. ber. etter effektiv rentemetode av utlån og fordringer på kredittinst.	14	41
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	973	149
Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper	7 231	4 335
Utbytter	15 269	10 000
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	66	67
Andre driftsinntekter	111	101
Driftskostnader	701	591

I morselskapets balanse inngår følgende mellomværender med datterselskaper:

	31.12.2023	31.12.2022
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	2 571	2 457
Konsernbidrag	7 231	4 335
Utbytter	15 269	10 000
Andre eiendeler	996	958
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	17 703	27 929
Annen gjeld	17	73

For opplysning om ledende ansatte se note 9.

Note 9 - Ytelser og lån til ledende personer

	2023	2022
Godtgjørelse til medlemmer av kontrollkomiteen	84	50
Godtgjørelse til medlemmer av årsmøtet	187	309
Godtgjørelse til medlemmer av styret	1 417	1 403

Styret i Landkreditt SA	Styrehonorar og andre ytelser 1)	Lønn	Periodisert pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse 2023	Samlet godtgjørelse 2022	Lån 2)
Hans Edvard Torp, leder	405	0	0	405	387	8 990
Wenche Irene Kristiansen, nestleder	212	0	0	212	237	20
Bjørn Kåre Grude	190	0	0	190	170	0
Kristin Gilje Sandnes	152	0	0	152	150	784
Jørn Spakrud	142	0	0	142	161	0
Øyvind Hestnes, ansatte	99	0	0	99	95	7 818
Hilde Husby, ansatte	99	0	0	99	95	1 430
Anders Klaseie, vara	41	0	0	41	54	1 874
Sissel Aasvik, ansatte vara	32	0	0	32	30	8 599
Kenneth Bakke, ansatte vara	32	0	0	32	23	2 207
		0	0			

1): Styregodtgjørelse fastsettes av årsmøte for ett år. Det er ingen forpliktelser knyttet til opphør av styrets leder.

2): Styrets medlemmer (med unntak av ansattevalgte medlemmer) har lån i Landkreditt Bank til ordinære utlånsbetingelser og er ikke omfattet av personallåneordningen.

Selskapet har ingen ansatte. Selskapet er ikke pliktig å ha egen tjenestepensjonsordning. Alle administrative tjenester kjøpes fra Landkreditt Bank AS.

Kontrollkomiteen

	Honorar og andre ytelser	Lønn	Periodisert pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse 2023	Samlet godtgjørelse 2022	Lån ¹⁾
Hans Kristian Teien, leder	50	0	0	50	27	0
Sunniva Skogan, vara	12	0	0	12	n.a.	0
Synnøve Smørdal Wiik	9	0	0	9	7	0
Jørn Gunnar Ellingsen	7	0	0	7	0	7 107

¹⁾ Alle har lån i Landkreditt Bank til ordinære utlånsbetingelser og er ikke omfattet av personallåneordningen.

Revisjonskostnader

	2023	2022
Godtgjørelse til revisor	234	216
- hvorav ordinær revisjon	234	200
- Skatt og rådgivning	0	0
- hvorav andre attestasjonsoppgaver	0	0
- Andre tjenester utenfor revisjon	0	16

Beløpene er inklusive merverdiavgift.

Note 10 - Skattekostnad

Årets skattekostnad:	2023	2022
Resultat før skatt	7 058	4 471
Permanente resultatforskjeller	-6 085	-4 665
Endringer i midlertidige resultatforskjeller	-455	193
Endring i underskudd til fremføring	-519	0
Årets skattegrunnlag	0	0
Betalbar skatt av årets skattegrunnlag, 22 %	0	0
Betalbar skatt	0	0
Netto endring utsatt skatt/skattefordel	214	-43
For lite/mye avsatt tidligere år	-114	8
Årets skattekostnad	100	-35

Beregning av utsatt skatt:

Utsatt skatt er beregnet på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret:

	2023	2022
Midlertidige forskjeller knyttet til:		
Obligasjoner og andre verdipapirer	297	-158
Anleggsmidler	1 030	1 030
Fremførbart underskudd	0	-519
Netto negative midlertidige forskjeller	1 327	353
Utsatt skatt/ -skattefordel, 22 % midlertidige forskjeller	292	78

Avstemming av skattekostnad:

	2023	2022
Resultat før skatt	7 058	4 471
Skatt beregnet med Landkredits vektete gjennomsnittlige skattesats	1 553	984
22 % av permanente forskjeller	-1 339	-1 026
For mye/ lite avsatt tidligere år	-114	0
Endring i underskudd til fremføring	0	7
Skattekostnad i resultatet	100	-35

Note 11 - Kapitaldekning

	31.12.2023	31.12.2022
Ansvarlig kapital	1 685 238	1 678 271
Kjernekapital	1 685 238	1 678 271
Ren kjernekapital	1 685 238	1 678 271
Opptjent egenkapital i form av tilbakeholdte resultater	1 685 256	1 678 298
Justeringer i ren kjernekapital knyttet til regulatoriske filtre	-19	-27
Andre immaterielle eiendeler	0	0
Fradrag i ren kjernekapital	0	0
Fondsobligasjonskapital	0	0
Ansvarlig lånekapital	0	0

Samlet beregningsgrunnlag	1 747 260	1 741 956
Beregningsgrunnlag for kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko	1 709 146	1 707 263
Institusjoner	515	562
Foretak	0	0
Massemarkedsengasjementer	0	0
Engasjementer med pantsikkerhet i eiendom	0	0
Forfalte engasjementer	0	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	0	0
Andeler i verdipapirfond	17 512	23 870
Egenkapitalposisjoner	1 664 795	1 664 795
Øvrige engasjementer	26 323	18 036
Beregningsgrunnlag for posisjons-, valuta- og varerisiko	0	0
Valuta	0	0
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko		
Basismetode	38 115	34 693
Ren kjernekapitaldekning	96,45	96,34
Kjernekapitaldekning	96,45	96,34
Kapitaldekning	96,45	96,34

Note 12 - Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Pr 31.12.2023	Eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Utlån og fordringer til amortisert kost	Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost	Ikke-finansielle eiendeler og forpliktelser	Totalt
Eiendeler:					
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	0	2 576	0	0	2 576
Andeler i rentefond	18 871	0	0	0	18 871
Aksjer og andeler	0	0	0	1 664 845	1 664 845
Varige driftsmidler	0	0	0	2 405	2 405
Andre rentebærende verdipapirer	0	290	0	0	290
Andre eiendeler	0	0	0	23 578	23 578
Sum eiendeler	18 871	2 866	0	1 690 828	1 712 565
Forpliktelser:					
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	0	0	17 703	0	17 703
Annen gjeld	0	0	0	9 314	9 314
Forpliktelser ved utsatt skatt	0	0	0	292	292
Sum gjeld	0	0	17 703	9 606	27 309
Sum egenkapital	0	0	0	1 685 256	1 685 256
Sum gjeld og egenkapital	0	0	17 703	1 694 862	1 712 565

Pr 31.12.2022	Eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Utlån og fordringer til amortisert kost	Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost	Ikke-finansielle eiendeler og forpliktelser	Totalt
Eiendeler:					
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	0	2 808	0	0	2 808
Andeler i rentefond	27 444	0	0	0	27 444
Aksjer og andeler	0	0	0	1 664 795	1 664 795
Varige driftsmidler	0	0	0	2 405	2 405
Andre eiendeler	0	0	0	15 631	15 631
Sum eiendeler	27 444	2 808	0	1 682 831	1 713 083
Forpliktelser:					
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	0	0	27 929	0	27 929
Annen gjeld	0	0	0	6 663	6 663
Forpliktelser ved utsatt skatt	0	0	0	192	192
Sum gjeld	0	0	27 929	6 855	34 784
Sum egenkapital	0	0	0	1 678 298	1 678 298
Sum gjeld og egenkapital	0	0	27 929	1 685 153	1 713 083

Note 13 - Eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi

Nivå 1: Gjelder investeringer i andeler i aksje- og rentefond med notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse

Nivå 2: Gjelder investeringer i verdipapirer og lignende hvor verdsettelse er basert på andre observerbare faktorer, enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra pris), enn notert pris (nivå 1)

Nivå 3: Gjelder investeringer hvor verdsettelse er basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder

Pr 31.12.2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler ført til virkelig verdi over resultatet				
- Verdipapirer virkelig verdi	18 871	0	50	18 921
Sum eiendeler	18 871	0	50	18 921
Finansielle forpliktelser ført til virkelig verdi over resultatet				
- Finansielle forpliktelser målt til virkelig verdi	0	0	0	0
Sum forpliktelser	0	0	0	0

Det har ikke vært noen overføringer mellom nivå 1 og 2 i perioden.

Avstemming Nivå 3

Inngående balanse	0
Investert	50
Salg	0
Utgående balanse	50

Pr 31.12.2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler ført til virkelig verdi over resultatet				
- Verdipapirer virkelig verdi	27 444	0	0	27 444
Sum eiendeler	27 444	0	0	27 444
Finansielle forpliktelser ført til virkelig verdi over resultatet				
- Finansielle forpliktelser målt til virkelig verdi	0	0	0	0
Sum forpliktelser	0	0	0	0

Det har ikke vært noen overføringer mellom nivå 1 og 2 i perioden.

Avstemming Nivå 3

Inngående balanse	0
Investert	0
Salg	0
Utgående balanse	0

Note 14 - Maksimal kreditrisikoeksponering

	31.12.2023	31.12.2022
Eiendeler:		
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	2 576	2 808
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	18 921	27 444
Andre eiendeler	1 691 068	1 682 831
Sum balanseførte eiendeler	1 712 565	1 713 083
Forpliktelser:		
Betingede forpliktelser - garantier	0	0
Ubenyttede kreditter	0	0
Sum finansiell garantistillelse	0	0
Total kreditteksponering	1 712 565	1 713 083

Note 15 - Bundne midler

Av selskapets bankinnskudd er 357 (327 i 2022) bundne midler.

Note 16 - Hendelser etter balansedagen

Regnskapet er fremlagt for styret 15. februar 2024.

Foretakets eiere har ikke myndighet til å endre regnskapet etter tidspunkt for vedtak om fremleggelse av regnskapet.

Det foreligger ingen spesielle hendelser etter balansedagen.

Til årsmøtet i Landkreditt SA

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Landkreditt SA, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, kontantstrømoppstilling og endring i selskapets egenkapital for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, kontantstrømoppstilling og endring egenkapital for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarter) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelsen om samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet. For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til: <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Oslo, 15. februar 2024

PricewaterhouseCoopers AS

Anne Lene Stensholdt
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Revisjonsberetning

Signers:

<i>Name</i>	<i>Method</i>	<i>Date</i>
Stensholdt, Anne Lene	BANKID	2024-02-15 13:09

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

